

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Beleg Község Önkormányzata

2019-2024

Felülvizsgálva: 2021. december

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk.....	9
Célok.....	10
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	11
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	11
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	11
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	13
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	40
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	67
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	80
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	90
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	98
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	99
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	101
1. A HEP IT részletei.....	101
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	101
Jövőképünk.....	105
Az intézkedési területek részletes kifejtése (<i>kitöltése javasolt, opcionális</i>).....	106
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	139
3. Megvalósítás.....	158
3.1 A megvalósítás előkészítése	158
3.2 A megvalósítás folyamata	158
3.3 Monitoring és visszacsatolás	160
3.4 Nyilvánosság	161
3.6 Érvényesülés, módosítás	162
4. Elfogadás módja és dátuma.....	163

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” című dokumentum szerint átdolgozva** Beleg Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait ¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Beleg településtörténete

Somogy megye középső részén, három oldalról erdőktől körülvéve találjuk Beleget. A terület a Római Birodalom fennállása alatt is lakott volt, érintette a hadi út. A rómaiak jelenlétéről tanúskodnak, a Rinya-patak mentén fellelt bronz és ezüst érmék. Az első írott adat 1493-ból származik, amely Belek néven említi a települést.

A török hódoltság idején elnéptelenedett község, 1713-ban települt újjá reformátusokkal, akik hamarosan megépítették első templomukat is.

A község nagy része 1886-ban leégett, ekkor a Babócsai majd a Nagyatádi járáshoz tartozott.

A XX. század első felében, olvasókör, leventeegyesület, lövészegylet működött, volt hitel- Hangya- és tejszövetkezete. Fenntartottak református és katolikus népiskolát is, a lélekszám még a háború alatti években is folyamatosan emelkedett.

Az 1949-1950-es években több mezőgazdasági termelőszövetkezet is alakult a községben, de az 1956-os forradalom idején mindegyik feloszlott.

A község 1950-ig a Kutasi Körjegyzőséghez tartozott, akkor jött létre első önálló tanácsa.

Az éledezés időszaka az 1990-es választásokkal, a rendszerváltással köszöntött a falura. A település arculata ezt követően jelentősen megváltozott, új járdák épültek, a közintézményeket felújították, ravatalozót építettek. A villany már az 1950-es évek eleje óta van a faluban, a vezetékes ivóvizet, viszont csak 1990-ben vezették be.

Gyönyörű környezetben található a nemrég felújított óvoda és a 2020. augusztus 31. napjáig működő általános iskola.

A helyiek sokat adnak a falu külső képére, erről az utcákat járva meggyőződhet a látogató. Gyönyörű, gondozott parkon át vezet az út az óvodához, a házak előtt tavasztól ősziig tarka virágok színesítik az utcákat.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

A település központjában található a nemrég felújított Községi ház, Polgármesteri hivatal, Orvosi rendelő és a Katolikus templommal egybeépített Általános iskola épülete, melyhez saját tornacsarnok is tartozik. A település saját postahivatallal, könyvtárral és Művelődési házzal rendelkezik.

Beleg község címere egyaránt utal a történelemre, és a megélhetést nyújtó mezőgazdaságra: együtt van benne a nap, a hold, a kard, a búza és a korona.

Beleg földrajzi elhelyezkedése

Beleg a Dél-Dunántúli Régióban, Somogy megyében, Belső-Somogy déli részén, a Balatontól 70 km-re fekvő település. Beleg a Dombóvár-Gyékényes vasútvonal mellett fekszik, Nagyatádtól 10 km-re, a megyeszékhelytől, Kaposvártól 35 km-re.

Beleg közigazgatási rendszere

A közigazgatási feladatokat Beleg Község Önkormányzatának 5 tagú képviselő-testülete látja el. A döntés-előkészítés a Szociális Bizottság feladata.

A községben roma nemzetiségi önkormányzat működik, mely javaslattevő jogkörrel rendelkezik Beleg Község Önkormányzata felé. A Beleg Község Roma Nemzetiségi Önkormányzatának szerepe legfőképpen a hátrányos helyzetű roma lakosság esélyegyenlőségének biztosításában nyilvánul meg.

A községben elérhető közszolgáltatások

Az önkormányzat feladata a közvilágítás folyamatos működtetése és karbantartása, mely biztosított a településen. A lakossági kommunális hulladék gyűjtése, valamint a szelektív hulladékgyűjtés a közszolgáltatást biztosító szervezet által megoldott a faluban. A védőnői- és a háziorvosi szolgálat – megállapodás alapján – a szomszédos Kutas település által biztosított.

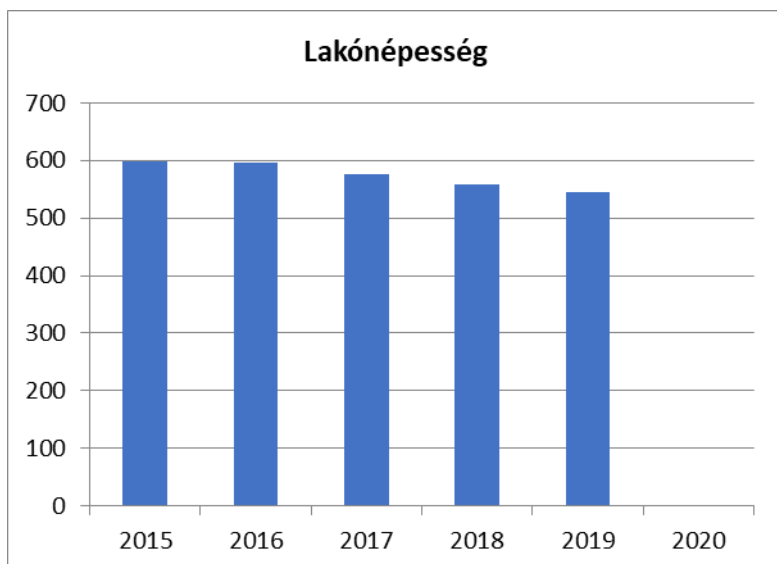
A település demográfiai helyzetének bemutatása

Beleg község demográfiai helyzete a lakónépesség, az állandó népesség, az öregedési index, a vándorlások, valamint a természetes szaporodás mutatószámai alapján kerül elemzésre.

1. számú táblázat – Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő (TS 001)	Változás
2015	599	bázis év
2016	597	99,67%
2017	576	96,48%
2018	558	96,88%
2019	545	97,67%
2020	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Beleg község lakónépessége 2015-ről 2019. évre 9 %-al csökkent. A vizsgált időszakot a lakónépesség folyamatos csökkenése, fogyása jellemzi.

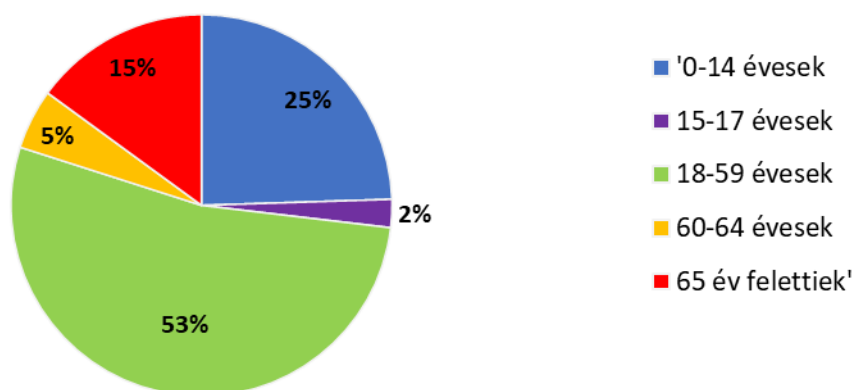
Össességében a csökkenés, a településen a munkahelyek hiányára, és a fiatalok vonzóbb területekre költözésére vezethető vissza. A vizsgált évek viszonylatában 54 fős csökkenés mutatható ki.

2. számú táblázat – Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	327	294	621	52,66%	47,34%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			29	4,67%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	71	72	143	11,43%	11,59%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	13	7	20	2,09%	1,13%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	192	156	348	30,92%	25,12%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	30	15	45	4,83%	2,42%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	21	44	65	3,38%	7,09%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

Beleg állandó népességének száma 2019. december 31.-én 621 fő, ezen belül a férfiak és a nők aránya 53-47 %, tehát a nemek szempontjából az állandó népesség kiegyenlítettnek tekinthető.

Az állandó népességből a korcsoportonkénti megoszlás alapján a 18-59 éves nők és férfiak képviselik a legnagyobb hányadot, amely 31 illetve 25 %-os arányt jelent. Ezen korcsoporton belül a férfiak jelennek meg nagyobb számban.

A 0-14 éves korosztály is jelentős számban képviselteti magát az állandó népességben, arányuk 11-12 % a férfiakat és a nőket tekintve.

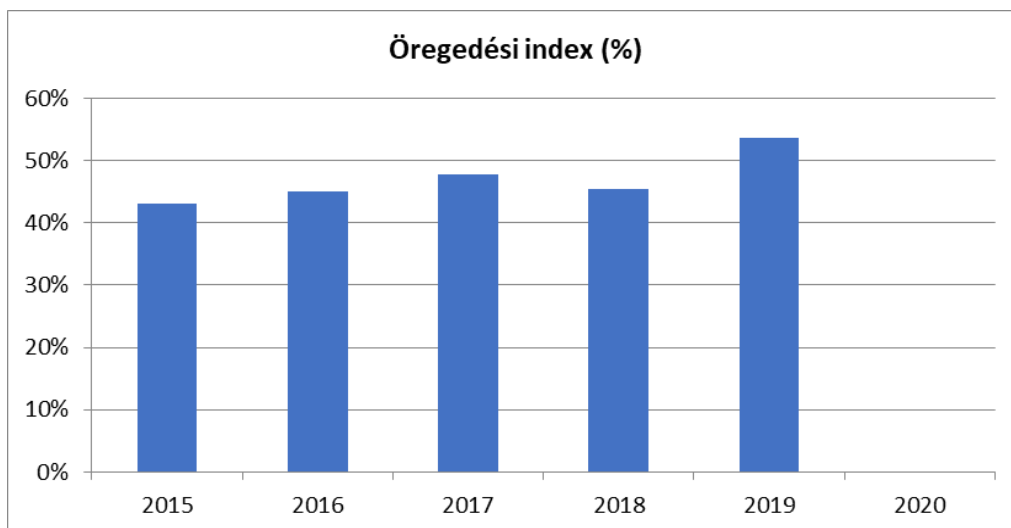
Az állandó népességből a legkisebb arányban a 15-17 éves nők, és a 65 év feletti férfiak jelennek meg.

A 65 év feletti állandó lakosok esetében a nők több, mint 50 %-al magasabb mértékben jelennek meg, mint a férfiak, melyből feltételezhető, hogy nagyobb mértékű a férfiak elhalálzásának aránya. Ez a tendencia országos szinten is megmutatkozik.

3. számú táblázat – Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2015	66	153	43,14%
2016	64	142	45,07%
2017	66	138	47,83%
2018	65	143	45,45%
2019	75	140	53,57%
2020	-	-	-

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az öregedési index azt mutatja meg, hogy mennyi az idős (65 év feletti) népesség aránya a fiatal (14 év alatti) népességhez képest.

Belegben magas a fiatalok (14 év alattiak) lakosságon belüli aránya. A mutatók a község fiatalos népességszerkezetére utalnak, mivel az öregedési index mutatószámai a vizsgált években 100 alattiak.

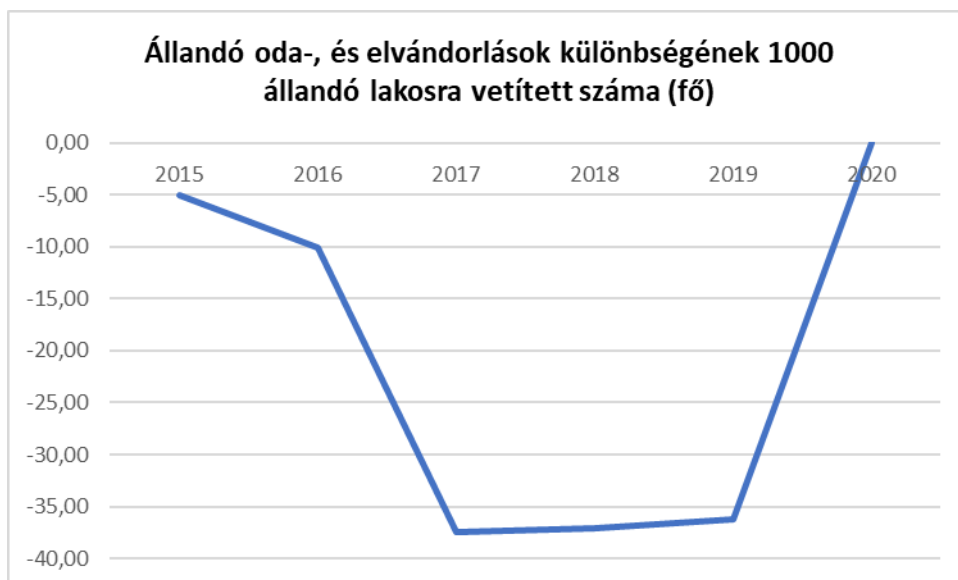
Összességében mind a 65 év felettek létszáma növekedést, míg a 14 év alattiak létszáma csökkenést mutat, mely a népesség előregedésére és fogyására enged következtetni. A 65 év feletti korosztály esetében 2015-ről 2019-re 14 %-os növekedés, a 14 év alatti korosztály esetében pedig 8,5 %-os csökkenés mutatható ki.

Hazánk népessége a legtöbb területen öregszik. Az öregedési indexek értékelése, elemzése segíti az adott területek (megyék, települések) ellátásának tervezését, így az egészségügyi ellátás szervezését is. Fontos szem előtt tartani az öregedési index jelentőségét és támogató tanulmányok, elemzések, valamint mérések szponzorálásával lehetővé tenni a helyi ellátások szervezését, tervezését a korösszetételnek megfelelően. Hosszú távon fontos figyelembe venni az előregedő településeknek az egészségügyi és a szociális ellátásra gyakorolt hatását. A magyar egészségügyi rendszer számára komoly kihívást jelent ez a jövőben, hiszen csak az utóbbi egy évben 233-mal nőtt az olyan házi orvos praxisok száma, ahol helyettesítéssel kell megoldani a működtetést. A szociális, bentlakásos intézeti helyekre pedig éveket kell már most is várni, miközben az ezekre való igény folyamatosan nő. Ez pedig arra int, hogy a települések jelentős részén inkább erre (egészségügyi és szociális ellátás) kellene költeni a sport és hitéleti célú, vagy egyéb presztízs beruházások helyett.

4. számú táblázat – Belföldi vándorlások

Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2015	-5,00
2016	-10,03
2017	-37,51
2018	-37,04
2019	-36,26
2020	n.a.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

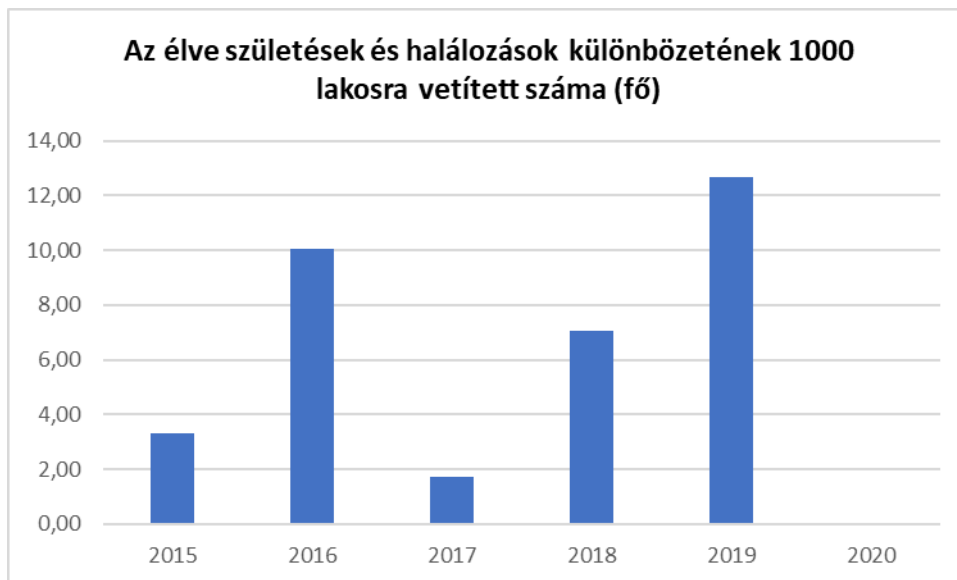
A belföldi vándorlások a 2015-2019. közötti adatok alapján kerülnek elemzésre. Megfigyelhető, hogy vizsgált években az elvándorlás száma magasabb volt, mint az odavándorlás. Minél magasabb negatív szám szerepel a táblázatban, annál nagyobb a különbség a településre költözők és a településről elvándorlók között, tehát annál több az elvándoroltak száma. A községből való elvándorlás a munkahelyek hiányára, valamint a jövedelmek alacsony szintjére vezethető vissza. A kistépüléseken a nyugati országokba történő kivándorlás is komoly probléma: sok faluból költöznek nyugatabbra fekvő országba a családfők, hogy később minden családtagjukat magukkal vigyék.

5. számú táblázat – Természetes szaporodás

Év	Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2015	3,33
2016	10,03
2017	1,71
2018	7,05
2019	12,69
2020	n.a.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A község fiatalos népegyensúlyát támasztja alá az is, hogy az élve születések száma a vizsgált évek mindegyikében meghaladják a halálozások számát, tehát a táblázatban pozitív számokat láthatunk. Az élve születések száma 2015-2019. közötti időszakban növekvő tendenciát mutat, mivel az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma a vizsgált években növekedett. Legkisebb mértékben 2017-ben és 2018-ban haladta meg az élve születések száma a halálozások számát.

Ki kell azonban emelni, hogy országos szintű probléma a gyermekvállalási kedv csökkenése, amely az alacsony jövedelmekre, a munkahelyek elvesztésétől való félelmekre vezethető vissza. A folyamat megállítása, illetve lassítása országos szintű beavatkozást igényel. A központi szabályozás a családtámogatási programokkal igyekszik növelni a gyermekvállalási kedvet, és mivel a programok többsége az alacsony jövedelműek számára kedvező, ezért a kistélepléseken érzékelhető ezek hatása.

Értékeink, küldetésünk

Beleg Község Önkormányzatának célja, hogy a településen élők számára elérhetővé tegye a közszolgáltatásokat, biztosítsa az idősek, fogyatékkal élők és a hátrányos helyzetű személyek esélyegyenlőségét az élet minden területén.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvilágítja és rámutat az egyes célcsoportok tekintetében meglévő problémákra, melyek kezelésére intézkedési tervet és megoldásokat dolgoz ki az önkormányzat. A mélyszegénységben élőkkel, az idősekkel, gyermekekkel, fogyatékkal élőkkel, valamint a roma lakossággal összefüggő megoldatlan problémák, mindig is jelen levő problémák voltak és lesznek is. Azonban arra kell törekedni, hogy ezek a problémák kezelhetőek legyenek, ezért lényeges a Program alapos és minden területre kiterjedő kidolgozása. Nem szabad „homokba dugni” a fejünket, mikor a problémákat kezelni kell.

Első lépés, tehát a problémák feltárása, összegzése, melyet az intézkedések megfogalmazása, majd a megvalósítás követ.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Beleg település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása

A jogszabályi környezet változása miatt a helyi rendeletek felülvizsgálata és ebből következőleg a módosítása, illetve újraszabályozása folyamatos.

- Beleg Község Önkormányzatának adott évre vonatkozó hatályos költségvetési rendelete;
- Településrendezési Terv;
- Beleg Község Önkormányzata Képviselő-testületének a szociális ellátásokról szóló önkormányzati rendelete;
- Beleg Község Önkormányzata Képviselő-testületének a gyermekvédelem helyi rendszeréről szóló önkormányzati rendelete;

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

- **Új Roma Stratégia (2019-2030)**
- **Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)**
- **„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)**
- **Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)**
- **Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)**
- **Országos Fogytékosságügyi Program (2015-2025)**

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

- Beleg Község Önkormányzatának adott évre vonatkozó hatályos költségvetési rendelete;
- Településrendezési Terv; Településfejlesztési koncepció;
- Beleg Község Önkormányzata Képviselő-testületének a szociális ellátásokról szóló önkormányzati rendelete;
- Beleg Község Önkormányzata Képviselő-testületének a gyermekvédelem helyi rendszeréről szóló önkormányzati rendelete.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Beleg község esetében az egyik térségi, társulási kapcsolat a *Rinyamenti Kistérség Önkormányzati Társulási Megállapodás* formájában jelenik meg. A megállapodás az egészségügyi feladatok és egyes szociális feladatok ellátására irányul.

Az egészségügyi szolgáltatás esetében a társulás a központi orvosi ügyeketet közösen tartja fenn, és a házi orvosi praxishoz kapcsolódó sürgősségi betegellátást a 18 társult települési önkormányzat (köztük Beleg is) működési területére kiterjedően végzi.

A szociális feladatok közül a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást, a pszichiátriai betegek közösségi ellátását, a támogató szolgálatot, valamint a családsegítő- és gyermekjóléti szolgálatot a nagyatádi Rinyamenti Szociális Szolgáltató Központ biztosítja.

A *szociális feladatok* közül a házi segítségnyújtást és a szociális étkeztetést a Kutas Központú Szociális Alapszolgáltató Társulás látja el.

A *közoktatás területén* 2012. december 31-ig a Kutas-Lábod Mikrotérségi Közoktatási Intézmény, társulás formájában biztosította a belegi gyermekek részére az oktatással összefüggő szolgáltatásokat. Ezt követően az állam vette át az iskolák működését, de természetesen a községben élő gyermekek oktatását ez nem érintette hátrányosan. Az alsófokú oktatás 2020. szeptemberétől már nem Belegben valósul meg, hanem a felső tagozatos gyermekekkel együtt Kutas településen biztosított.

A *védőnői, házi orvosi és fogorvosi feladatok* ellátására, vállalkozási-, illetve feladatellátási szerződés van érvényben Kutas Község Önkormányzatával.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Beleg Község Önkormányzata a Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítéséhez legnagyobb mértékben a TeIR adatbázist használta fel. Ezen kívül jelentős volt az önkormányzat könyvelésében, beszámolóiban fellelhető számadatok aránya is. Az óvodai neveléssel és iskolai oktatással kapcsolatban, az intézményvezetők nyújtottak megfelelő információt. Adathiány felmerülésekor esetenként becslésre és helyi ismeretekre támaszkodtunk. A lakosságszámra vonatkozó adatok pontosítása, a helyi Visual Register program segítségével valósult meg.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A mélyszegénység viszonylag új keletű jelenség az emberiség történelmében, a XX. században jelent meg először. A mélyszegénység fogalmát a Társadalmi Megújulás Operatív Program „Közösségi felzárkóztatás a mélyszegénységben élők integrációjaként” című pályázati felhívás bizonyos része írja le pontosan. Eszerint: „Azokat a közösségeket, amelyek mélyszegénységbe süllyedtek a nagyon alacsony iskolázottság és foglalkoztatási ráta, erős települési, lakóövezeti térségi koncentráció és szegregáció, az ezekből következő súlyos szociális deficit és a hátrányos társadalmi helyzet újratermelődésének nagyon nagy valószínűsége jellemzi.”

Európában szegénynek számítanak a medián jövedelmek 60 %-ánál kevesebből élők. Ez forintosítva Magyarországon 46.000 Ft havi jövedelmet jelent. Másik használt fogalom a létminimum, amely egy szerény, de elfogadható életminőséget tesz lehetővé. Ez jelenleg Magyarországon a 93.000 forintos havi jövedelem. Az ennél kevesebb jövedelemmel rendelkezőket nevezhetjük szegénynek.

Ez a réteg a népesség 30-35 %-át teszi ki, köztük 850.000 gyermek. Ekkora tömeget a szociálpolitika képtelen eltartani, így a mélyszegénység határát a minimálnyugdíj 28.500 forintos havi értéke alatti jövedelműeknél húzzák meg.

A mélyszegénység több dimenziós jelenség, amely megmutatkozik többek között a nagyon alacsony képzettségben és foglalkoztatottságban, az ebből következő súlyos megélhetési zavarokban, kihat a lakhatási, táplálkozási körülményekre, az érintettek egészségi állapotára, stigmatizál és kirekesztéshez vezet.

A mélyszegénység okai nem vezethetők vissza egyetlen kiváltó okra, számos tényező, társadalmi, gazdasági, szociálpolitikai, kulturális és egyéni ok áll a háttérben, így kezelése is csak komplex, szociál-, oktatás-, egészségügyi és foglalkoztatáspolitikai intézkedésekkel képzelhető el.

Magyarországon a kutatások szerint kb. 1,2 millió ember él mélyszegénységben, ebből következőleg nem mondhatjuk azt, hogy a mélyszegénység kizárólag roma kérdés lenne, mivel a romák száma Magyarországon 750.000 főre tehető.

Statisztikailag sokkal kevesebben élnek mélyszegénységben, de a közfoglalkoztatás nélkül sokkal szerényebbek lennének az eredmények. A közfoglalkoztatás elterjedése miatt Magyarországra vonatkozóan gyakorlatilag használhatatlan lett a statisztika, egyáltalán nem mutat valós képet a mélyszegénységben élők helyzetéről.

Az EU egészére kiterjedő felmérés szerint az számít mélyszegénységben élőknek, akire egyszerre vonatkozik a szegénység három kritériuma (keveset dolgozik, nélküli az anyagi javak többségét, és az országos mediánjövedelem 60%-a alatti összegből gazdálkodik). Aki közfoglalkoztatott, az kiesik az "alacsony munkaintenzitásból", így már papíron nem számít mélyszegénységben élőknek, miközben az alapvető anyagi javakat minden bizonnyal továbbra is nélküli és a jövedelme nem éri el a medián 60%-át.

Kétségtelen, hogy a mélyszegénységben élők száma összességében biztosan csökkent az elmúlt években (hiszen nőttek a jövedelmek és sokat erősödött a munkaerőpiac), azonban valójában nem olyan mértékben, mint ahogy a statisztikából tűnik.

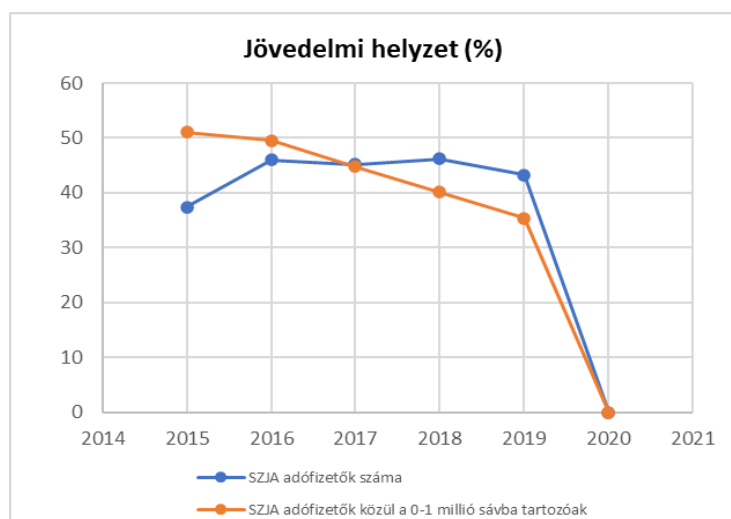
Az Állami Számvevőszék összefoglalója szerint Magyarországon 2010-ben a lakosság egyharmada, megközelítőleg 3 millió ember élt a szegénységi küszöb alatt. A szervezet ellenőrzése megállapította, hogy a magyar kormány – az Európa 2020 Stratégia szegénység csökkentésére vonatkozó célkitűzéseivel kapcsolódóan – 2011-ben megalkotta a nemzeti szintű stratégiát és az annak megvalósítását szolgáló intézkedési tervet. Az ÁSZ tájékoztatása szerint a szegénységi küszöb alatt élők felemelése érdekében kidolgozott stratégiák megvalósítása eredményes volt, mivel a stratégiai dokumentumokban 2020-ra rögzített célértékek a kitűzött dátum előtt teljesültek. Magyarországon 2008 és 2017 között 908 ezerrel csökkent a szegénységben élők száma, ami jelentősen meghaladta a 2020-ra vonatkozó nemzeti vállalásban szereplő 450 ezret. A teljes népesség 18,9 százalékát, 1 millió 813 ezer embert érintett a szegénység vagy társadalmi kirekesztődés kockázata 2018-ban, ami a 2008. évi értékhez képest – az Európa 2020 Stratégia célkitűzéseivel összhangban vállalt 5 százalékpont helyett – 9,4 százalékpontos csökkenést jelentett.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

3.1. számú táblázat – Jövedelmi helyzet

Év	Állandó népesség fő	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
		az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2015	666	37,39	51,00
2016	650	46,00	49,50
2017	637	45,21	44,79
2018	621	46,22	40,07
2019	622	43,25	35,32
2020	594	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A személyi jövedelemadó fizetők száma a vizsgált évek viszonylatában növekedést mutat ugyan, viszont az állandó népesség arányában mégis stagnáló a kép, mivel a település állandó népessége évről-évre csökkent.

A táblázatból jól látható, hogy 2018-ról 2019-re mind az SZJA adófizetők aránya, mind pedig az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók aránya csökkent az állandó népességhez viszonyítva. Ha a táblázatot számokban mutatjuk be, az alábbi adatokat kapjuk: 2018-ban az állandó lakosok (621 fő) közül 287 fő volt SZJA adófizető, és 249 fő adófizető tartozott a 0-1 millió forintos jövedelemsávba. 2019-ben az állandó lakosok (622 fő) közül 269 fő volt SZJA adófizető, és 220 fő adófizető tartozott a 0-1 millió forintos jövedelemsávba. Megállapítható, hogy az arány csökkent ugyan, azonban a lakosság jövedelmi helyzete javult, mivel az állandó lakosok közül kevesebben tartoztak abba a kategóriába, amelyben 0-1 millió forint között volt a jövedelem.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete

Munkanélkülinek hívunk minden olyan személyt, aki egy adott időpontban képes és akar is dolgozni, mégsem talál munkát.

A közgazdaságtan megfogalmazása szerint a munkanélküliek és a foglalkoztatottak, vagyis a munkaerő piacán jelen lévők együttesen alkotják a munkaerő-állományt.

Különbséget kell tenni regisztrált és a nem regisztrált munkanélküliek között. Előbbiek az illetékes állami hatóságnál – munkaügyi hivatalnál - bejelentkezve, egyrészt az állam számára is figyelemmel kísérhetőek, másrészt jogosultak az ún. munkanélküli ellátások igénybevételére. Utóbbiak ezzel szemben nem regisztráltatják magukat sehol, így támogatást sem vehetnek igénybe és számuk sem határozható meg pontosan.

A Központi Statisztikai Hivatal szerint 2021. júniusában a foglalkoztatottak átlagos havi létszáma az előző havihoz képest 85 ezerrel, a tavaly júniusához mérve 98 ezerrel nőtt, és elérte a 4 millió 692 ezret. A 15–64 évesek foglalkoztatási rátája 74,1 százalékos volt, ami a májusi értéknél 1,5 százalékponttal, az előző év júniusánál 2,5 százalékponttal magasabb.

A KSH adatai szerint 2021. június hónapban 47 ezerrel csökkent a munkanélküliek száma az egy évvel korábbihoz mérve. A munkanélküliek átlagos havi létszáma 193 ezer volt. A munkanélküliségi ráta egy év alatt 1,0 százalékponttal, 4,0 százalékosra csökkent.

A 2021. április-június háromhónapos időszakban a 15-74 éves munkanélküliek száma 16 ezerrel, míg a munkanélküliségi ráta 0,4 százalékponttal csökkent, 4,1 százalékos volt. A 15-24 évesek munkanélküliségi rátája 1,1 százalékponttal, 13,3 százalékosra mérséklődött. Az összes munkanélküli egyötöde a fiatalok közül került ki. A 25-54 éves korosztály munkanélküliségi rátája 0,5 százalékponttal, 3,6 százalékosra csökkent, míg az 55-74 éveseké 0,3 százalékponttal, 2,9 százalékra emelkedett.

A munkakeresés átlagos időtartama 8,3 hónap volt, a munkanélküliek 31,9 százaléka legalább egy éve keresett állást.

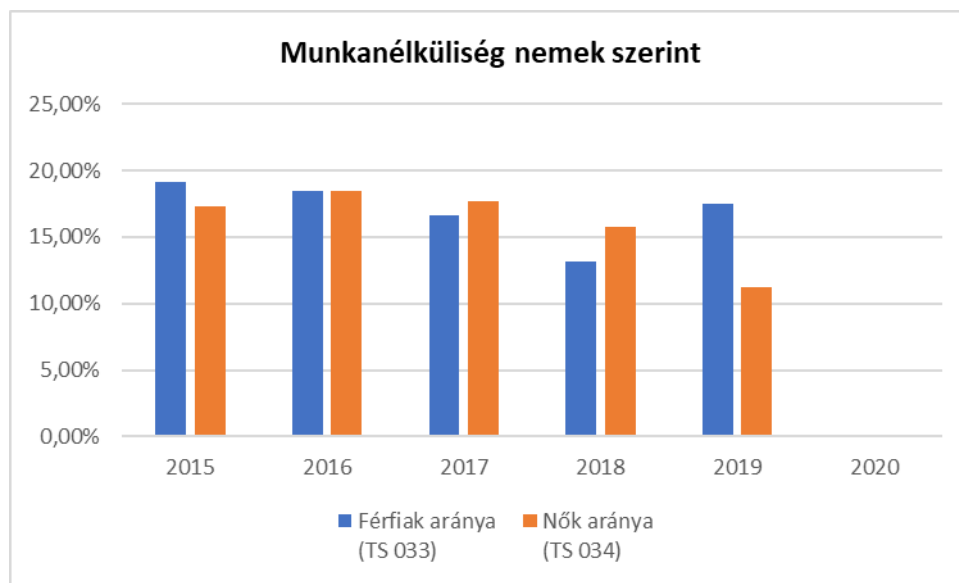
Az országos adatokat tekintve tehát, a foglalkoztatottság növekedése és a munkanélküliség csökkenése jelenik meg. A foglalkoztatás növekedését a központilag meghirdetett Gazdaságvédelmi Akcióterv számos intézkedése szolgálta.

A legfontosabb kormányzati lépések közé tartoztak a különböző bértámogatások, a hitelmoratórium, az ingyenes képzések, a beruházások ösztönzése, az átmeneti és tartós adócsökkentések.

3.2.1. számú táblázat – Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	Állandó népességből a 15-64 évesek száma fő	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
		Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2015	447	19,18%	17,33%	18,26%
2016	444	18,44%	18,50%	18,47%
2017	433	16,60%	17,71%	17,16%
2018	413	13,19%	15,73%	14,46%
2019	407	17,47%	11,24%	14,36%
2020	n.a.	-	-	0,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázatból látható, hogy a 15-64 éves korú lakónépesség 2015-ről 2019-re csökkenő tendenciát mutat, a csökkenés 9 %-os mértékű. Az aktív korú lakónépesség csökkenése problémaként merül fel országos szinten is, mivel a munkaképes korú lakosságnak kellene „eltartania” az időseket, fiatalokat, gyermekeket.

Az aktív korú népességben belül nyilvántartott álláskeresők aránya a 2015-2019-es időszakban csökkenő mértékben mutatkozik meg.

A nemek szerinti megoszlást tekintve, a férfiak 2015-ben és 2019-ben magasabb arányban jelennek meg, mint a női álláskeresők. A női nyilvántartott álláskeresők aránya 2015-ről 2016-ra növekedést, majd csökkenést mutat, a férfi nyilvántartott álláskeresők aránya évről évre csökkenést mutat.

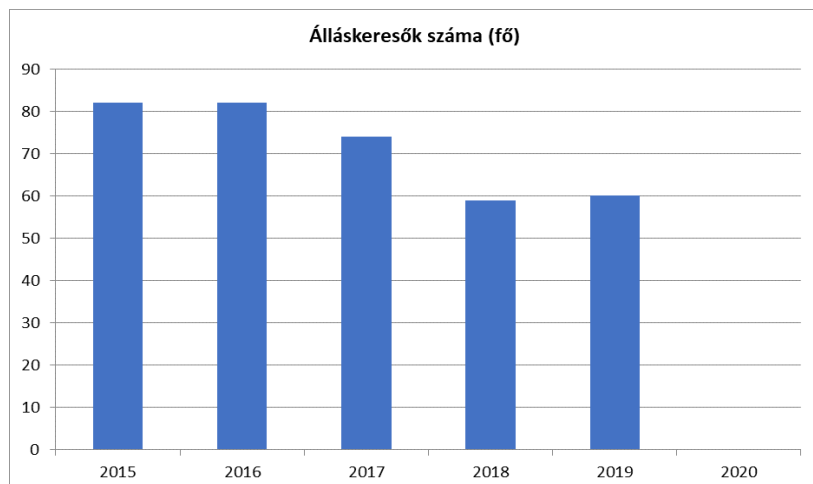

Összességében elmondható, hogy az aktív korú lakosságon belül az álláskeresők aránya csökkenő tendenciát mutat.

3.2.2. számú táblázat – Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	Fő összesen	82	82	74	59	60	0
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	5,00	4,00	5,00	4,00	3,00	n.a.
	%	6,10%	4,88%	6,76%	6,78%	5,00%	-
21-25 év (TS 038)	Fő	13,00	9,00	10,00	5,00	8,00	n.a.
	%	15,85%	10,98%	13,51%	8,47%	13,33%	-
26-30 év (TS 039)	Fő	4,00	9,00	7,00	5,00	10,00	n.a.
	%	4,88%	10,98%	9,46%	8,47%	16,67%	-
31-35 év (TS 040)	Fő	7,00	8,00	4,00	7,00	4,00	n.a.
	%	8,54%	9,76%	5,41%	11,86%	6,67%	-
36-40 év (TS 041)	Fő	9,00	8,00	3,00	2,00	3,00	n.a.
	%	10,98%	9,76%	4,05%	3,39%	5,00%	-
41-45 év (TS 042)	Fő	10,00	11,00	10,00	10,00	6,00	n.a.
	%	12,20%	13,41%	13,51%	16,95%	10,00%	-
46-50 év (TS 043)	Fő	8,00	5,00	7,00	5,00	7,00	n.a.
	%	9,76%	6,10%	9,46%	8,47%	11,67%	-
51-55 év (TS 044)	Fő	11,00	12,00	10,00	6,00	8,00	n.a.
	%	13,41%	14,63%	13,51%	10,17%	13,33%	-
56-60 év (TS 045)	Fő	11,00	12,00	10,00	7,00	4,00	n.a.
	%	13,41%	14,63%	13,51%	11,86%	6,67%	-
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	4,00	4,00	8,00	8,00	7,00	n.a.
	%	4,88%	4,88%	10,81%	13,56%	11,67%	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 3.2.2. számú táblázat korcsoportok szerinti bontásban mutatja be a nyilvántartott álláskeresőket. A vizsgált években a legalacsonyabb számban 2018-ban jelentek meg a nyilvántartott álláskeresők.

A legkevesebb nyilvántartott munkanélküli 2019-ben a 20 évesnél fiatalabbak, valamint a 36-40 év közötti korcsoportból került ki.

A 20 évesnél fiatalabb korcsoportra a vizsgált években a csökkenés jellemző, mely 2 fős csökkenést jelent, arányban a nyilvántartott álláskeresők számának csökkenésével.

A 21-25 év közötti korcsoportra is a csökkenés a jellemző a vizsgált évek viszonylatában.

A 26-30 év közötti korcsoport esetében 2,5 %-os növekedés látszik, amely valószínűsíthetően a felsőoktatási intézményekből kikerült fiatalok munkahely keresésének kudarcára vezethető vissza.

A 36-40 közötti korcsoportra, valamint a 41-45 év közötti korcsoportra is a nagymértékű csökkenés jellemző a vizsgált években.

A legkisebb mértékű csökkenés a 46-50 év közötti korcsoportra jellemző.

A táblázatból egyértelműen kitűnik az az országos tendencia, hogy az elmúlt években nő a foglalkoztatás, tehát a nyilvántartott álláskeresők száma csökken.

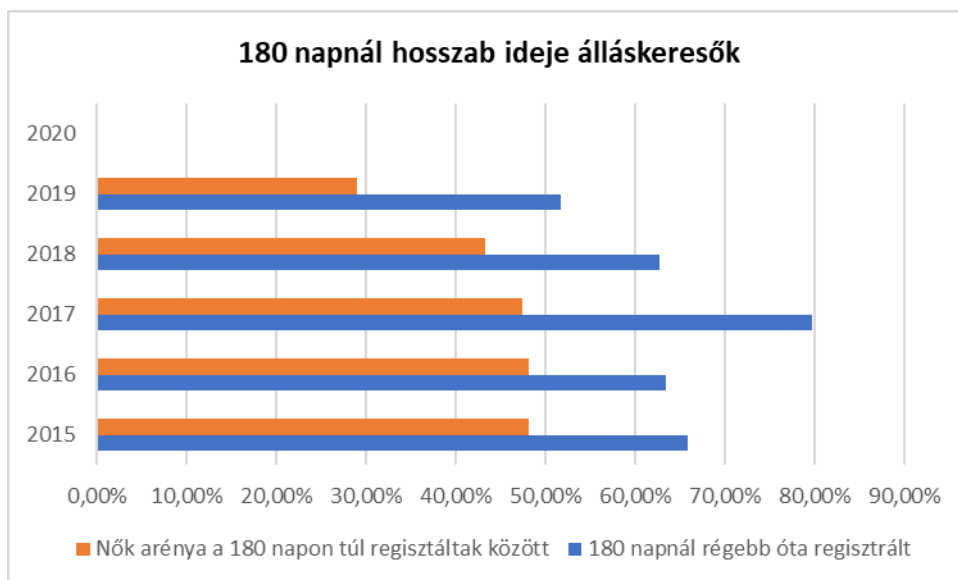
A Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat regiszterében 2021. októberben 246,3 ezer álláskereső szerepelt, ami közel 60 ezer fővel kevesebb az előző év azonos időszakának adatához viszonyítva. Az álláskeresők száma 2020 októberéhez képest 19,6 a megelőző hónaphoz viszonyítva 1,6 százalékkal csökkent. Az álláskeresők között az októberi zárónapon 116,8 ezer férfi és 129,5 ezer nő szerepelt, arányuk 47,4% — 52,6% volt. Éves viszonylatban a férfiak száma 20,2%-kal, a nőké pedig 18,9%-kal csökkent a regisztrált álláskeresők között.

2021. októberben a nyilvántartásban 18,7 ezer pályakezdő szerepelt, arányuk az összes álláskereső között 7,6%-ot jelentett. A tárgyhoz zárónapján, a 25 éven aluli korosztályba 30,4 ezer álláskereső tartozott, az 55 éves és a felettiiek száma 72,7 ezer fő volt. Az előbbieket 12,4%-ot, az utóbbiak pedig 29,5%-ot képviseltek az álláskeresők között.

3.2.3. számú táblázat – A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2015	65,85%	48,15%
2016	63,41%	48,08%
2017	79,73%	47,46%
2018	62,71%	43,24%
2019	51,67%	29,03%
2020	-	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 3.2.3. számú táblázat a tartós munkanélküliek számát, arányát mutatja be a regisztrált munkanélküliek vonatkozásában. A munkanélküliség időtartamának két fő jellemző mutatója a 180 napnál nem régebben, és régebben regisztrált munkanélküliek száma.

A vizsgált időszakban a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek aránya csökkenő tendenciát mutat, és ezen belül a női 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek aránya is csökkent.

Mivel a 180 napon túli nyilvántartott női álláskereső aránya 50 % alatti, ebből arra következtethetünk, hogy a 180 napon túli nyilvántartott férfi álláskereső száma magasabb, tehát a férfiak elhelyezkedési lehetőségei korlátozottabbak.

2019. évben a regisztrált munkanélküliek 51,67 %-a volt 180 napnál régebben regisztrált, azaz tartós munkanélküli.

A KSH tájékoztatása szerint 2021. október hónapban a tartósan, egy éven túl nyilvántartásban lévő álláskereső számában 19,3%-os növekedést állapíthatunk meg az egy évvel korábbi létszám viszonylatában. A 94,5 ezer tartós álláskereső az összes álláskeresőhöz viszonyítva 38,4%-os aránnyal szerepelt 2021. októberben.

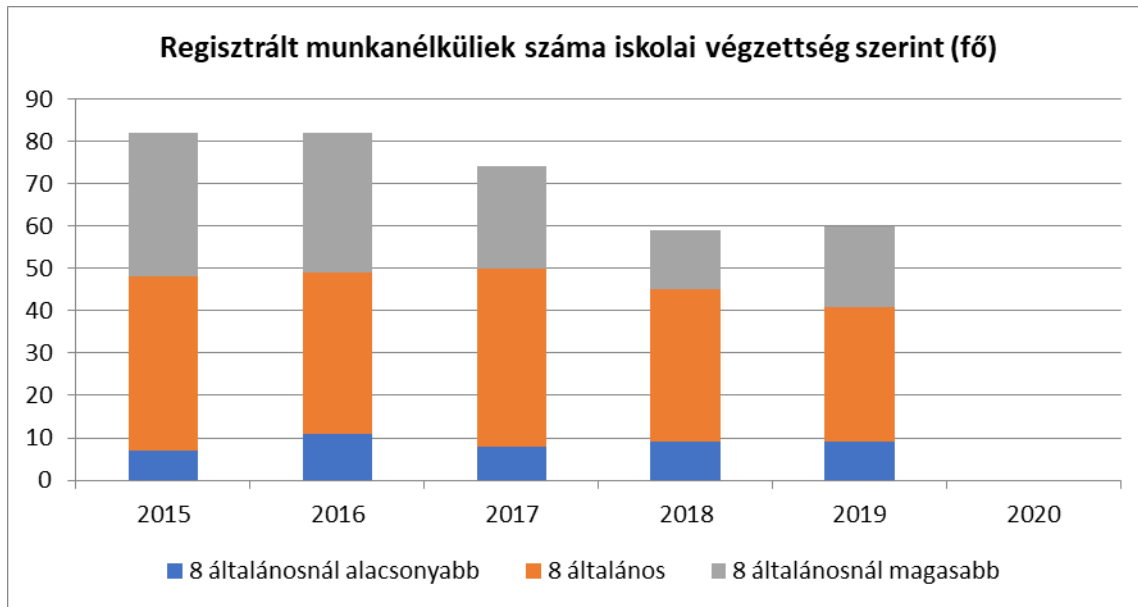
b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

3.2.4. számú táblázat – Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskereső száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskereső száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskereső megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2015	82	7	8,54%	41	50,00%	34	41,46%

2016	82	11	13,41%	38	46,34%	33	40,24%
2017	74	8	10,81%	42	56,76%	24	32,43%
2018	59	9	15,25%	36	61,02%	14	23,73%
2019	60	9	15,00%	32	53,33%	19	31,67%
2020	n.a.	n.a.	-	n.a.	-	-	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 3.2.4. számú táblázat a nyilvántartott álláskeresőik körében vizsgálja az iskolai végzettséget.

A nyilvántartott álláskeresőik számához viszonyítva, átlagban 12,3 %-os a nyolc általánosnál alacsonyabb végzettségűek aránya. A nyolc általános végzettséggel rendelkezők 53 %-os arányban mutatkoznak meg, míg a nyolc általánosnál magasabb végzettségűek 34,7 % körüli arányt képviselnek.

A vizsgált években a regisztrált munkanélküliek körében a nyolc általánosnál alacsonyabb végzettségűek száma növekedést, míg a nyolc általános és nyolc általánosnál magasabb végzettségűek száma csökkenést mutat. Ebből arra következtethetünk, hogy már a nyolc általános osztály megléte esetén is nagyobb esély van az elhelyezkedésre a munkaerőpiacon.

Tehát a nyolc általános végzettséggel rendelkezők száma a legmagasabb a regisztrált álláskeresőik között. Ennek fő oka, hogy ezen személyek nem rendelkeznek semmilyen szakképzéssel, így nem, vagy csak nagyon nehezen tudnak elhelyezkedni a munkaerő-piacon. Ebből következőleg az ő esetükben a szakképesítés megszerzéséhez kellene segítséget nyújtani.

A nyolc általánost végzett álláskeresőik esetében is többnyire a közfoglalkoztatás jelent átmeneti esélyt a munkára. Ugyanakkor az általános iskola elvégzése a képzési lehetőségek és képzésre való hajlandóság szempontjából választóvonalat jelent az aluliskolázott álláskeresőik között. A felnőttoktatási programok is hozzájárulnak ahhoz, hogy a jobb munkaerő-piaci esélyekkel rendelkező, szakmával és/vagy érettségivel is rendelkezők legyenek jelen nagyobb arányban az álláskeresőik között.

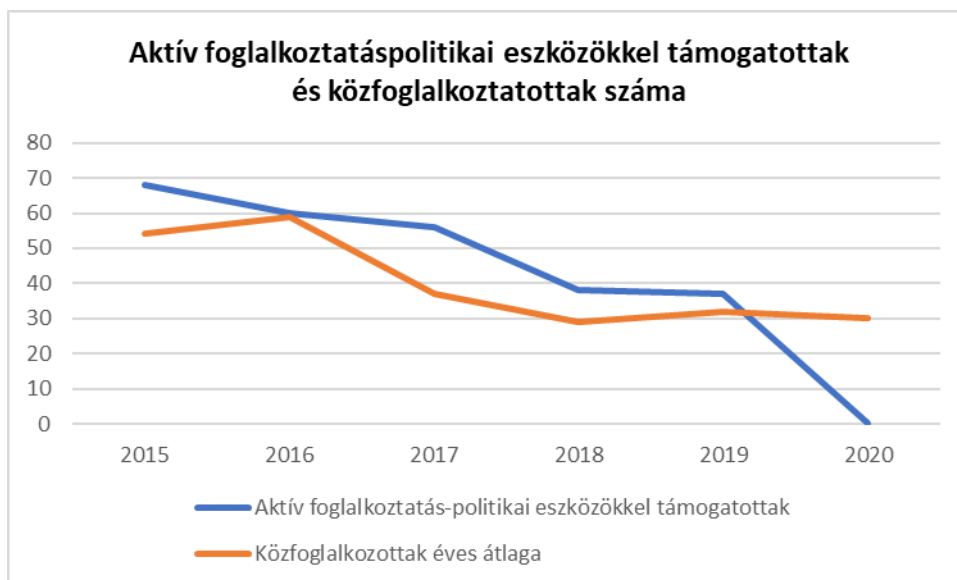
A nyolc általánosnál alacsonyabb végzettségűek esetében a hiányzó osztály, illetve osztályok megszerzése, és valamely hiányszakma elsajátítása lehetne kézenfekvő megoldás.

c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei

3.2.5. számú táblázat – Foglalkoztatáspolitikai

Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2015	68	54
2016	60	59
2017	56	37
2018	38	29
2019	37	32
2020	n.a.	30

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az aktív foglalkoztatás-politikai eszközök azok az eszközcsoportok, melyek a foglalkoztatás elősegítésére szolgálnak. Az aktív eszközök (átképzés, munkaerő-piaci képzés) fogalmának kialakulása a segélyek munkanélküliség kezelésében játszott szerepének háttérbe szorulásával párhuzamosan ment végbe. Mindazokat a szakpolitikai eszközöket jelentheti, amelyek a munkanélküliek munkaerőpiacra történő gyorsabb visszavezetését szolgálják.

A fogalom a nyolcvanas évek óta erőteljes átalakuláson ment keresztül. A nyolcvanas évek végéig az aktív eszközök alapvetően kétfélék: kínálati és keresleti oldalon ható eszközök. Kínálati oldalon a legfontosabbak a munkavégző képesség erodálódásának megakadályozását (közmunka), javítását (oktatás, képzés), a munkavállalási költségek csökkentését (közlekedési hozzájárulások) szolgáló eszközök. Keresleti oldalról pedig a különféle intézkedések a foglalkoztatási költségek csökkentését célozzák.

A kilencvenes évektől aktív eszközként kezdik értelmezni a munkaközvetítő tevékenységet és az ehhez kapcsolódó szolgáltatásokat, a munkakeresést ösztönző segélyfolyósítási eljárásokat, valamint a tanácsadást és az ellenőrzést-szankcionálást is.

Az elmúlt két évtizedben Magyarországon is számos különböző típusú aktív munkaerő-piaci program működött.

A programok nagy többségét a munkaügyi kirendeltségek működtetik, de a munkaügyi, a gazdasági, és a pénzügyi tárca, ezek intézményei, illetve az uniós fejlesztési intézmények is indítottak esetenként jelentős súlyú programokat. Az országosan bevezetett eszközök mellett az elmúlt húsz évben számos kisebb léptékű kísérleti program is indult, amelyek többsége sosem került be a hagyományos eszköztárba, de pályázati forrásokból mégis hosszú ideig működött.

Aktív foglalkoztatáspolitikai eszközök: munkaerőpiaci szolgáltatások, képzések elősegítése, foglalkoztatás bővítését szolgáló támogatások, az álláskereső vállalkozóvá válását elősegítő támogatás, munkahelyteremtés és munkahelymegőrzés támogatása, munkaerő-piaci programok támogatása és egyes általánostól eltérő foglalkoztatási formák támogatása.

A táblázatból látható, hogy az aktív foglalkoztatáspolitikai eszközökkel támogatottak száma a vizsgált években 46 %-al csökkent, mely 31 fős csökkenést jelent. A közfoglalkoztatottak éves átlagos száma is nagymértékű csökkenést mutat a vizsgált években. A táblázat adatai azt az országos tendenciát mutatják, hogy a foglalkoztatás növekszik, tehát egyre kevesebb személy van a munkaügyi kirendeltségek látókörében. Települési szinten is jellemző, hogy a közfoglalkoztatottak száma azért is csökken, mivel egyre több személy tud más munkahelyen elhelyezkedni. Ez azért nagyon fontos, mivel a közfoglalkoztatotti munkabér kb. negyede a más munkahelyeken érvényes fizetéseknek.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok

Közlekedés

Beleg a Dombóvár-Gyékényes vasútvonal mellett fekszik, Nagyatádtól 10 km-re, a megyeszékhelytől, Kaposvártól 35 km-re. A Dombóvár-Gyékényes vasútvonalnak Belegben önálló vasútállomása van, de az autóbusz közlekedés is jónak mondható.

A munkavállalók közül sokan járnak Nagyatádra dolgozni, ez a Kapos Volán Zrt. autóbuszaival is könnyedén megtehető, mivel a buszok indulási ideje, illetve menetideje igazodik a munkakezdéshez és befejezéshez. Ugyanez elmondható a Nagyatádon tanuló diákokra is. A Kaposváron dolgozók pedig a menetrend szerint induló vonatokkal éri el célját.

Potenciális munkalehetőségek és lehetséges vállalkozási területek

Belegben a legfőbb foglalkoztató az önkormányzat. Munkalehetőség hiányában a dolgozók elsősorban Nagyatádon, Kaposváron és Segesd településen vállalnak munkát.

A településen korábban a fő megélhetési forrás a mezőgazdaság volt. Mára a földterületek jelentős része magánkézen van, így a foglalkoztatás ezen a területen is jelentősen beszűkült.

A fiatalok többsége az egyetem, főiskola elvégzését követően már nem tér vissza a községbe, ennek fő oka a munkalehetőségek hiánya. Ez a jelenség a környező településekre is jellemző.

Az állami szektor szerepét a helyi munkaerő foglalkoztatásában az alapján tudjuk lemérni, ha megvizsgáljuk, hogy az egyes intézményekben hány fő közalkalmazott dolgozik. Az önkormányzatnál 2 fő, az óvodában pedig 3 fő munkavállaló van.

A községben a képzettséggel nem rendelkező munkanélküli személyek esetében az önellátás lehet megoldás. Minden házhoz tartozik kisebb-nagyobb terület, mely alkalmas lehet növénytermesztésre és állattartásra.

Az önkormányzatnak persze szerepet kellene vállalnia az induláshoz szükséges eszközök, vetőmagok, állatok beszerzésében.

Az önellátásra való ösztönzés egyik megnyilvánulási formája volt, hogy a községben vetőburgonyát kaptak a legrászorulóbb családok. Az önellátás kiutat jelenthet a mélyszegénységben élő személyek elszigeteltségéből, kirekesztettségéből.

Összességében elmondható, hogy a helyi munkalehetőségek korlátozottak, a lakosság aktív részének jelentős hányada Nagyatádra és Kaposvárra jár dolgozni. E tekintetben az egészségügyet, a MÁV-ot, a Büttner & Co Kft.-t, az Industrie Elektrik Kft.-t, valamint a D-Back Kft.-t kell kiemelnünk, mint nagyatádi és kaposvári székhelyű foglalkoztatókat.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

A fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok nem találhatók a településen. Azonban a Beleg vonzáskörzetében lévő Nagyatádon már lehet ilyen jellegű programokban részt venni. Itt említhető meg az Ady Endre Gimnázium és a Büttner & Co Kft. közötti együttműködési megállapodás.

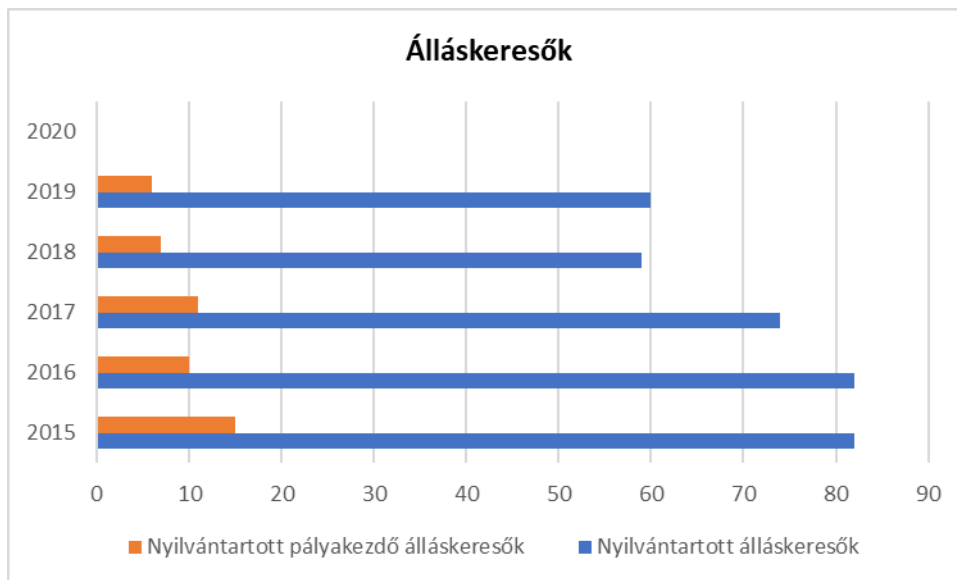
A képzettség szintje nagymértékben függ az oktatási rendszer milyenségétől. Fontos, hogy az oktatási intézmények figyelembe vegyék az éppen aktuális hiányszakmákat és igyekezzenek ilyen jellegű képesítés megszerzését biztosítani a tanulóknak.

Megfelelő képesítés birtokában sem egyszerű elhelyezkedni a munkaerő-piacon, itt azonban előtérbe kerül a munkaügyi hivatalokban való regisztráció, amely az egyes vállalkozások, cégek számára is munkaerő szerzési lehetőséget biztosít.

3.2.6. számú táblázat – Pályakezdő álláskeresők száma

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2015	82	15
2016	82	10
2017	74	11
2018	59	7
2019	60	6
2020	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott álláskeresők számának csökkenésével arányosan a pályakezdő álláskeresők száma is csökkenő tendenciát mutat. A nyilvántartott álláskeresők a vizsgált évek viszonylatában 27 %-os csökkenést, a pályakezdő álláskeresők pedig 60 %-os csökkenést mutat. A táblázat mindkét ismérv adatait tekintve pozitív képet mutat.

A településen nincs olyan program, amely az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet könnyíti meg a fiatalok számára. Ezen a területen elképzelhetőnek tartanánk olyan fórumok, beszélgetések megszervezését, ahol a munkára képes és készen álló fiatalok egyes meghívott szakértőktől, tanácsadóktól, illetve cégek képviselőitől kérdezhetnének a munkavállalással kapcsolatban.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok

A felnőttek munkaerő-piaci integrációját segítő szervezetek közül a nagyatádi székhelyű munkaügyi központot, valamint a kaposvári székhelyű Somogyi Munkanélküliekért Alapítványt kell kiemelni. Mindkét szervezet segítséget és információt nyújt az esetleges munkalehetőségekről, képzésekről.

A településen lévő felnőtt képző programokban a közfoglalkoztatási programokat kell kiemelni, de itt visszautalunk a már korábban is megemlített felnőttképzésre, amely a nyolc általános iskolai osztály megszerzésére irányul. Ez azért jelentős, mert a nyolc osztály megléte nélkül az adott személy semmilyen szakmát nem tud elsajátítani, amelynek hiánya csökkenti a munkaerő-piacra való belépést. A településen már nagyon régen volt kompetencia alapú képzés a 8 általános iskolai osztály megszerzésére. A jövőben hasznos lenne az ilyen képzés megszervezése.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Belegben működik a Beleg Község Roma Nemzetiségi Önkormányzat, amely a települési önkormányzattal együttműködve, részt vesz a közfoglalkoztatási programok megszervezésében, lebonyolításában. Ennek keretében közreműködik a foglalkoztatottak kiválasztásában, a munkafolyamatok végrehajtásában.

Belegben a roma lakosság jelentős része kizárólag segélyből él, és az egyetlen lehetőség számukra a közfoglalkoztatásban való részvétel.

Az önkormányzat – pozitív szempontból – mindig figyelembe veszi a dolgozók kiválasztásánál a családi és jövedelmi viszonyokat. Az önkormányzat saját fenntartású intézményeiben a mélyszegénységben élők és romák foglalkoztatására vonatkozóan nem áll rendelkezésünkre adat.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Beleg Község Önkormányzata minden esetben elítéli a hátrányos megkülönböztetés minden nemű megnyilvánulási formáját. A helyi adatgyűjtés során nem merült fel hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén. Az önkormányzat nem alkalmaz diszkriminatív eljárást, minden esetben eleget tesz a jogszabályban meghatározott kötelezettségének.

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei

Az önkormányzat jelenleg nem rendelkezik olyan számítógép-parkkal, amely lehetőséget biztosítana a településen élők digitális ismereteinek megszerzéséhez. A digitális ismereteket a gyermekek és fiatalok az általános-, illetve a középiskolákban megszerzik. Ez a témakör a településen élő 45 év feletti korosztály azon részét érintené, akiknek a munkaerőpiacon való elhelyezkedés érdekében szükség lenne az alapvető digitális kompetenciák elsajátítására.

A település országos képzési programokhoz tudna csatlakozni annak érdekében, hogy a résztvevők megfeleljenek az információs társadalom legalapvetőbb elvárásainak, azaz a résztvevők alap szinten tudják használni a számítógépet és az internetet, javítva ezáltal a munkaerő-piaci lehetőségeiket.

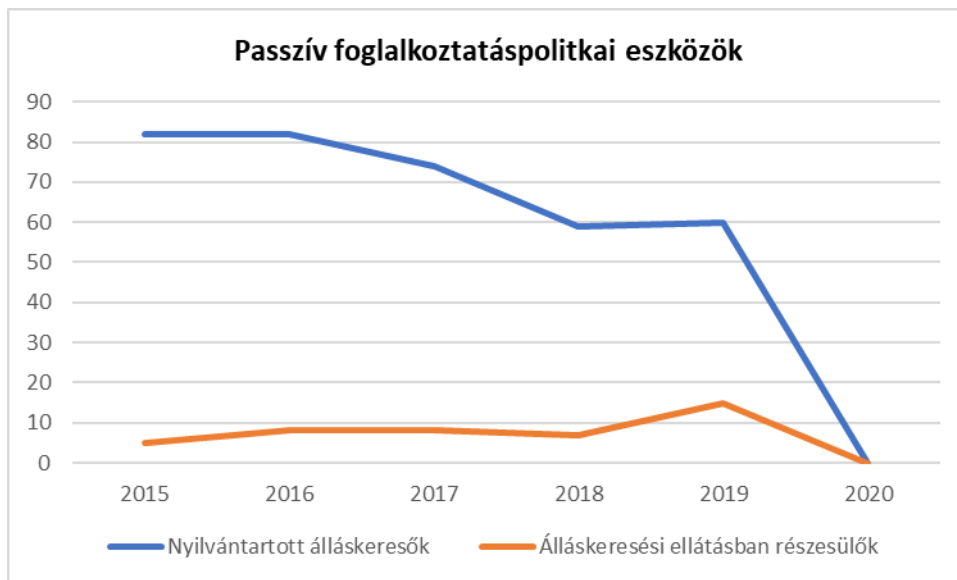
3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások részletes szabályait, az igénybevétel és jogosultság feltételeit az 1993. évi III. törvény, valamint Beleg Község Önkormányzata Képviselő-testületének a szociális ellátásokról szóló 2/2015. (II. 25.) önkormányzati rendelete rögzíti.

3.3.1. számú táblázat – Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök – Álláskeresőek ellátásai I.

Év	Nyilvántartott álláskeresőek száma (TS 052)		Álláskeresői ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresőek száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2015	82	21,58%	5	6,10%
2016	82	20,97%	8	9,76%
2017	74	19,89%	8	10,81%
2018	59	16,86%	7	11,86%
2019	60	18,18%	15	25,00%
2020	n.a.	-	n.a.	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Álláskeresési ellátásban csak álláskereső részesülhet. Az álláskereső a munkaviszonyba töltött időtartam, az egyéni, illetőleg társas vállalkozó a vállalkozói tevékenysége alatti járulékfizetési kötelezettségével szerezhet jogosultságot az álláskeresési járadékra.

Álláskereső az a személy, aki a munkaviszony létesítéséhez szükséges feltételekkel rendelkezik, és oktatási intézmény nappali tagozatán nem folytat tanulmányokat, és öregségi nyugdíjra nem jogosult, valamint megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban nem részesül, és az alkalmi foglalkoztatásnak minősülő és a nevelőszülői foglalkoztatási jogviszony munkaviszony kivételével munkaviszonyban nem áll és egyéb kereső tevékenységet sem folytat, és elhelyezkedése érdekében az illetékes járási hivattal együttműködik, és akit az illetékes járási hivatal álláskeresőként nyilvántart. Az ügyfélnek a fent felsorolt összes feltételnek egyidejűleg kell megfelelnie. Ha az összes feltétel közül bármelyik nem teljesül, az ügyfél nem minősül álláskeresőnek.

Álláskeresési járadék illeti meg azt, aki

- álláskereső
- munkát akar vállalni, de önálló álláskeresése nem vezetett eredményre, és számára az illetékes állami foglalkoztatási szerv sem tud megfelelő munkahelyet felajánlani,
- az álláskereső az álláskeresővé válását megelőző három éven belül legalább háromszázhatvan nap jogosultsági idővel rendelkezzen. Jogosultsági időt munkaviszonnyal, illetve egyéni, illetőleg társas vállalkozói tevékenység folytatásával lehet szerezni, feltéve ez utóbbi esetben, hogy az álláskereső vállalkozói tevékenysége alatt járulékfizetési kötelezettségének eleget tett.

Az álláskeresési ellátás fajtái: álláskeresési járadék, nyugdíj előtti álláskeresési segély és költségtérítés.

Az ellátás megállapításának feltételei: álláskereső, munkát akar keresni, megelőző 3 éven belül 360 nap jogosultsági idővel rendelkezzen, amely lehet munkaviszony, vagy egyéni, vagy társas vállalkozói tevékenység feltéve ha járulékfizetési kötelezettségének eleget tett. Az álláskeresési járadék folyósításának időtartamát annak az időtartamnak az alapulvételével kell megállapítani, amely alatt az álláskereső az álláskeresővé válást megelőző három év alatt munkaviszonyban, közfoglalkoztatási jogviszonyban állt, vagy egyéni, illetőleg társas vállalkozói tevékenységet folytatott, feltéve ez utóbbi esetben, hogy vállalkozói tevékenysége alatt járulékfizetési kötelezettségének eleget tett. A jogosultsági idő tartamába nem számítható be az az időtartam, amely alatt az álláskereső álláskeresési járadékban vagy vállalkozói járadékban részesült.

Az álláskeresési járadék összegét a kérelem benyújtását megelőző négy naptári negyedévben az érintett jogviszonyokban elért – a vállalkozói jogviszony esetén a megfizetett – munkaerő-piaci járulékalapja havi átlagos összegének alapulvételével kell kiszámítani.

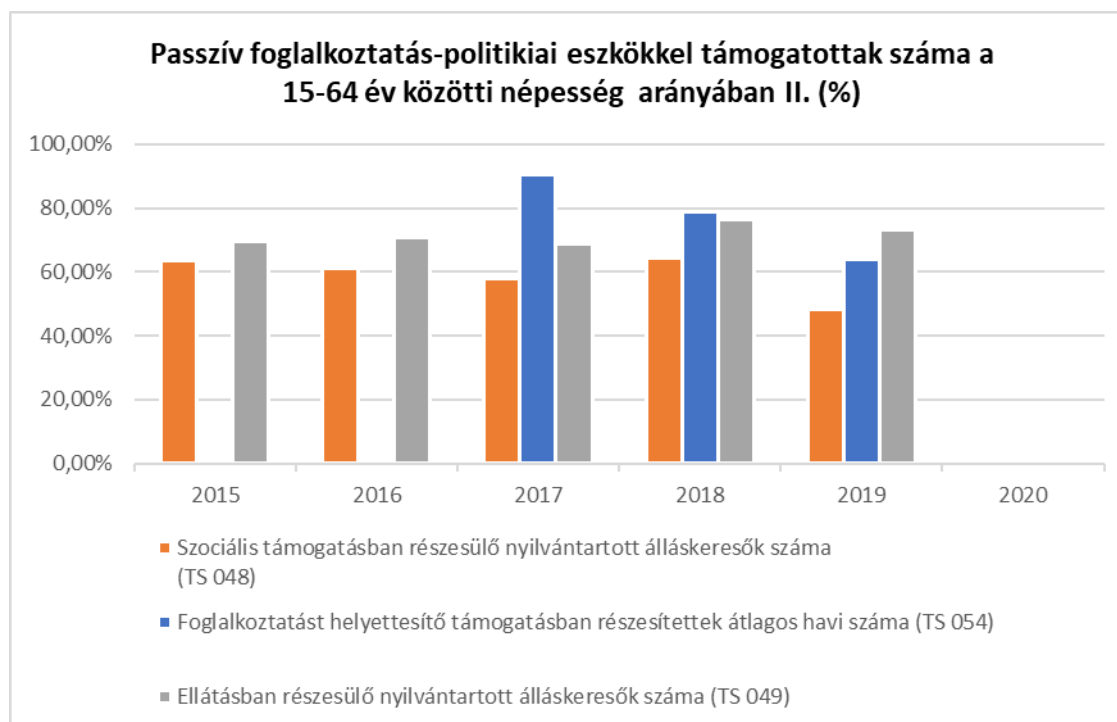
Ha az álláskereső a bejelentés előtti három évben folyamatosan, 8 órás munkaviszonyban volt vagy megszakítás nélkül vállalkozói tevékenységet folytatott, akkor 90 napig, 3 hónapig jogosult álláskeresési járadékra.

A táblázatból látható, hogy az álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma 2015-ről 2019-re 10 fővel növekedett, 2019-ben a nyilvántartott álláskeresők 25 %-a részesült álláskeresési ellátásban.

3.3.2. számú táblázat – Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök – Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2015	52	63,41%	n.a.	-	57	69,51%
2016	50	60,98%	n.a.	-	58	70,73%
2017	43	58,11%	67	90,39%	51	68,92%
2018	38	64,41%	46	78,66%	45	76,27%
2019	29	48,33%	38	64,03%	44	73,33%
2020	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az aktív korúak ellátása a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére nyújtott ellátás. Az aktív korúak ellátására való jogosultságot a járási hivatal állapítja meg.

Az a személy, akinek az aktív korúak ellátására való jogosultságát megállapították foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult, kivéve azokat a speciális eseteket, amikor az ellátás formája egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás. A foglalkoztatást helyettesítő támogatás összege 22.800 Ft/hó.

A táblázatból egyértelműen kiolvasható, hogy a munkanélküliek magas arányban részesülnek foglalkoztatást helyettesítő támogatásban, minden évben 60 % feletti arányt láthatunk. A nyilvántartott álláskeresők magas aránya részesül valamilyen ellátásban. Ez a tény arra utal, hogy a nyilvántartott álláskeresők többsége nem kíván elhelyezkedni a munkaerő-piacon, számukra megfelel az önkormányzat által biztosított közfoglalkoztatási program.

3.3.3. számú táblázat – Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás

Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2015	n.a.
2016	n.a.
2017	5
2018	5
2019	6
2020	n.a.

Forrás: TeIR, KSH

Az a személy, akinek az aktív korúak ellátására való jogosultságát megállapították foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult, kivéve azokat a speciális eseteket, amikor az ellátás formája egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás.

Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra jogosult az az aktív korúak ellátására jogosult személy, aki

a) egészségkárosodottnak minősül,

b) 14 éven aluli kiskorú gyermeket nevel - feltéve, hogy a családban élő gyermekek valamelyikére tekintettel más személy nem részesül a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény szerinti gyermekgondozási támogatásban, vagy gyermekgondozási díjban, csecsemőgondozási díjban - és a gyermek ellátását napközbeni ellátást biztosító intézményben, illetve nyári napközis otthonban, óvodában vagy iskolai napköziben nem tudják biztosítani.

Az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás havi összege a család jövedelmétől függően változó, de nem haladhatja meg a nettó közfoglalkoztatási bér 90%-át (48 795,- Ft).

A táblázatból kiolvasható, hogy Belegben nagyon alacsony az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra jogosult személy.

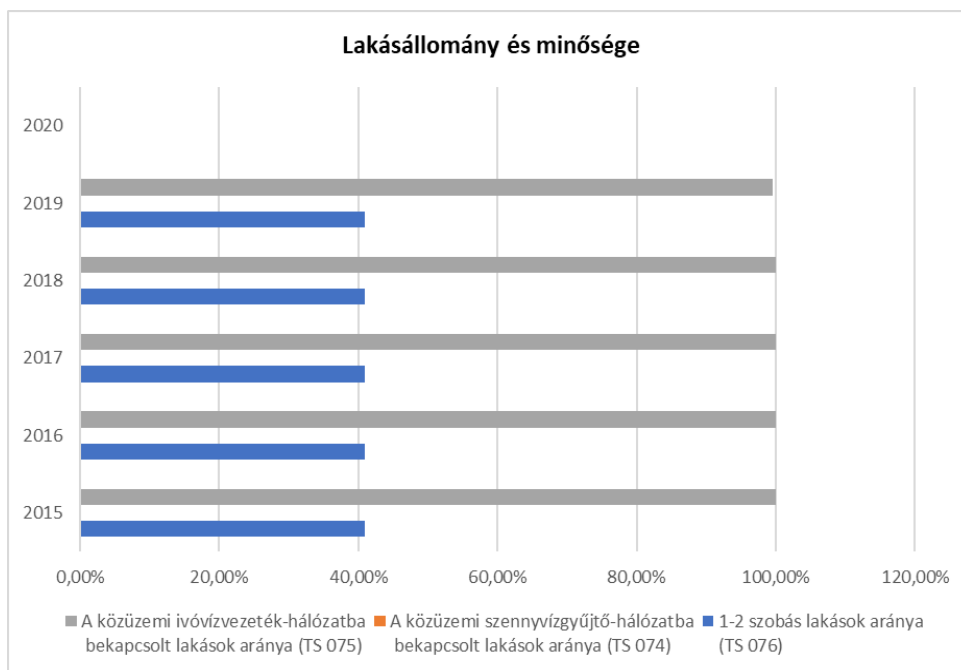
3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat – Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2015	225	n.a.	n.a.	40,89%	-	100,00%
2016	225	n.a.	n.a.	40,89%	-	100,00%
2017	225	n.a.	n.a.	40,89%	-	100,00%
2018	225	n.a.	n.a.	40,89%	-	100,00%
2019	225	n.a.	n.a.	40,89%	-	99,56%
2020	n.a.	n.a.	n.a.	-	-	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Beleg község összes lakásállománya stagnáló képet mutat, a vizsgált években 225 db. A lakások szinte 100 %-a a közüemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt. A lakások 40 %-a 1-2 szobás. A lakásállomány stagnálása nem pozitív, mivel nem vonzó annyira a település, hogy újabb lakások épüljenek.

Súlyos és megoldásra váró probléma a községben, hogy az elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma, az összes lakás kb. 10 %-át teszik ki. Erre vonatkozólag az önkormányzat intézkedési programot ír elő, melynek megvalósítása a jövőbeni problémák elkerülése érdekében nem várható magára.

A lakáskörülmények javítása érdekében a közfoglalkoztatottak közül egy 4-5 fős csoport kialakítása szükséges. Amennyiben szakember (ács, kőműves) is van a közmunkások között, az ő irányításával, ha pedig nincsen, az önkormányzat által biztosított külső szakértő irányításával történne a lakások felújítása (életveszélyes állapot megszüntetése), illetve elégséges lakhatást biztosító lakás kialakítása. Fontos kiemelni, hogy a lakásban élő munkaképes korú személyek részt vennének a munkák elvégzésében.

Az önkormányzat segítséget nyújtana a szükséges eszközök és anyagok megvásárlásában, az ott élők, pedig mint egy látszólagos együttműködési megállapodásban, vállalnák az állag megőrzését és fenntartását.

Többnyire több gyermekes roma családok lakása minősül elégtelennek. Az elmúlt években két-három alkalommal is az elégtelen lakhatási körülmények is szerepet játszottak abban, hogy az ott élő kiskorú gyermekeket ideiglenes hatállyal el kellett helyezni.

A házak állagának leromlása, a község arculatának negatív tényezőjeként jelenik meg. Ebből következőleg pedig felmerül a kérdés: „Hogyan lehetne vonzó egy ilyen település?”

a) bérlakás-állomány

3.4.2. számú táblázat – Bérlakás és szociális lakás állomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)

	db	db	db	db	db	db	db
2015	225	22	7	0	0	0	0
2016	225	22	7	0	0	0	0
2017	225	22	7	0	0	0	0
2018	225	22	7	0	0	0	0
2019	225	22	7	0	0	0	0
2020	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Beleg község összes lakásállománya a vizsgált években nem változott, 2019-ben is 225 db volt. A bérlakás-állomány száma sem változott a vizsgált években, minden bérlakás a MÁV tulajdonában áll, és jelenleg 4 ház tekinthető lakottnak.

Súlyos és megoldásra váró probléma a községben, hogy az elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma, az összes lakás kb. 10 %-át teszik ki. Ezen probléma megoldására az előbbi pontban leírtak érvényesek.

b) szociális lakhatás

Belegben nem található szociális lakások.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

A községben nem található egyéb lakás célra használt, nem lakás célú ingatlan.

e) lakhatást segítő támogatások

Az önkormányzat 2015. február 28. napjáig a jogszabályi feltételeknek megfelelő, normatív lakásfenntartási támogatást nyújtott az arra jogosult és rászoruló személyeknek.

A szociális törvény változása következtében 2015. március 1. napjától az önkormányzat, a szociális ellátásokról szóló rendeletének megfelelően települési lakhatási támogatás igénylését tette lehetővé. A normatív lakásfenntartási támogatás megszüntetésének indoka volt, hogy a rezsicsökkentés következtében csökkent a háztartások kiadása. Ugyanakkor, ezzel az indokkal nem vették figyelembe a vidéken élő háztartások tényleges helyzetét. Vidéken, a társadalom azon rétegének, akik lakásfenntartási támogatásban részesültek, szinte nincs olyan kiadása, amely a rezsicsökkentés révén csökkent volna. Nekik továbbra is szükségük van a pár ezer forint összegű havi bevételre.

3.4.3. számú táblázat – Lakhatást segítő támogatások

Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)	Települési lakhatási támogatásban részesülők száma

	Fő	Fő	Fő
2015	n.a.	n.a.	92
2016	n.a.	n.a.	85
2017	272	5	84
2018	175	9	84
2019	193	326	83
2020	n.a.	n.a.	82

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A táblázat adatai jól mutatják, hogy a vizsgált években stagnált a települési lakhatási támogatásban részesülők száma. Ez a szám lényegében nem személyeket, hanem háztartásokat mutat. Tehát amennyiben az előző táblázatban meghatározott lakásállomány számát vesszük alapul, akkor megállapítható, hogy a településen a háztartások 36 %-a jogosult települési lakhatási támogatásra. Ebből a rossz életkörülményekre, a jövedelmek csökkenésére következtethetünk. A lakosság többségének tehát szüksége van az önkormányzati támogatásra.

Minden támogatási, segélyezési forma esetében a jogosultak számának változása, jól tükrözi a helyi társadalmi, jövedelmi viszonyokat.

Fontos beszélnünk a szociálpolitikai támogatásról (szocpol), illetve lakásépítési támogatásról, mint mára már megváltozott, megszigorított feltételekkel igénybe vehető ellátásról. A megszüntetésre került korábbi rendszer, számos visszaélési lehetőségre adott alapot.

Vegyünk egy példát erre vonatkozólag: Volt mindig egy vállalkozó, aki szervezte az egészet. Megkaptak valami olcsó telket, beszervezett egy nagyobb családot, és indult is az „üzlet”.

A telekre villámgyorsan felépült kisméretű téglából a ház, megkapták a sokmilliós szocpolt, amit (jó esetben) elfeleztek. A következő héten már csak egy üres betonplacc árválkodott a ház helyén, a család és a vállalkozó is felszívódott.

Az önkormányzat szociális ellátásokról szóló rendelete 2015. március 1. napjával lépett hatályba. A képviselő-testület igyekezett a valós társadalmi viszonyokat figyelembe vett rendeletet alkotni, amikor is a korábbi törvényi jogosultsági feltételeket figyelembe véve biztosította továbbra is a lakásfenntartási támogatást, települési lakhatási támogatás formájában.

f) eladósodottság

Beleg Község Önkormányzatának nincs adósságkezelési szolgáltatás nyújtására vonatkozó szabályzata. A lakhatással összefüggő eladósodottságra pl. a villanyáram feltöltő kártyás módjából következtethetünk. A lakhatási támogatásban részesülők kb. 15 %-a nem kapja kézbe a támogatás összegét, hanem az önkormányzat az áramszolgáltatónak utalja.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Beleg községhez külterületként kapcsolódik, a Kutas és Szabás község között elhelyezkedő terület, melyen egy családi ház található jelenleg. A közszolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosított, mivel a család személygépkocsival rendelkezik. A külterületi rész villamos árammal ellátott, a vízellátás pedig fűrt kúttal megoldott.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Az MTA Gyerekszegénység Elleni Programiroda 2011-ben végzett kutatása szerint a hazai népesség mintegy három százaléka, megközelítőleg 300 ezer ember él szegregált lakókörnyezetben. A felmérés szerint a telepek közel 60 százaléka a községekben, 38 %-a városban és 2 %-a Budapesten található. A telepek kétharmada a települések szélén, további 14 %-a külterületen helyezkedik el, 20 %-a pedig szerves része az adott településnek.

- a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői)*

Belegben szegregált lakókörnyezet nem található. Néhány helyen nagyobb létszámban élő nemzetiségek előfordulnak, de ez nem tekinthető szegregátumnak.

- b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya*

Belegben szegregált lakókörnyezet nem található. Néhány helyen nagyobb létszámban élő nemzetiségek előfordulnak, de ez nem tekinthető szegregátumnak.

- c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai*

Szegregátumnak nevezzük azokat a földrajzilag egybetartozó és elhatárolható területeket, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korú lakosságon belül eléri, illetve meghaladja az 50 %-ot.

Belegben szegregált lakókörnyezet nem található. Néhány helyen nagyobb létszámban élő nemzetiségek előfordulnak, de ez nem tekinthető szegregátumnak.

Belegben több utcában is jellemző, hogy a roma lakosság nagyobb számban fordul elő, de jelenlétük nem kizárólagos. Az általuk lakott lakásokra jellemző a teljes felújításra szorultság, sok esetben a túlzásfoltosság. Már korábban is részleteztük ezen lakások felújítására vonatkozó intézkedési terv készítését.

A lakások teljes mértékű „lelakása”, rendezetlensége súlyos problémákat vetít előtérbe. Nevezetesen, hogy a jövőben a nem roma lakosság elhagyja ezeket az utcákat és akkor már szegregátumok fognak kialakulni a községben. Az ingatlanok komfortosabbá tétele, felújítása egy másik lényeges célcsoport, a gyermekek veszélyeztetettségének csökkentéséhez is vezetne.

A roma nemzetiségi önkormányzat szerepét mindenképpen ki kell emelni a lakásprobléma megoldásában.

A korábban már tárgyalt odavándorlások magas száma is, a szegregátumok kialakulását helyezik előtérbe. Ugyanis a községben élő roma lakosság más településekről érkező rokonai, előszeretettel költöznek ugyanabba az utcába, és nem ritkán ugyanabba a lakásba.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

- a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés*

Az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény 5. § (1) bekezdése szerint a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- a fogorvosi alapellátásról,
- alapellátáshoz kapcsolódó háziorvosi, házi gyermekorvosi és fogorvosi ügyeleti ellátásról,
- a védőnői ellátásról,
- az iskola-egészségügyi ellátásról.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2015	1	0	0	1	35	n.a.
2016	1	0	0	1	35	n.a.
2017	1	0	0	1	n.a.	7
2018	1	0	0	1	n.a.	8
2019	1	0	0	1	n.a.	7
2020	1	0	0	1	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Belegben a lakosság ellátását egy felnőtt háziorvosi szolgálat biztosítja, de a fogorvosi alapellátás is hozzáférhető a lakosság számára a szomszédos Kutas községben. Külön házi gyermekorvos nincs a településen, a gyermekeket is a felnőtt háziorvosi szolgálatok látják el.

Az előbbi szolgáltatások a Kutas Község Önkormányzatával kötött vállalkozási szerződés alapján, illetve 2016. január 1. napjától a háziorvosi ellátásra vonatkozóan a LONA-MEDIC Kft.-vel kötött feladat-ellátási szerződés alapján biztosítottak a községben. A háziorvos hetente két alkalommal, kedden és csütörtökön tart rendelést Belegben.

A hétközi és hétvégi központi ügyelet ellátását a Rinyamenti Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulása látja el Nagyatádon, és a térség 17 településén (köztük Belegben is).

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A koragyermekkor szűrések kötelezőek, ezen vizsgálatokat a védőnő és/vagy a háziorvos végzi. A családok tőlük értesülnek a megjelenés szükségességéről és időpontjáról. Amennyiben valamely gyermeket a szülő nem visz el kötelező szűrésre, a védőnő értesíti a gyermekjóléti szolgálatot, amely megteszi a szükséges intézkedéseket. Nem jellemző a községben, hogy a szülők ilyen szempontból elhanyagolják gyermekeiket, de ehhez hozzájárul a védőnők lelkiismeretes munkája, akik, ha kell, több alkalommal is figyelmeztetik a családlátogatások alkalmával a szülőket, a megjelenési kötelezettségükről.

A felnőtt lakosság önkéntes alapon vehet részt szűrővizsgálatokon – értesítés alapján – az ő esetükben nincs megjelenési kötelezettség. Jó pár évvel ezelőtt rendszeres volt a településen pl. a tüdőszűrés, a szűrőbusz évente lehetőséget biztosított erre. Sajnos mára ez a tevékenység is megszűnt, valószínűsíthetően pénzhiány következtében. A védőnő minden évben nagy gondot fordít arra, hogy a községben élő nők minél nagyobb számban vegyenek részt emlőszűrésen. Ennek érdekében, önkormányzattal összefogva buszt bérelnek, megkönnyítve ezzel a szűrésre való eljutást. A tapasztalat azonban sajnos az, hogy az érdektelenség egyre nagyobb a lakosság körében, ma már egy 20 személyes kisbusz megtöltése érdeklődőkkel is problémát jelent.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A felnőtt lakosság rehabilitációs szolgáltatást a nagyatádi kórház új részlegében (pszichiátriai rehabilitáció), valamint a Gyógyfürdőben (mozgásszervi) vehet igénybe. A szolgáltatások az OEP által finanszírozottak. A Gyógyfürdőben és a kórház épületében az akadálymentesítés biztosított.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az általános iskolai, az óvodai, valamint a szociális jellegű közétkeztetés minden gyermek és felnőtt számára biztosított. Az étel a szomszédos Ötvöskőnyi község konyhájáról érkezik. Az egészséges táplálkozás szempontjait figyelembe véve állítják össze a menüt.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Az általános iskola tornaterme, valamint az udvara kiválóan alkalmas sportolási tevékenység végzésére. A községben sporttal összefüggő rendezvény nincs, a jövőben figyelmet kellene fordítani az ilyen jellegű programok szervezésére.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az 1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet szerint a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások:

- étkeztetés,
- házi segítségnyújtás,
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
- családsegítés,
- falugondnoki-, tanyagondnoki szolgáltatás
- támogató szolgáltatás
- közösségi ellátás.

Belegben ezek a szolgáltatások elérhetőek, szervezésüket részben a Rinyamenti Szociális Szolgáltató Központ, részben pedig a Kutas Központú Szociális Alapszolgáltató Társulás végzi. Az igénybevételük feltételeit jogszabályok rögzítik.

g) drogrevenációs szolgáltatások

Beleg településen nem elérhető a drogrevenációs szolgáltatás.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

A program készítése során folytatott adatgyűjtésnél nem merült fel a szolgáltatások igénybevételekor észlelt hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése.

i) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

3.6.2. számú táblázat – Népkonyha

Év	Népkehán kioztott ételadagok száma (db)
2015	0
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

A népkehya 2021. február 1. napjától működik a településen és hétköznap, naponta 80 adag ebéd kerül kiosztásra. A népkehyanban résztvevő családokat az önkormányzat és a családgondozó munkatársai választották ki, természetesen a hátrányos helyzetet szem előtt tartva.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

Könyvtár: Hetente két nap, kedden és csütörtökön 15.30 órától 17.30 óráig várja az olvasni, kölcsönözni vágyókat. A könyvtárba beiratkozottak száma 42 fő, ebből a 14 év alattiak száma 24 fő. A 4.300 db-os könyvállományból havonta 40-50 db könyvet kölcsönöznek ki, 10-15 db könyvet, illetve folyóiratokat pedig helyben használnak fel.

A könyvtárat nagyobb részben 14 év alatti személyek használják, de a felnőtt lakosságból kb. 10-15 fő is rendszeresen igénybe veszi a könyvtári szolgáltatásokat.

Lehetőség van könyvtárközi kölcsönzésre, ezáltal bármely könyv elérhető a falu lakossága számára. Az országos könyvtári napok keretében, október hónapban egy zenés-verses gyermekelőadás került megszervezésre, melyen óvodás korú gyermekek vettek részt. A nagy sikerre való tekintettel, remélhetőleg az elkövetkezendő években is sor kerül hasonló program szervezésére.

Kultúrház: A község kultúrháza, a közösségi élet fő színtere. Minden falusi – közöttük óvodai, általános iskolai – rendezvénynek, nemzeti ünnepi műsoroknak, farsangi rendezvénynek, idősök napi rendezvénynek, Mindenki karácsonyának a kultúrház ad otthont.

Helyi rendelet szabályozásának megfelelően a kultúrház egyes termei bérbe adhatóak, melyből bevétele keletkezik az önkormányzatnak. Többnyire vállalkozók veszik igénybe ezt a szolgáltatást, vásárok megtartására.

Közösségi ház: A közösségi házban a helyi nyugdíjas klub gyűlik össze, illetve testületi-ülések megtartására is sor kerül itt.

Belegben a szórakozási lehetőségek meglehetősen korlátozottak, főleg, ami a kisgyermekes családokat, illetve fiatalokat illeti. Vendéglátóhelyek működnek ugyan a községben, de nem minden fiatal vágyik arra, hogy a helyi kocsmában töltsse el a szabadidejét.

A községben nincs lehetőség közösségi internet használatra, amely hátrányosan érintheti az internet lehetőséggel nem rendelkező személyeket, családokat.

A jövőben – amennyiben az anyagi lehetőségek engedik – 2-3 számítógép felállítására lenne szükség, esetleg a könyvtár épületében, ahol bárki szabadon igénybe veheti az internet adta lehetőségeket.

Működő civil szervezetek Belegben:

- Belegi Napsugár Egyesület: Az Egyesület, tagjainak érdekképviselő mellett célként tűzte ki a helyi természetes és mesterséges környezet óvását és fejlesztését, környezetvédelmi programok szervezését, érdekvédelmet, hagyományőrzést, valamint a társadalmi- állami szervekkel való jó kapcsolat kiépítését.
- Belegi Együtt a Jövőért Egyesület: Az előbbi egyesület céljaihoz hasonló célokat tűztek ki.
- Beleg Polgáraiért Egyesület: Az Egyesület célja a belegi lakosság összekovácsolása, baráti társaságok kialakítása, kikapcsolódási lehetőséget nyújtva a részt vevő személyek számára.

Az emberek hozzáállása is megváltozott a községben. Régebben jobb kedvűek voltak, több érdekes és színes programot szerveztek, melyeken a falu „apraja nagyja” részt vett. Ezeknek a programoknak közösségépítő szerepe is volt, ahol roma és nem roma lakosság egyaránt részt vett és jól érezte magát. Mára az emberek többsége bezárkózott, felőrlődnek a mindennapos problémákban, gondokban. Az alacsony jövedelmek is korlátot szabnak a programokon való részvételnek.

3.7.1. számú táblázat – Intézményi ellátottság 2018

Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
1	1	284	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Beleg településen az általános iskola épületéhez tornaterem is tartozik. Az épület jelenleg kihasználatlan, mivel a nagyon alacsony gyermeklétszám miatt az iskola 2020. augusztus 31. napjával megszűnt. A település rendelkezik sportpályával és könyvtárral is. A közművelődési intézmények száma 1 db.

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások

Belegben nem jellemzőek az etnikai konfliktusok, a közösségi együttélés normálisnak tekinthető. Sajnálatos módon ma világszerte romlik, instabilizálódik a jelentős létszámú csoportok helyzete. Tapasztaljuk, hogy a világ gazdaságilag legfejlettebb országaiban is tömegek létbiztonságát, társadalmi státuszának stabilitását rendítette meg a pénzügyi-gazdasági válság.

Világszerte tapasztalható, hogy a gazdasági válság, és az annak nyomán növekvő munkanélküliség, a hitelek bedőlése, a szociális feszültségek növekedése a társadalmi konfliktusok szaporodásához és elmélyüléséhez vezet. Azt is látjuk, hogy ezek a konfliktusok gyakran kisebbségi színezetet öltenek, illetve nem ritkán erőszakoszközök alkalmazásával járnak. Magyarországon a válság hatásai erőteljesebbek és a gazdasági problémák szociális, társadalmi feszültségekkel terheltnek jelennek meg.

A csoportok közötti konfliktusok kialakulásához és a konfliktus erőszakos kezeléséhez általában az vezet, ha nincs lehetőség egyéni szinten a jobb életésély elérésére. Ha működik a mobilizáció a társadalomban, akkor kevesebb a csoportkonfliktus és kevesebbszer kerül sor erőszakoszközök alkalmazására a konfliktusba került felek között. Ha nincs az embereknek általuk belátható és megvalósítható lehetőségük életéselyeik egyéni javítására, akkor növekszik a csoportok közötti konfliktusok valószínűsége, illetve az erőszakoszközökkel történő konfliktuskezelés valószínűsége.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai

A helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulási formája lehetne a községben, a középiskolások által kötelezően végzendő közösségi munka.

Ennek keretében az önkormányzat a középiskolákkal megállapodást kötne, és a fiatalok részt vehetnének az idősök segítésében. Télen hó eltakarítás, fahordás, egész évben a bevásárlás, gyógyszerek kiváltása jelenhetne meg, mint önkéntes munka.

Nem egyszer fordult már elő a községben, hogy valamely súlyos betegségben szenvedő személynek gyűjtöttek adományt, a közösségi szolidaritás ebben is megnyilvánult.

Összességében elmondható, hogy a helyi közösségi szolidaritás megjelenik a községben. Ha több különféle program kerülne megszervezésre bizonyos cél elérése érdekében, biztosan sokan részt vennének benne.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei

A településen kizárólag a roma nemzetiségi önkormányzat szervez a roma kultúrához kapcsolódó programokat. Belegben a romákon kívül más nemzetiség nincs.

e) helyi lakossági önszerveződések

A településen nem jellemzőek a helyi lakossági önszerveződések. A bejegyzett egyesületek közül a Beleg Polgáraiért Egyesület működik aktívan a településen.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Beleg Község Roma Nemzetiségi Önkormányzata a helyi roma lakosság érdekeit képviseli. Ennek fontos megnyilvánulási formája a közfoglalkoztatásban részt vevők személyére vonatkozó javaslattétel. Részt vesz a foglalkoztatottak kiválasztásán túl, a munkafolyamatok megszervezésében és lebonyolításában is. A jövőben is fontos szerepet fog kapni a roma nemzetiségi önkormányzat, mivel a romák száma nő a községben és lényeges, hogy a lakosság ezen rétege bizalommal tudjon fordulni valakihez. A nemzetiségi önkormányzat, mint egy összekötő kapocs jelenik meg a cigányság és a települési önkormányzat között.

A nemzetiségi önkormányzat figyelemmel kíséri a községben élő, valamint a községbe települő roma családokat. Gyakran figyelmezteti a települési önkormányzat munkatársát, illetve a gyermekjóléti szolgálatot az általa ismert, vagy tudomására jutott gyermekeket érintő problémákról.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A regisztrált munkanélküliek 53 %-a kizárólag általános iskolai végzettséggel rendelkezik, illetve 15 % a 8 általánosnál alacsonyabb végzettségűek aránya.	Képzés, szervezése a hiányszakmára alapozva. A hajlandóságot nem mutató személyek esetében, elméleti képzés szervezése az ősi roma tevékenységekre vonatkozóan (pl. gyógynövénygyűjtés). Kompetencia alapú képzés szervezése a nyolc osztály megszervezésére.
Magas a tartós munkanélküliek száma a településen. 2019-ben a regisztrált munkanélküliek 52 %-a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküli.	Kedvezményes foglalkoztatási lehetőségek keresése, ami előnyös a munkáltatónak is. Esetleges átképzési programok szervezése, valamely hiányszakmára koncentrálni.
A községben a munkaerő-piacra való belépés szinte lehetetlen.	Önellátás rendszerének kiépítése, esetleges pályázati lehetőségek keresésével.
A településen nincs az oktatásból a munkaerő-piacra való átmenetet megkönnyítő program.	Fórumok, beszélgetések szervezése a (munkahelyet kereső) fiatalok, szakértők, tanácsadók, valamint munkáltatók jelenlétével, bevonásával.
Nincs adat a felnőttoktatásban részt vevők számának alakulásáról a közép- és felsőfokú iskolákban.	Érintett partnerek bevonásával adatgyűjtés, a felnőttképzés megszervezése érdekében együttműködés a Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatósággal.
Magas az elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma a településen. 2019-ben a 225 db lakásból 22 darabot elégtelen lakhatási körülmény jellemez.	Szakmunkás bevonásával segédmunkás csoportok szervezése a lakások elégségessé tétele érdekében, az ott élők bevonásával.

Kevés a helyi kezdeményezésű felnőtt egészségügyi szűrőprogram a községben.	Az egészségügyi és szociális ellátás szakembereinek segítségével szűrőprogramok szervezése a mélyszegénységben élők egészségi állapotának javítása érdekében.
Nincs pontos adat a mélyszegénységben élők létszámáról.	Érintett partnerek (pl. nemzetiségi önkormányzat, családsegítő szolgálat) bevonásával adatgyűjtés a településen. A rendelkezésre álló adatok alapján problémák feltárása és a megoldásuk érdekében életviteli tanácsadások, nevelési tanácsadás, valamint a munkaerő-piacra való belépés elősegítését szolgáló tanácsadás szervezése.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

A XX. század a gyermekjogok történetének legfontosabb korszaka volt. Ebben az évszázadban ismerték el, hogy a gyerekeket születésüktől kezdve jogok illetik meg, speciális védelemre szorulnak, jogaik érvényesítéséhez támogatásra van szükségük.

A gyermeki jogok Magyarországi rendszere egy kiteljesedőben lévő rendszer, melynek szükségességét a Központi Statisztikai Hivatal 2012. évi adatai is indokolják. A gyermeklétszám csökkenés miatt az elmúlt 10 évben számszerűen csökkent a veszélyeztetett gyermekek száma, az arányokat tekintve azonban növekedés figyelhető meg. Ezer gyermekből átlagosan 108 számít veszélyeztetettnak, vagyis a kiskorúak több mint 10 százaléka, összesen 198 ezer gyermek. A veszélyeztetett gyermekek 20 százalékát vették védelembe. Ez a gondozási forma azt jelenti, hogy a kiskorút nem emelik ki a családból, de családgondozót jelölnek ki hozzá, aki rendszeresen ellenőrzi a gyermek helyzetét, és segíteni próbál a veszélyeztető probléma megoldásában. Országosan ezer gyermekből 12-öt kell védelembe venni.

Ijesztőek a gyermekbántalmazásról készült statisztikák is. A regisztrált ügyek száma 2012-ben 11 ezer volt. A gyermekek 61 százalékát lelkiileg, 35 százalékát fizikailag, 4 százalékát szexuálisan bántalmazták.

Veszélyeztetettség ugyanakkor nemcsak bántalmazás miatt alakulhat ki, hanem pl. a szülő egészségi állapota, anyagi körülményei, életvitele miatt. Az elhanyagolás is jellemző veszélyforrás, amikor a gyermek egészségét vagy oktatását elhanyagolják, rosszul táplálják és öltöztetik, magára hagyják vagy elhagyják.

A községben a gyermekek helyzetének általános jellemzői esetén, vissza kell utalnunk a település demográfiai mutatói körében tárgyalt természetes szaporodás adataira. A vizsgált években (2015-2019) az élve születések száma meghaladták a halálozások számát, azaz fiatalos népességszerkezetről, és az esélyegyenlőség biztosítása szempontjából a gyermekek előtérbe kerüléséről beszélhetünk.

Belegben 2020. december 31-én a gyermekek létszáma az alábbiak szerint alakult:

0-3 évesek: 34 fő

4-6 évesek: 29 fő

7-14 évesek: 69 fő

15-18 évesek: 22 fő

0-18 éves korosztály: 154 fő

A demográfiai trendek a gyermekek és fiatalok arányának stabil csökkenését mutatják. Ezen általános megállapításnak megfelelően Belegben is csökkenés figyelhető meg a gyermekek létszámát figyelembe véve. A gyermekek, fiatalok számára lehetőségeket kell adni hátrányaik leküzdéséhez, a számukra kockázatot jelentő devianciák csökkentéséhez, az integrációjukat szolgáló programok elérhetővé tételéhez.

4.1. számú táblázat – Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	327	294	621	52,66%	47,34%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			29	4,67%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	71	72	143	11,43%	11,59%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	13	7	20	2,09%	1,13%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A táblázat alapján megállapítható, hogy az állandó népesség 26 %-a tartozik a 0-17 éves korcsoportba. A 0-14 éves korcsoporton belül a férfiak és a nők aránya kiegyenlített, a 15-17 éves korcsoportban viszont a férfiak 53 %-al magasabb arányban jelennek meg, mint a nők. Az állandó népesség közel 5 %-át teszik ki a 0-2 éves korcsoportba tartozó gyermekek.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

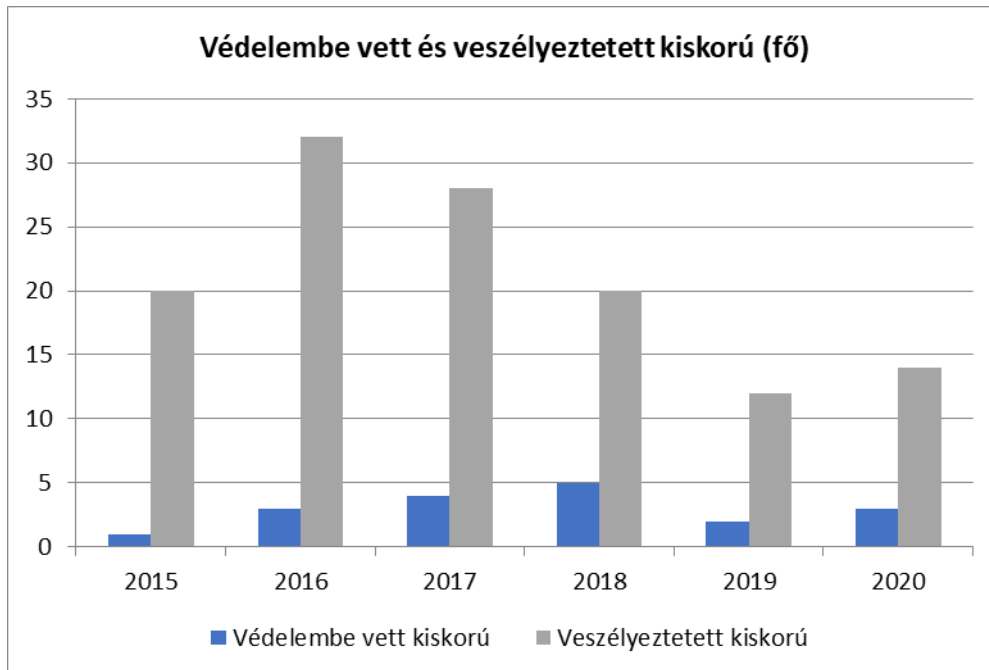
A veszélyeztetettség olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

4.1.1. számú táblázat – Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2015	1	20

2016	3	32
2017	4	28
2018	5	20
2019	2	12
2020	3	14

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A védelembe vett 18 év alatti gyermekek száma a vizsgált évek viszonylatában növekvő tendenciát mutat, 2020-ban 3 fő védelembe vett gyermek volt a településen. A táblázatból jól látható, hogy a veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma 2015-ről 2016-ra növekedett, az ezt követő években azonban nagymértékű csökkenés következett be.

Jelenleg 3 fő kiskorú áll védelembe vétel hatálya alatt, és 14 főt alapellátás keretében gondoznak.

A védelembe vétel gyakori oka a szülő(k) magatartásában rejlik. Az elhanyagolás, a megoldatlan családi konfliktusok, valamint a nem megfelelő (gyakran italozó) életmód vezet odáig, hogy a gyermekek elsődlegesen alapellátásba kerülnek, majd pedig a problémák további fennállása esetén védelembe vételre kerül sor.

Az előbb említett problémák eredője nagyon sok esetben a munkanélküliség és az ebből fakadó pénztelenség.

A jellemző családi forma, hogy a családfő nem dolgozik, gyakran italozik, „balhékba keveredik” és figyelmen kívül hagyja, hogy ezzel a magatartással a gyermekét, gyermekeit veszélyezteti.

Gyakori oka a védelembe vételnek a gyermek nem megfelelő magatartása is.

Több alkalommal került sor intézkedés meghozatalára azért, mert a gyermek rossz társaságba keveredett, és a Büntető Törvénykönyv által szabályozott valamely magatartás megvalósítása miatt a rendőrség látókörébe került. Azonban ki kell emelni, hogy az esetek nagy számában nem kizárólag a gyermek hibája játszik szerepet a cselekmények elkövetésében. Ezek a gyermekek ingerszegény, elszigetelt környezetben élnek és az ebből való kiút keresése során sajnos gyakran rossz útra térnek. Pedig sok esetben csak egy kapaszkodót keresnek vagy segítséget várnak más – családon kívüli – személyektől.

Az elmúlt években az iskolai hiányzások miatti védelembe vétel is szerepel a jellemző védelembe vételi okok között.

A veszélyeztetett kiskorúak számának csökkenése a családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat lelkiismeretes munkájára vezethető vissza. A családgondozó – nem sajnálva idejét – rendszeresen látogatja a problémás családokat, felhívja a figyelmüket a helytelen magatartás következményeire. Segítséget nyújt az ügyek intézésében és szorosan együttműködik az iskolával, óvodával és az önkormányzattal is.

Sajnos gyakran, egy foganatosított ideiglenes hatályú elhelyezés vagy átmeneti nevelésbe vétel ébreszti rá a többi családot arra, hogy változtatniuk kell a viselkedésükön, ha nem akarják elveszíteni gyermekeiket.

Fontos azonban kiemelni, hogy az ideiglenes hatályú elhelyezés vagy az átmeneti nevelésbe vétel végső eszköz, mivel az elsődleges cél a gyermekek családban történő nevelésének elősegítése.

Belegben 2011-ben került sor utoljára nyolc gyermek (2 családból) átmeneti nevelésbe vételére. A nyolc kiskorú gyermek olyan mértékű veszélyeztetettségnek (éhezés, ellátatlanság, elhanyagoltság) volt kitéve, hogy az intézkedés megtételét nem lehetett halogatni.

Szomorú, de vannak olyan esetek, amikor a gyermek(ek) nem a szülőnél van a legjobb helyen. A családból való kiemeléssel esélyt kapnak egy jobb életre, olyan életre, amit minden gyermek megérdemel, ahol nincs nélkülözés, nem kell fájni, nem kell éhezni, nem kell attól rettegni, hogy mikor csattan el a következő pofon.

A védelembe vétel megszüntetésére leggyakrabban a problémák megoldása vagy a nagykorúság elérése miatt kerül sor.

A társadalmi változások negatív hatásai legerőteljesebben a gyermekes, azon belül is a több gyermekes családokat érinti. Hazánkban a gyermeknek legalább egyharmada abszolút szegénységben él. A szegénység pedig azáltal, hogy reprodukálódik, azaz a következő generációknál újratermelődik, egyet jelent a tartós leszakadással.

Belegben 2020. december 31-én a 74 fő rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult 89 %-a (66 fő) hátrányos helyzetűnek minősült. Ebből 47 fő halmozottan hátrányos helyzetű és 19 fő hátrányos helyzetűnek volt tekinthető.

A 0-18 éves gyermekek száma 154 fő, ezen belül 43 %-ot tesznek ki a hátrányos helyzetű gyermekek. Tehát nagyon magas arányt képviselnek ezek a gyermekek.

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében a törvény által meghatározott három feltétel közül egy fennáll. Halmozottan hátrányos helyzetű pedig az a gyermek, aki esetében legalább két feltétel érvényesül.

A három feltétel a szülők iskolai végzettségére, a szülő alacsony foglalkoztatottságára, valamint a lakáskörülményekre vonatkozik.

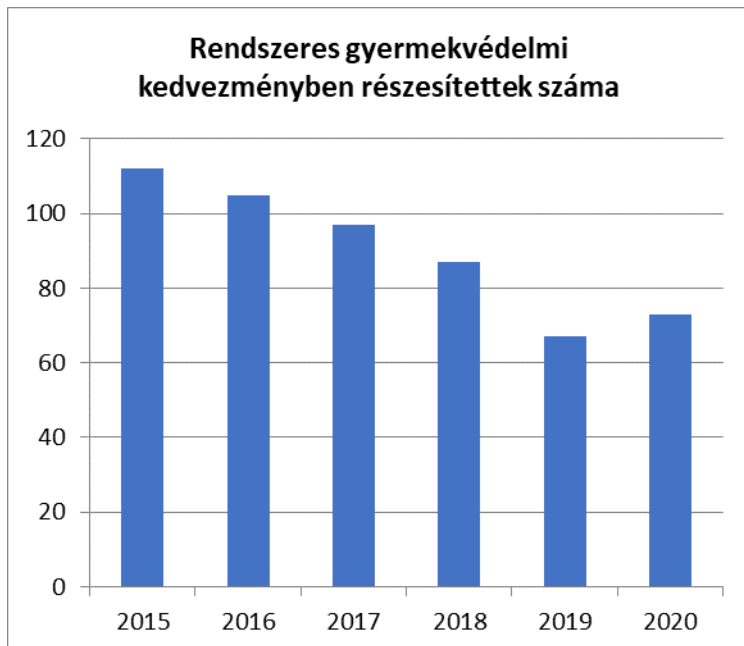
b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma

4.1.2. számú táblázat – Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2015	112
2016	105
2017	97
2018	87

2019	67
2020	73

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult:

- a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének,
- természetbeni támogatásnak,
- az ingyenes tankönyvnek az igénybevételére.

A település jegyzője annak a gyermeknek állapítja meg a jogosultságát,

- akinek családjában az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 140 %-át, ha
- a gyermeket egyedül nevelő szülő, illetve más törvényes képviselő gondozza, vagy
- a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, vagy
- a nagykorúvá vált gyermek esetén, ha megfelel az egyéb feltételeknek, vagy
- a fentiekbe nem tartozó esetekben annak a gyermeknek, akinek a családjában az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130 %-át feltéve,
- hogy a vagyoni helyzet vizsgálata során az egy főre jutó vagyon értéke nem haladja meg a törvényben meghatározott értéket.

Belegben a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma a vizsgált években csökkenő tendenciát mutat.

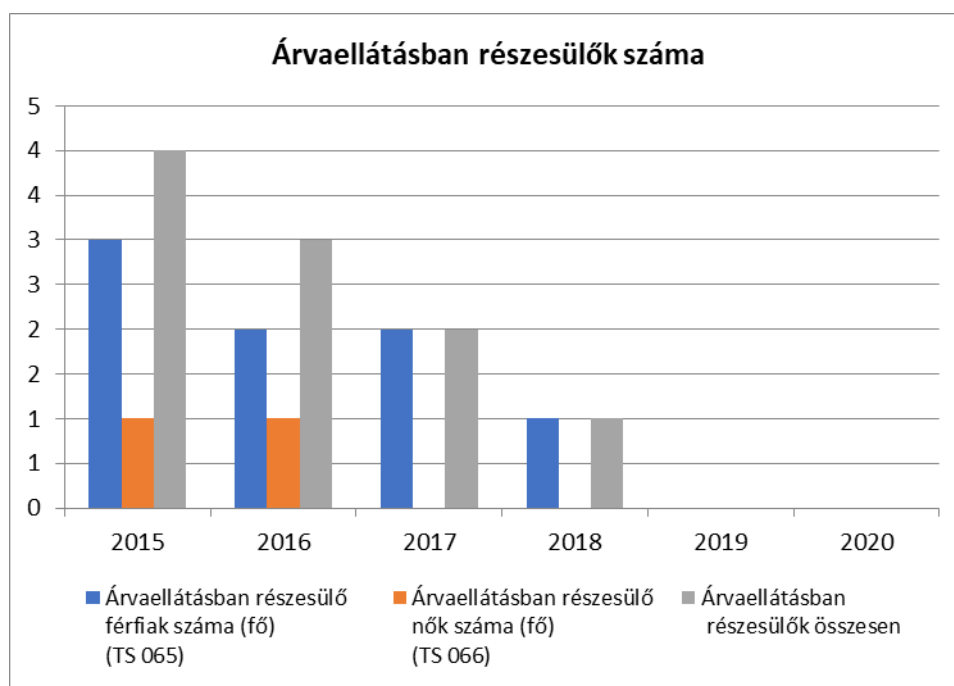
c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete

Beleg Község Önkormányzatának szociális rendelete lehetővé teszi települési gyermeknevelési támogatás megállapítását. A rendkívüli élethelyzetbe került személyek, családok részére, kérelem alapján kerül megállapításra ez az ellátási forma.

4.1.3. számú táblázat – Árvaellátás

Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2015	3	1	4
2016	2	1	3
2017	2	n.a.	2
2018	1	n.a.	1
2019	n.a.	n.a.	-
2020	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A településen élők közül alacsony számban részesülnek árvaellátásban, illetve nem minden évre vonatkozóan rendelkezünk adattal e tekintetben. Megállapítható, hogy 2015-ben és 2016-ban az árvaellátásban részesülő férfiak magasabb számban jelennek meg, mint a nők.

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai-iskolai juttatásokban részesülők száma, aránya

év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyvellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	HH telep. támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma	Szünidei étkeztetésben részesülők száma
2012	25	33	-	33	13	-	67	-
2013	25	35	2	36	16	-	124	-
2014	30	28	1	32	16	-	80	-
2015	30	34	0	27	20	-	59	-
2016	30	29	0	24	-	20	-	82
2017	29	32	0	27	-	22	-	84
2018	27	31	0	26	-	21	-	61

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

Az ingyenes vagy a kedvezményes támogatások köre az elmúlt években kiszélesedett. A támogatások zöme a rendszeres gyermekvédelmi támogatások jogosultságához kötődik.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők ingyenesen étkeznek az óvodában és az általános iskolában egyaránt. Az óvodai ingyenes étkezésben részt vevők száma 2012-2018 között növekedést mutat.

Ennek legfőbb oka a családok anyagi helyzetének romlása, mivel az óvoda férőhelye 25 fő (ez a testület döntése alapján 20 %-al, azaz 5 fővel növelhető), tehát a 2014-2016-os adatok azt mutatják, hogy minden gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre volt jogosult. Az iskolai ingyenes étkezésben részt vevők száma esetében 2012-2018 között kismértékű csökkenés figyelhető meg.

Az ötven százalékos kedvezményes étkezésre jogosultak a tartós betegek, valamint a három- vagy több gyermekes családok. Mivel Belegben a legtöbb család rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, 50 százalékos kedvezményben a vizsgált években minimális létszámú gyermek részesült.

Az óvodai és az iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi felelősök figyelnek arra, hogy a ténylegesen hátrányos helyzetű gyermekek rendelkezzenek rendszeres gyermekvédelmi kedvezménnyel. Figyelemmel kísérik a jogosultsági idők lejártát, és figyelmeztetik a szülőket a jogosultság meghosszabbításának szükségességére. Sok esetben fordul elő, hogy a szülő hanyagsága, figyelmetlensége miatt térítési díj tartozás keletkezik az óvodában, iskolában.

Ingyenes tankönyvellátásra jogosult az, aki rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül. Az óvodáztatási támogatás célja, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek szüleinek ösztönzése arra, hogy gyermeküket minél korábbi életkorban beírassák és rendszeresen járassák óvodába.

A korai óvodáztatásnak óriási szerepe van a hátrányos helyzetű gyermekek későbbi iskolai sikerességében, társadalmi integrációjában. A támogatás a jövedelmi, vagyoni helyzet figyelembe vételén túlmenően a jogosult részéről együttműködési feltételhez, a gyermek rendszeres óvodába járásának biztosításához kötött.

Az óvodáztatási támogatást 2015. szeptember 1. napjától megszüntették, helyette az önkormányzat a szociális rendeletében egy hasonló támogatási formát, a hátrányos helyzetű gyermekek települési támogatását vezette be.

Tehát 2015-ben a május hónapban még kifizetett óvodáztatási támogatásra jogosultak száma, 2016-ban pedig a hátrányos helyzetű gyermekek települési támogatására jogosultak száma jelenik meg a táblázatban. A törvényi feltételekhez hasonló feltételek meghatározására utal a gyermek hasonló száma is.

2015. december 31. napjáig nyári gyermekétkeztetésben részesülhetett az, aki rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesült. Belegben a vizsgált években ingadozó képet mutat a nyári gyermekétkezésben részesülők száma. Annak ellenére, hogy a belegi felső tagozatos általános iskolás gyermekek Kutason veszik igénybe az oktatási szolgáltatásokat, teljes mértékben biztosított volt számukra a nyári gyermekétkeztetésben való részvétel. A község gyermekei részére a nyári étkeztetés keretében nyújtott meleg ételt az ötvöskónyi konyha üzemeltetője biztosítja.

A gyermekvédelmi törvény 2016. január 1. napjától kiegészítésre került a szünidei gyermekétkeztetés szabályaival. Az intézményi gyermekétkeztetési feladatok kiegészültek a szünidei gyermekétkeztetési feladatokkal, amely esetében az ellátási kötelezettséget a gyermek lakóhelye, vagy ha a gyermek életvitelszerűen a tartózkodási helyén él, akkor a tartózkodási helye szerinti települési önkormányzat feladataként határozza meg. A Gyvt. 21/C. § (1) bekezdése értelmében:

21/C. § (1) A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést

a) a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja, és

b) az a) pontban foglalt gyermekeken kívül további gyermekek, így különösen a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek részére ingyenesen biztosíthatja.

(2) A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetést az (1) bekezdés a) pontja szerinti esetben

a) a bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben részesülő gyermekek számára a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon,

b) az a) pont alá nem tartozó gyermekek számára

ba) a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon,

bb) az őszi, téli és tavaszi szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetenként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon

köteles megszervezni, és ennek keretén belül a szülő, törvényes képviselő kérelmének megfelelő időtartamban az adott gyermek részére biztosítani.”

Az önkormányzat eleget tett a törvényi kötelezettségének, így a 2016-os adat már a szünidei gyermekétkeztetésre vonatkozó táblázatrészben található. 2018-ban a tavaszi szünidei gyermekétkeztetésben 2 munkanapon keresztül 49 fő hátrányos helyzetű gyermek, a nyári szünidei gyermekétkeztetésben 54 munkanapon keresztül 64 fő hátrányos helyzetű gyermek, az őszi szünidei gyermekétkeztetésben 4 munkanapon keresztül 53 fő hátrányos helyzetű gyermek, és a téli szünidei gyermekétkeztetésben 3 munkanapon keresztül 54 fő hátrányos helyzetű gyermek részesülhetett.

Az általános iskolai adatok két intézmény adataiból tevődik össze, mivel a Belegben lakó-vagy tartózkodási hellyel rendelkező gyermekek a Kutason lévő Révkomáromi János Általános Iskola, vagy ennek tagintézményeként működő belegi általános iskola tanuló. A településen az általános iskola 2020. augusztus 31. napjával megszűnt, az alacsony gyermeklétszám következtében.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete

Belegben magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermek nem él.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői

Belegben magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért gyermek nem él.

4.2 Szegregált, teleszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Mivel a településen szegregált lakókörnyezet nem található, ezért a 4.2 pont nem releváns.

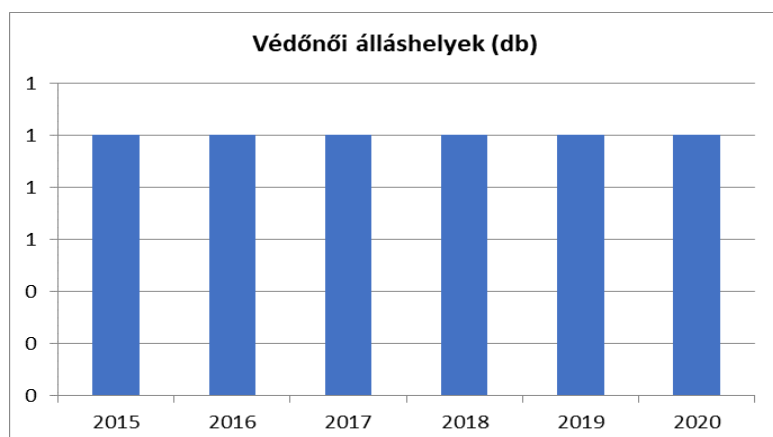
4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

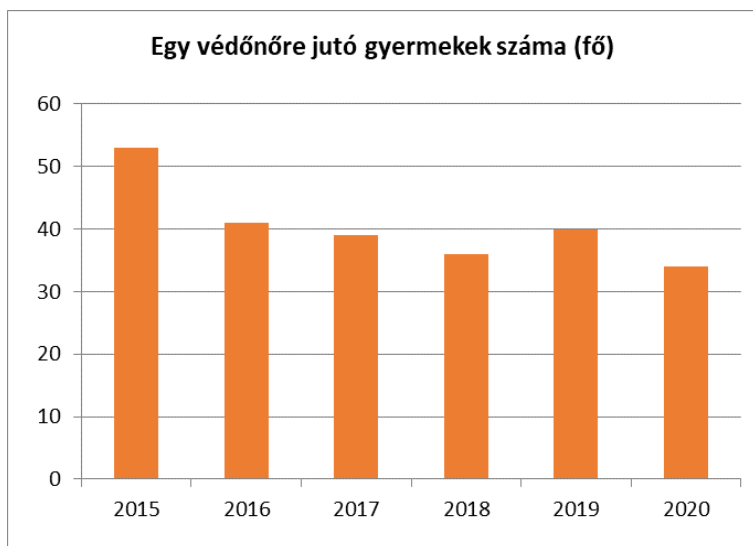
4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2015	1	53	53
2016	1	41	41
2017	1	39	39
2018	1	36	36
2019	1	40	40,00
2020	1	34	34,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A védőnői szolgáltatás vegyes körzetben biztosított, a Kutas Község Önkormányzatával kötött feladatellátási szerződés keretében. Belegben heti két alkalommal kerül sor tanácsadásra. A védőnő által ellátott 0-3 éves korú gyermekek száma a vizsgált évek viszonylatában csökkenést mutat. A gyermeklétszám 2015-ről 2020-ra 19 fővel, azaz 36 %-al csökkent.

Meg kell jegyezni, hogy a községben a roma lakosság esetében nagyobb a gyermekvállalási kedv. Elmondható, hogy átlagosan 5 újszülöttből 4 roma nemzetiségű. Továbbá, ha visszautalunk a természetes szaporodásnál elmondottakra, az élve születések száma meghaladja a halálozások számát, amely a fiatalos népességszerkezetre enged következtetni.

A védőnői leterheltség nem mérhető azonban csupán a 0-3 évesek számával, mivel a védőnő 0-14 éves korig rendszeresen végeznek státusz-, illetve szűrővizsgálatokat. A leterheltséget fokozza, hogy magas a hátrányos- illetve roma családok száma, ahol az előírtnál lényegesen több alkalommal kerül sor családlátogatásra, a csecsemők, valamint a gyermekek megfelelő ellátása érdekében.

Az egy védőnőre jutó átlagos gyermeklétszám a vizsgált években átlagosan 41 fő.

Az iskola egészségügyi ellátás a házi orvosok és a védőnők által megvalósított. A gyermekek rendszeres szűrővizsgálatokon vesznek részt. Továbbá a védőnő mind az óvodában, mind pedig az iskolában rendszeresen ellenőrzi a tetvességet, és megteszik a szükséges intézkedéseket.

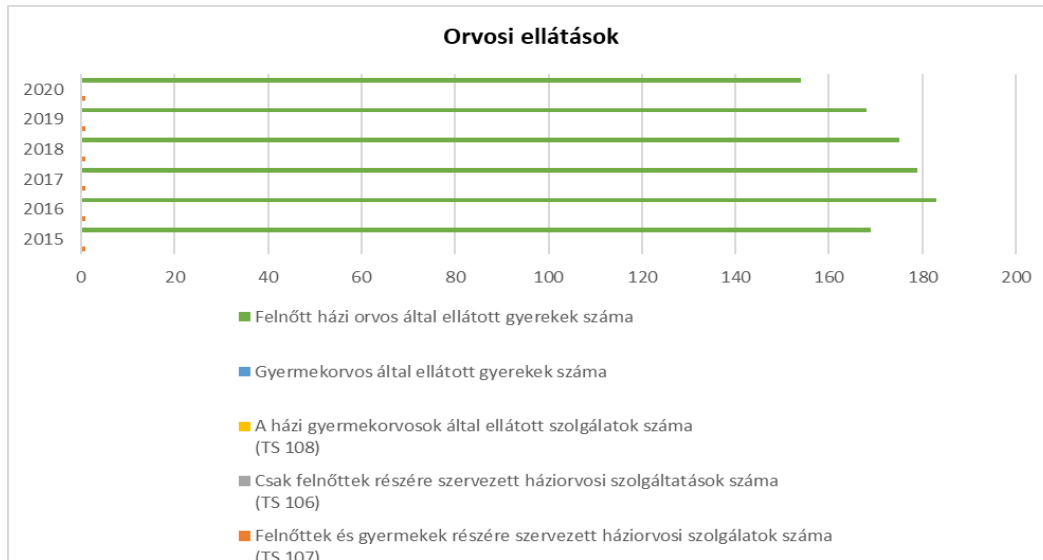
b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2015	1	0	0	0	169
2016	1	0	0	0	183
2017	1	0	0	0	179

2018	1	0	0	0	175
2019	1	0	0	0	168
2020	1	0	0	0	154

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Belegben nincs külön házi gyermekorvos, a felnőtt házi orvos látja el a beteg gyermekeket is. A felnőtt házi orvos által ellátott 0-18 éves gyermekek számát a táblázat tartalmazza. Az adatokból a községi szinten csökkenő gyermeklétszámra következtethetünk. Amelyik szülő anyagilag megengedheti magának, magán gyermekorvoshoz viszi gyermekét. Ez azonban a mélyszegénységben élő családok számára nem jelent alternatívát, az ő helyzetüket nehezíti az is, hogy a gyermek szakorvosi ellátás igénybevételére legközelebb Kaposváron van lehetőség. Kaposvár Belegtől 35 kilométerre helyezkedik el, így sem autóval sem pedig autóbusszal nem olcsó az odajutás, főleg a segélyből élők kevés havi jövedelméhez képest.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A 0-7 éves gyermekek egészségügyi ellátását a védőnő, illetve a házi orvos végzi. A kötelező szűrővizsgálatokon való megjelenés, elősegíti a betegségek korai felismerését.

A községben nem jellemző, hogy a szülők elmulasztanak a vizsgálatokon való megjelenést, de ebben a védőnő és a családgyógyász lelkiismeretes munkájának van szerepe.

Már az óvodában lehetőség van a logopédus által végzett fejlesztés igénybevételére, tehát ilyen jellegű probléma miatt senkinek sem kell Nagyatádra utaznia.

Bölcsőde a községben nem működik, ennek igénybevételére Nagyatádon van lehetőség. A bölcsődébe járó belegi gyermekek után, az önkormányzat fizet hozzájárulást.

Az óvodába járó gyermekek esetlegesen szükséges speciális igényeit az óvodapedagógus jelzése alapján az egyes szakszolgálatok látják el.

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások

A Rinyamenti Szociális Szolgáltató Központ segesdi intézményegysége 2012. december 31. napjáig látta el a gyermekjóléti alapellátással összefüggő feladatokat. Ezt követően 2015. december 31. napjáig a Kutas Központú Szociális Alapszolgáltató Társulás végezte az ilyen jellegű tevékenységeket a községben.

A gyermekjóléti szolgáltatásból adódó feladatokat 2016. január 1. napjától Segesd Község Önkormányzata látja el, mivel ő a feladatellátásra kötelezett, tehát Beleg község a családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat tekintetében átkerült, illetve visszakerült a Rinyamenti Szociális Szolgáltató Központhoz.

A Rinyamenti Szociális Szolgáltató Központ a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, valamint a már kialakult veszélyhelyzet megszüntetését szolgálja.

A társulás legfontosabb feladatai:

- a gyermek testi és lelki egészségének, és családban történő nevelésének elősegítése
- életmód tanácsokkal az egyes családok esetében a hátrányok csökkentése
- a gyermekek szociális helyzetének, veszélyeztetettségének figyelemmel kísérése
- az egyes támogatási formákról való tájékoztatás, segítségnyújtás a nyomtatványok kitöltésében
- hivatalos ügyek intézésének segítése (pl. telefonhasználat)
- a védelembé vétel során előírt magatartási szabályok betartásának ellenőrzése, be nem tartás esetén további intézkedés megtétele
- családi konfliktusok megoldásának segítése, különösen gyermekelhelyezés, kapcsolattartás esetében
- jó kapcsolat kialakítása az egyéb szervekkel (pl. rendőrség, óvoda, általános iskola) az információáramlás érdekében.

Belegben a gyermekjóléti szolgálathoz bárki fordulhat problémájának megoldása érdekében. Kiválóan képzett dolgozók segítik az ügyfeleket, akik minden esetben a gyermekek érdekeit szem előtt tartva nyújtanak segítséget. A gyermekjóléti szolgálat jó kapcsolatot tart fenn az óvodával, iskolával, rendőrséggel, védőnővel, házi orvossal és nem utolsósorban az önkormányzattal.

Beleg településen Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda és a gyermekszegénységet csökkentő egyéb speciális szolgáltatás nem működik.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás

4.3.3. a) táblázat – Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2015	0	0
2016	0	0

2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

Belegben sem bölcsőde, sem pedig mini bölcsőde nem található. A gyermeklétszám nem indokolja a bölcsődei intézmények szükségességét, és ilyen jellegű igény sem merült fel a lakosság részéről. Ennek oka valószínűsíthetően az, hogy a legtöbb 0-3 éves gyermek olyan családban van, ahol az édesanyjának a gyermek megszületését megelőzően sem volt munkahelye, ezért a gyermekek korai intézménybe íratása nem válik szükségessé. A 0-3 éves gyermekek száma 2015-től folyamatos csökkenést mutat, az óvodában sem töltik meg a gyermekek az egycsoportos engedélyezett létszámot, a 30 főt.

f) gyermekvédelem

A gyermekvédelem rendszere nem működne a gyermekjóléti alapellátás témakörében említett szervek összefogása nélkül. A jó kapcsolatok, az információáramlás, a naprakész adatok, valamint a gyakori családlátogatások mind-mind hozzájárulnak ahhoz, hogy a gyermekek védelme megfelelő legyen a községben.

A mélyszegénységben élő gyermekek minél előbb kerülnek egy szervezett rendszerbe (óvoda, iskola), annál hatásosabb védelmet lehet számukra biztosítani. Tehát mindaddig, amíg a problémák rejtve maradnak, nem lehet megfelelő intézkedést hozni a megoldásuk érdekében.

Véleményünk szerint a gyermekvédelem rendszere jól működik a községben, bár az ügyek járásokhoz történt átcsoportosításával, a gyermekvédelem nagy területe esett ki az önkormányzat látóköréből.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Krízishelyzetben a Szociális Szolgáltató Központ családsegítő- és gyermekjóléti szolgálata, valamint a Nagyatádon lévő Családok Átmeneti Otthona vehető igénybe. Meg kell azonban jegyezni, hogy a nagyatádi átmeneti otthonnál lévő helyhiány esetén, a kaposvári székhelyű anyaotthon is fogadott be segedsi édesanyját gyermekeivel.

A mélyszegénységben élő roma családok esetében találkozhatunk leggyakrabban krízishelyzettel a községben. Nagyon érdekes tapasztalatok vannak az előforduló esetekről.

A legjellemzőbb, hogy az édesanyját három vagy több gyermekkel kell „kimenekíteni” otthonról, mert az édesapa az életüket veszélyeztető magatartást tanúsít.

A családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat, a rendőrség, valamint az önkormányzat munkatársa általában együttesen jár el ezekben az ügyekben. Miután az édesanya a gyermekeivel biztonságba került, jellemző, hogy már másnap az őt/őket bántalmazó édesapánál vannak.

Volt olyan édesanya, akit két gyermekével három hónap alatt háromszor helyeztek el anyaotthonba, de mindannyiszor vissza is ment férjéhez. Az ügy vége pedig a két gyermek átmeneti nevelésbe vétele lett.

A községben még senkit nem sikerült ilyen módon kiemelni abból a közegeből, melyben szenved, és amelyben gyermekei is általában veszélynek vannak kitéve.

Nagyatádon a Családok Átmeneti Otthonának célja, hogy megakadályozza a gyermekek családtagoktól történő elszakítását, biztosítsa a családok egyben tartását, valamint elősegítse a családok társadalmi reintegrációját.

A Családok Átmeneti Otthonát az alábbi személyek vehetik igénybe:

- átmeneti jelleggel lakhatási krízishelyzetbe került családok
- elemi csapás miatt otthontalanná vált családok
- válás után otthontalanná vált családok
- bántalmazott anyák és gyermekei
- volt állami gondozott gyermekes családok
- terhesség miatt válsághelyzetbe került várandós anyák
- fiatalkorú anyák (16-18 éves).

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

A sport- és szabadidős programokhoz való hozzáférés jellemzően az óvodai és iskolai nevelési- illetve tanévben valósul meg. Eleve adott a testnevelés órákon való mozgás, de emellett számtalan szakkör áll a gyermekek rendelkezésére, illetve a 4. osztályos tanulók fél éven keresztül heti egy alkalommal a nagyatádi tanuszodában mennek, ahol úszásoktatásban vesznek részt.

Az óvónők, valamint az osztályfőnökök nagy hangsúlyt fektetnek az egészségfejlesztésre, a környezettudatos gondolkodás kialakítására.

A tehetséggondozás körében az iskolában lehetőség van számos sport elsajátítására (pl. tollaslabda, kötélugrás, labdarúgás), a kulturális és tantárgyakhoz kapcsolódó foglalkozások tekintetében matematika-, angol-, közlekedési ismeretek sajátíthatók el.

Az alapfokú művészetoktatás kapcsán kézműves-, néptánc-, zongora- és furulya használati ismeretekre tehetnek szert a tanulók.

Az óvoda esetében hiányoznak a konkrét tehetséggondozásra irányuló foglalkozások, pl. az angol nyelv oktatása vagy a néptánc az óvodában is megszervezhető lehetne.

Szünidős programként kell kiemelni a községben a nyári tábort, melyen hátrányos helyzetű gyermekek vehetnek részt. A nyári tábor időtartama 3-5 nap, a résztvevő gyermekek számára kézműves foglalkozás, zenés műsor, kirándulások, filmvetítés, életmód tanácsadás (pl. védőnő, rendőrség által) kerül megszervezésre.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei)

A hatályos gyermekvédelem helyi rendszeréről szóló önkormányzati rendelet értelmében a képviselő-testület az óvodai nevelésben részt vevő gyermekek, valamint az általános iskolai oktatásban részt vevő tanulók részére az étkeztést térítésmentesen biztosítja.

Az óvodába járó gyermekek 100 %-a ingyenes étkezésben részesül, de ez a testület által biztosított kedvezménytől függetlenül is igaz. Ez az arány a családok rossz anyagi körülményére utal.

Ingyenes tankönyvellátásra a tanulók kb. 90 %-a jogosult. A kedvezményekben részesülők pontos számát a 4.1.4. számú táblázat tartalmazza.

Az óvodások és iskolások étkezése a nevelési évben, illetve a tanévben biztosított.

Mivel az óvodában is csak négy hét leállás van, az ott lévő gyermekek számára az ötvöskónyi konyhát üzemeltető vállalkozó biztosítja munkanapokon az étkeztést. A szünidei étkezés a nyári gyermekétkeztetés keretében valósul meg a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek számára. Hétvégi étkeztetés nincs a nevelési, oktatási intézmények tanulói számára. Problémaként merül fel az óvoda négy hetes időtartamra való bezárásával kapcsolatban, a nyári szünidő alatt.

A jövőben az önkormányzatnak át kellene gondolnia a bezárási időszak csökkentését, mivel négy hétig az óvodás korú gyermekek többnyire nem jutnak legalább napi egyszeri meleg ételhez. Ez a következtetés abból az adatból is egyértelműen levezethető, hogy jelenleg az óvodások 80 %-a roma nemzetiségű és mélyszegénységben élő gyermek. Ha a bezárás ideje a felére csökkenthető lenne, a fennmaradó két hétben az önkormányzat – pénzügyi helyzetének függvényében – az ötvöskönyi konyháról biztosíthatná az óvodás korú gyermekek számára a napi egyszeri meleg étkezést.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok

Beleg település nem tesz különbséget az eltérő kultúrájú, azaz roma és nem roma gyermekek között, és a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekek között sem. Amennyiben az önkormányzat települési rendezvényt, pl. gyermeknapot szervez, azon minden gyermek egyenrangúan részt vehet.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

A Helyi Esélyegyenlőségi Program során végzett adatgyűjtés esetén nem merült fel sem az egyenlő bánásmód követelményének megsértése, sem pedig a gyermekekkel kapcsolatos hátrányos megkülönböztetés. Erre utaló önkormányzati adat, vagy civil szervezet által tett észrevétel nem volt.

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül

A gyermekjóléti szolgálat esetében a hátránykompenzáló szolgáltatások nagyban hozzájárulnak a hátrányos helyzetbe került gyermekek és szüleik szociális helyzetének javulásához, ami információnyújtásból, hivatalos ügyek intézésében való közreműködésből, tanácsadásból, közvetítésből, elhelyezési és felülvizsgálati tárgyalásokon való részvételből, szociális válsághelyzetben lévő várandós anyák gondozásából és eseti gondozásból áll.

Az óvodai nevelésben az SNI gyermekekkel gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus foglalkozik. Az általános iskolai oktatásban az SNI gyermekek számára elérhető az integrált nevelés és a gyógypedagógiai oktatás.

A hátránykompenzáló juttatások – tekintettel a gyermekek és gyermekes családok szociális státuszára és az oktatási, nevelési intézményekben történő részvételére – minden jogosult számára egyenlő feltételek mellett elérhetőek, a törvény által szabályozott keretek között.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

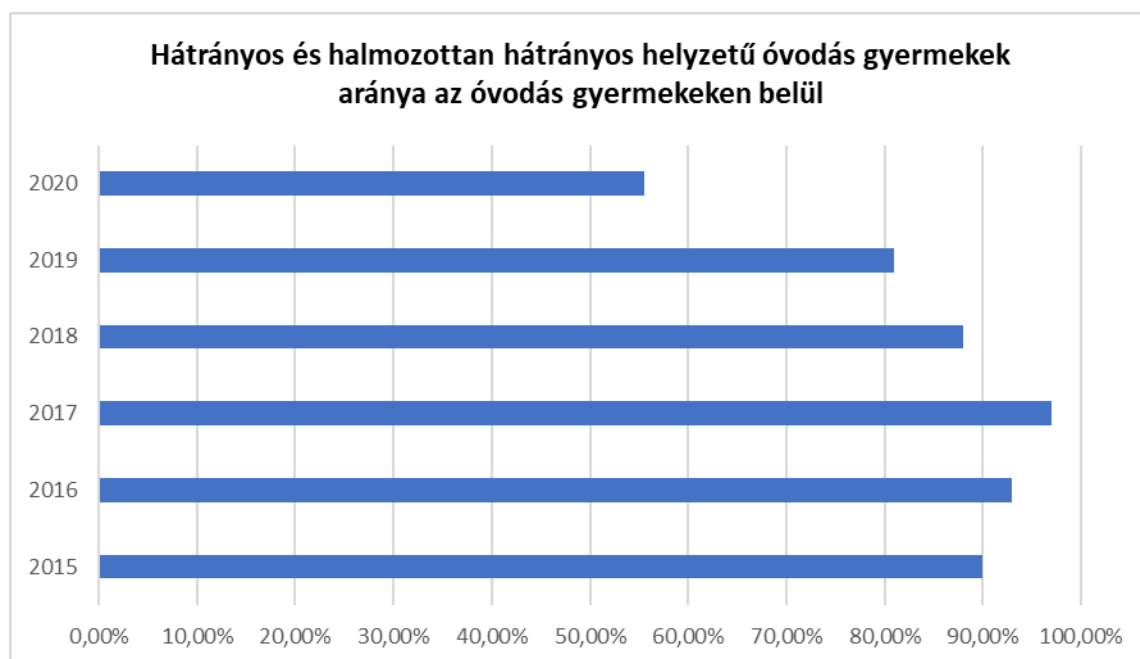
a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei

A községben mind az óvoda, mind pedig az általános iskola kiemelkedő figyelmet fordít a hátrányos, a halmozottan hátrányos, a sajátos nevelési igényű, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek óvodai és iskolai ellátására, nevelésére. Az általános iskola 2020. augusztus 31. napjával megszűnt a településen, tehát 2020. szeptember 1. napjától az alsó tagozatos gyermekek is a Kutas településen lévő általános iskolába járnak.

4.4. a) 1. számú táblázat – Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek

Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2015	30	27	90,00%
2016	30	28	93,00%
2017	29	28	97,00%
2018	27	24	88,00%
2019	26	21	81,00%
2020	27	15	55,50%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

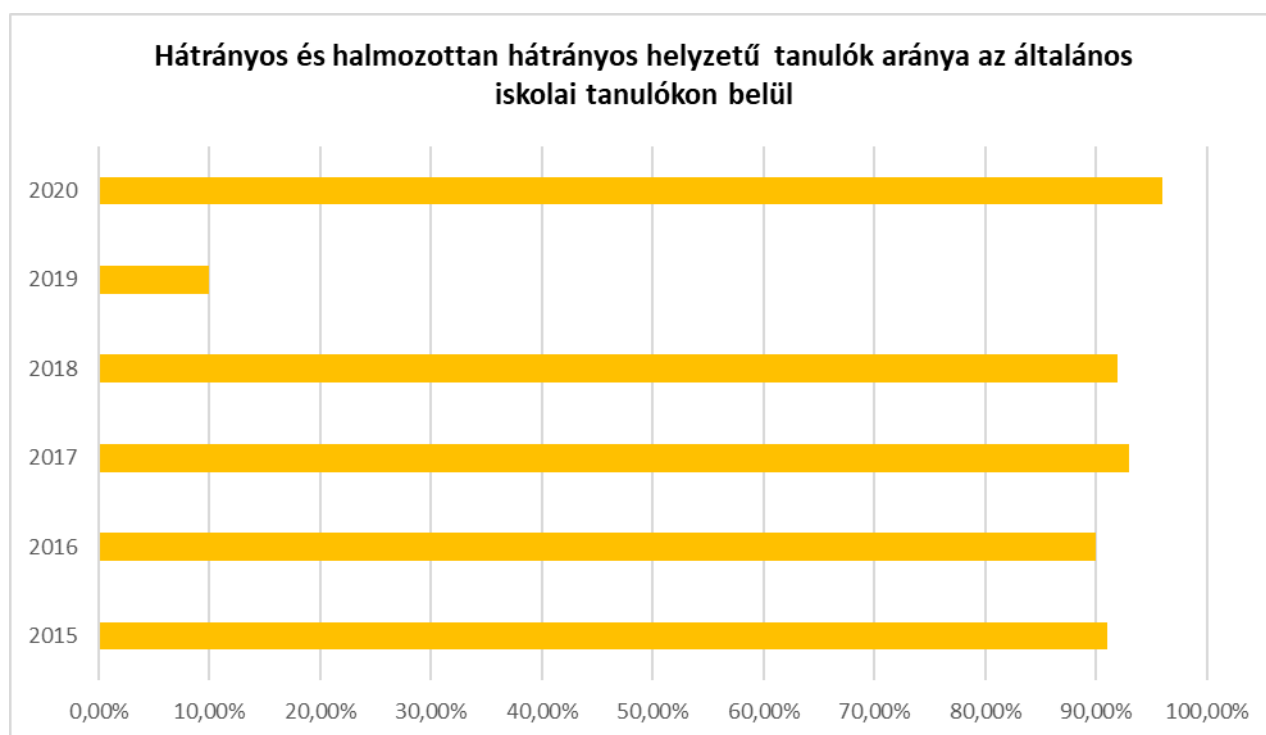

A Belegi Pitypang Óvodában a férőhelyek száma 25, tehát egy óvodai csoport alakítható ki. Ez a létszám a képviselő-testület döntése alapján 20 %-al növelhető, tehát maximum 30 fő gyermek járhat a belegi óvodába. A vizsgált években a gyermeklétszám csökkenése figyelhető meg, de a létszámokon belül a hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek száma is csökkenő tendenciát mutat. A táblázatból kitűnik, hogy 2015-ben és 2016-ban az óvoda a maximális létszámmal működött, ezekben az években helyhiány miatt több óvodás korú gyermek a kutas óvodába járt.

4.4. a) 2. számú táblázat – Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók

Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2015	34	31	91,00%
2016	29	26	90,00%
2017	28	26	93,00%
2018	26	24	92,00%
2019	27	25	10,00%
2020	28	27	96,00%

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

A közoktatás területén 2012. december 31-ig a Kutas-Lábod Mikrotérségi Közoktatási Intézmény, társulás formájában biztosította a belegi gyermekek részére az oktatással összefüggő szolgáltatásokat. Ezt követően az állam vette át az iskolák működését, de természetesen a községben élő gyermekek oktatását ez nem érintette hátrányosan. Az alsófokú oktatás Belegben valósult 2020. augusztus 31. napjáig, a felső tagozatos gyermekek Kutasra járnak iskolába, illetve 2020. szeptember 1. napjától a belegi tanulók körzetes iskolája Kutas településen van.

A táblázat első oszlopa az alsó- és felső tagozatos gyermekek számát összességében mutatja. Elmondható, hogy az alsótagozatos gyermekek száma a teljes létszám körülbelül fele, illetve létszámuk a 2019/2020-as tanév végére pár főre csökkent, mely végül az általános iskola bezárásához vezetett a településen.

A táblázatból jól látható, hogy nagyon magas a hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek létszáma, az összes tanulói létszámon belül.

4.4. a) 3. számú táblázat – Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban

Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2015	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-
2016	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-
2017	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-
2018	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-
2019	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-
2020	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A középszintű oktatásban résztvevő gyermekek pontos számára vonatkozóan nem rendelkezünk pontos adattal. Körülbelül 10 fő gyermek jár a településről középfokú oktatási intézménybe, és ebből 3 fő hátrányos helyzetű (1 fő szakgimnázium, 2 fő szakközépiskola) és 5 fő halmozottan hátrányos helyzetű (1 fő szakgimnázium, 4 fő szakiskola).

4.4. a) 4. számú táblázat – Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet

Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2015	n.a.	n.a.
2016	3	2
2017	2	1

2018	2	1
2019	2	1
2020	2	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A táblázatból látható, hogy a saját jogán gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak száma nagyon alacsony Belegben.

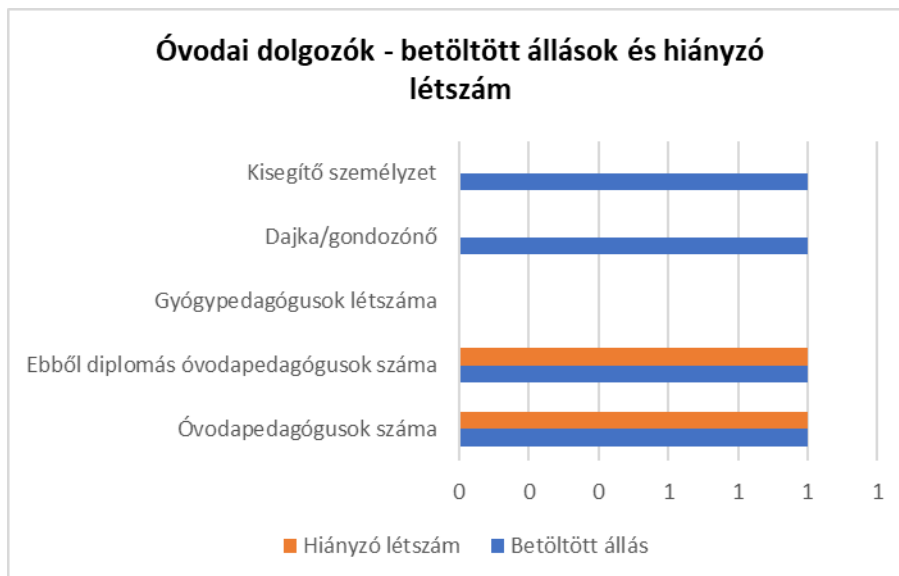
b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

4.4.1. számú táblázat – Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG		
Az óvoda telephelyeinek száma (db)	1	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	0	
Óvodai férőhelyek száma (fő)	25	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	1	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	7.00	17.00
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)	négy hét augusztus hónapban	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	1	1

Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	1	1
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gonozónő	1	0
Kisegítő személyzet	1	0

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

Az önkormányzat által fenntartott Belegi Pitypang Óvoda egy telephelyen működik. Más településről nem jár be gyermek a belegi óvodába. Az óvodai férőhelyek száma 25, és egy csoport alakítható ki az egy telephelyen. A 25 fő a képviselő-testület döntésének megfelelően 20 %-al, azaz 5 fővel bővíthető. Jelenleg 27 fő gyermek jár a belegi óvodába.

A korábbi években helyhiány miatt 5-6 fő gyermek óvodába való beiratkozása került elutasításra. A helyhiány miatt elutasított gyermekek a szomszédos Kutas község óvodájába jártak, az önkormányzatok közötti megállapodás alapján.

Az óvodapedagógusok száma jelenleg egy fő, mellette pedig egy fő pedagógiai asszisztens és egy dajka látja el a gyermekekkel kapcsolatos feladatokat. Az üres álláshelyet folyamatosan hirdeti az önkormányzat, ez idáig nem sikerült betölteni. Az egy fő óvodapedagógus diplomával rendelkezik, ő egyszemélyben az intézményvezető is.

Az óvodában nemzeti-etnikai kisebbségi nevelési is folyik, ennek keretében a gyermekek megismerkednek a roma hagyományokkal, lehetőség van tehát a kisebbségi identitás megalapozására.

Az óvoda nevelő intézmény, s mint ilyen a gyermeki személyiség kibontakoztatására, nevelésére, fejlesztésére törekszik. Az óvodában kialakított hagyományok jelentősen szolgálják a közösséggé formálódást és a tartalmas közösségi életet.

Nagyon fontos, hogy az óvodapedagógusok minden gyermek képességét önmagához – a saját lehetőségeihez – viszonyítva igyekezzen fejleszteni.

A részképességek fejlődésében elmaradott gyermekek felzárkóztatása, illetve fejlesztése lényeges kérdés már óvodai korban is. A belegi óvodában előfordult beszéd fogyatékos, halláskárosult, enyhe fokban értelmi fogyatékos, valamint látássérült gyermek is.

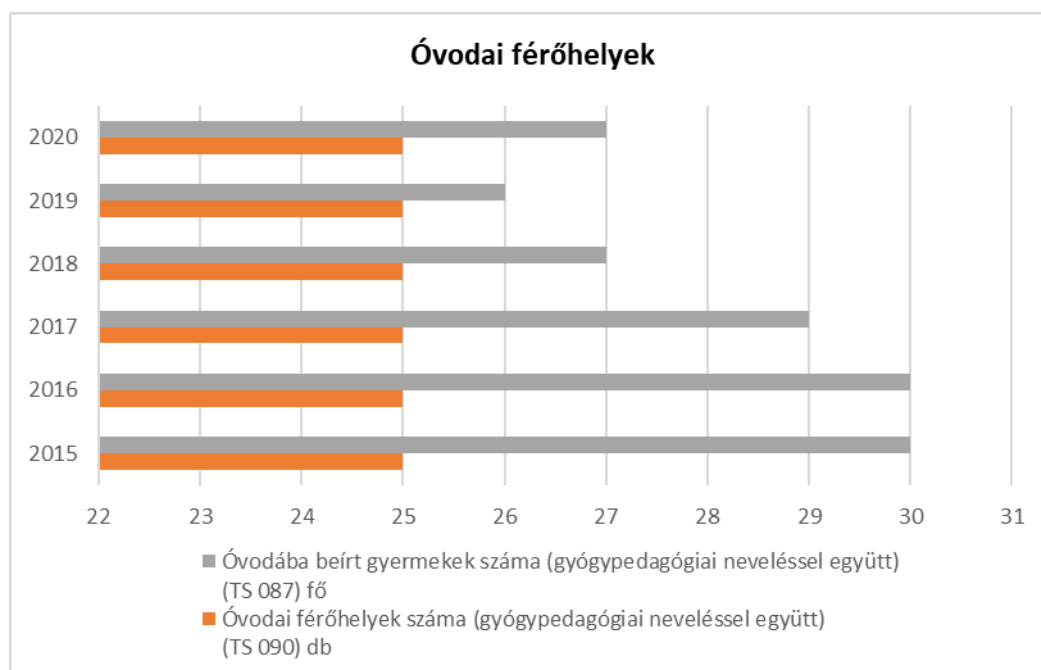
A Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői Rehabilitációs Bizottság állítja ki a gyermek fejlettségi szintjéről a szakvéleményt. A szakvélemény pontosan tartalmazza, hogy adott esetben milyen jellegű feladatokkal fejleszthető a gyermek képessége. A fejlesztés pedig a fejlődési naplóba rögzített fejlődési terv alapján folyik. A fejlesztő foglalkozások mikro- és/vagy makrocsoportban zajlanak.

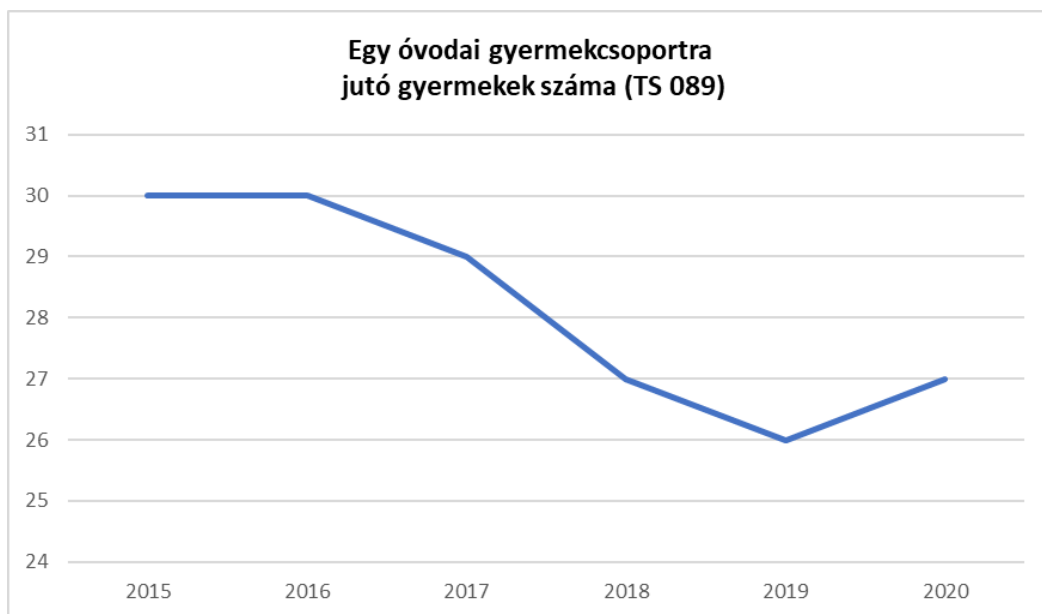
A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esetében fontos, hogy az óvodában eltöltött idő élményekkel teli és programokban gazdag legyen. Ezek a gyermekek ingerszegény környezetben élnek, ezért szükséges a látáskör szélesítése, valamint a kulturális programokhoz való hozzáférés esélyének növelése. Az óvodában a játékos tanulásban való önkéntes részvétel, esélyt jelenthet a további fejlődésre.

4.4.2. számú táblázat – Óvodai nevelés adatai

év	3-6 éves korú gyermekek száma	óvodai gyermekcsoportok száma	óvodai férőhelyek száma	óvodai feladat-ellátási helyek száma	óvodába beírt gyermekek száma	óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2015	41	1	25 + 5	1	25	0
2016	46	1	25 + 5	1	25	0
2017	42	1	25 + 5	1	30	0
2018	39	1	25 + 5	1	30	0
2019	37	1	25 + 5	1	30	0
2020	38	1	25 + 5	1	29	0

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

A 3-6 éves korú gyermekek száma ingadozó képet mutat, 2015-ről 2016-ra növekvő, majd ezt követően csökkenő tendenciát mutat, illetve 2019-ről 2020 évre 1 fővel nőtt a 3-6 éves gyermekek száma. Az óvodába beírt gyermekek száma a vizsgált első két évben az óvodába járható maximális létszámot mutatja, majd ezt követően csökkenő tendenciát mutat, és itt nem elhanyagolható kérdés, hogy a beíratott gyermekek mekkora hányada tartozik a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos gyermekek közé. Mivel a 3-6 éves korú gyermekek száma 2016-ig folyamatosan növekedett, az önkormányzatnak megoldást kellett találni arra a problémára, hogy a beírt óvodába csak 30 fő gyermek járhat. 2015. évtől 6 fő gyermek óvodai nevelését – megállapodás alapján – a kutasi óvoda látja el.

4.4.4. számú táblázat – Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2014/2015	n.a.	6	2	n.a.	-
2015/2016	n.a.	7	2	n.a.	-
2016/2017	n.a.	7	2	n.a.	-
2017/2018	n.a.	7	2	n.a.	-
2018/2019	n.a.	7	2	n.a.	-
2019/2020	n.a.	7	2	n.a.	-

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

Az általános iskolai osztályok számát vizsgálva a táblázatban szereplő tanévekben nem következett be változás. Belegben az általános iskolai osztályok száma nem változott. A településen 2020. szeptember 1. napjától nem működik az általános iskola, az alsó tagozatos gyermekek a kutasi általános iskolába járnak, ugyanúgy, ahogy a felső tagozatosok is. Gyógypedagógiai oktatás folyik az általános iskolákban, de külön gyógypedagógiai osztály nincsen. Az általános iskolai osztályok számából minden évben 1 osztály a belegi tagintézményt jelöli. A táblázat a Belegben lakó- vagy tartózkodási hellyel rendelkező általános iskolás gyermekek számát mutatja.

A 2020/2021-es tanévben 28 fő az általános iskolás gyermekek száma, a 28 fő 96 %-a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek. Ez nagyon magas arány.

E tanulók hátrányának csökkentése, az esélykülönbségek kiegyenlítése, az esélyek növelése érdekében működik az iskolákban az integrációs pedagógiai rendszer (IPR).

Ez azt jelenti, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű, eltérő nevelést igénylő – jórészt roma – gyermekek, egy csoportban nevelődnek a többi diákkal. A felzárkóztatásnak egy olyan formája, amelyben a részt vevő tanulók egyénre szabott fejlesztést kapnak a hátrányaikat figyelembe véve. Új eljárások, módszerek, gyakorlatok alkalmazásával az integrációban részt vevő diákok teljes személyiségének fejlődését célozza meg.

Az osztályfőnökök végzik az osztályukba járó halmozottan hátrányos helyzetű tanulók képesség-kibontakoztató fejlesztését. A tanév során ezen gyermekek fejlődését három havonta szövegesen értékelik.

Az SNI-s és a BTM-es tanulók felzárkóztatására, fejlesztésére heti egy alkalommal fejlesztő foglalkozást tartanak. Egyéni fejlesztési tervekben rögzítik az adott tanulóra vonatkozó fejlesztési területeket.

A belegi és kutasi általános iskolában cigány kisebbségi oktatás is folyik. A multikulturális oktatás került bevezetésre az intézményben. Az egyes évfolyamok tanmeneteibe be van építve a cigány népismeret, melyet a cigány tanulókon kívül megismernek a nem cigány tanulók is. A témakörökhöz tartozó tartalmakat integrálják az ének-zene, rajz és közösségi tantárgyakba.

Fontos még kiemelni, hogy a tanórákon kívüli tevékenységek is lehetőséget biztosítanak a tanulók közötti különbségek kiegyenlítésére. Itt kell megemlíteni a hagyományörző tevékenységeket, melyek keretében ünnepek, megemlékezések kerülnek megszervezésre.

Minden rendezvényre műsorral készülnek a tanulók, így a felkészülés során mindenkinek egyforma esélye van a szereplésre, megmutathatja a többiek előtt tudását.

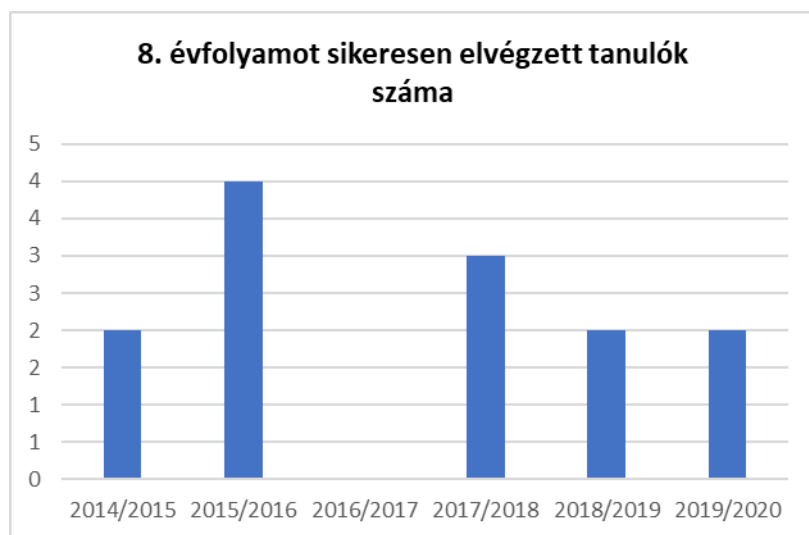
A belegi általános iskolában módszertani fejlesztést végeztek a napközis tanulók számára. A „Tanulni jó” elnevezésű tanfolyam lényege, hogy a napközis foglalkozás keretében a helyes tanulási módszereket sajátítják el a gyermekek. Ennek legfőbb célja, hogy az alul iskolázott szülők gyermekei számára biztosított legyen ezen módszerek elsajátítása.

A mindennapos testnevelésen belül pedig heti egy foglalkozáson, a néptánc és a népi játékok elsajátítására kerül sor.

4.4.5. számú táblázat – A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2014/2015	2
2015/2016	4
2016/2017	0
2017/2018	3
2018/2019	2
2019/2020	2

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

A vizsgált években a 8. évfolyamot minden belegi tanuló befejezte, illetve a 2016/2017-es tanévben nem volt belegi 8. osztályos tanuló.

Ha a továbbtanulási adatokat vizsgáljuk, több fontos megállapítás tehető. A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók legnagyobb arányban szakiskolai képzést választanak. De az összlétszámon belül is a szakiskolai képzés mellett döntenek a legtöbben. Ennek a megítélése kettős. Egyrészt pozitívum, hogy a szakmák tanulása mellett többen döntenek, és feltehetően a hiányszakmák elsajátítása is szerepet kap ezekben a képzésekben.

Másrészt azonban negatívum, mivel a szakiskolákba gyengébb tanulmányi eredménnyel lehet bekerülni, mint a gimnáziumba vagy szakközépiskolába. Az összlétszámon belüli magas arány tehát azt jelzi, hogy a tanulók többsége gyenge képességű.

Általánosságban elmondható, hogy gimnáziumba 1-2 fő halmozottan hátrányos helyzetű tanuló tanul tovább. A szakközépiskolába tovább tanulók körében is alacsony a HHH-s tanulók aránya.

Megállapítható, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók munkaerő-piacra való belépésének lehetősége nagymértékben lecsökken már a továbbtanulásról való döntés meghozatalakor. Sok esetben a szakma megszerzéséig sem jutnak el, erre utal a községben a csak nyolc általános iskolai végzettséggel rendelkezők magas száma is.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók közoktatásban való részvétele kapcsán hátrányos megkülönböztetés nem történt.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatása az elsődleges szempont, ezért minden olyan nevelési és oktatási módszer, ami ezt a célt szolgálja, alkalmazott az iskolákban. Az óvodában nagyobb hangsúlyt kellene fektetni a kiscsoportokban való differenciált játékosnak nevelésnek.

Az intézmények pedagógiai programja is kiemeli az esélyegyenlőség elvének fontosságát, ennek bizonyítéka az integrált oktatás alkalmazása.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Mivel a községben általános iskolai oktatás egy intézményben valósult meg, ezért összehasonlításra nincs lehetőség.

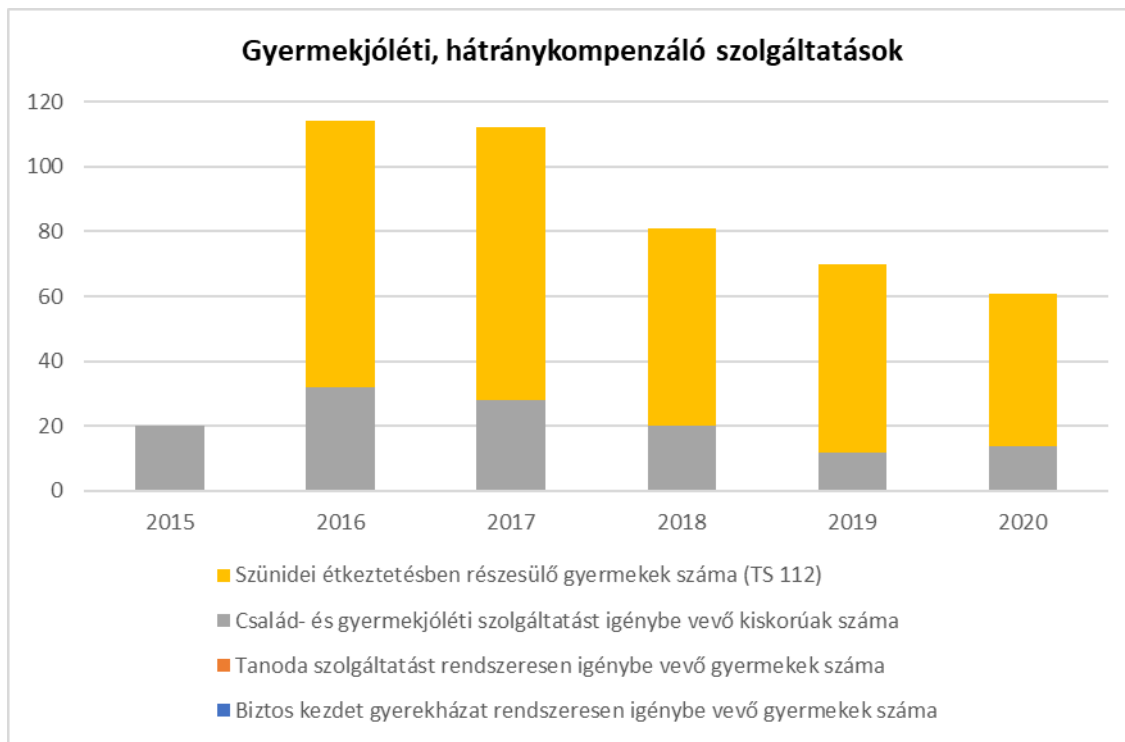
e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások

4.4.6. számú táblázat – Gyermejkölési, hátránykompenzáló szolgáltatások

Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2015	0	0	20	0
2016	0	0	32	82
2017	0	0	28	84
2018	0	0	20	61
2019	0	0	12	58
2020	0	0	14	47

Forrás: önkormányzati adatok

A táblázatban szereplő hátránykompenzáló szolgáltatások közül a településen a szünidei étkeztetést, valamint a család- és gyermekjóléti szolgáltatást vehetjük figyelembe. A településen Tanoda és Biztos kezdet gyerekház nem működik, és más településen sem vesz igényben belegi kiskorú ilyen jellegű szolgáltatást.

A településen hátránykompenzáló szolgáltatásnak tekinthető a családsegítő szolgálat által szervezett nyári tábor. A nyári táborban elsősorban hátrányos helyzetű gyermekek vesznek részt.

A táborban a gyermekek előadást hallgathatnak az egészséges életmódról, kézműves foglalkozáson és zenés műsoron vehetnek részt, és általában egy napos kirándulásra is sor kerül. Sajnos az anyagi lehetőségek korlátot szabnak a programoknak, rendezvényeknek.

A nyári tábor általában 3-5 napos, és a családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat munkatársait, pedagógusok, óvónők is segítik a lebonyolításban.

Szintén hátránykompenzáló szolgáltatás az általános iskolában működő alapfokú művészetoktatás. Az ebben részt vevők száma folyamatosan csökken, amely a gyermeklétszám visszaesésével magyarázható. Az alapfokú művészetoktatás a művészi kifejezőkészséget alapozza meg, elősegíti a szakmai orientációt, valamint a szakirányú továbbtanulásra való felkészülést.

A gyermekjóléti szolgálat esetében a hátránykompenzáló szolgáltatások nagyban hozzájárulnak a valamilyen oknál fogva rosszabb képességű gyermekek és szüleik szociális helyzetének javulásához, ami információnyújtásból, hivatalos ügyek intézésében való közreműködésből, tanácsadásból, közvetítésből és eseti gondozásból áll. Ezek a tevékenységek a gyermekek érdekeit, minőségibb életvitelét és fejlődését szolgálják.

Az óvodai nevelésben elérhető a fejlesztő óvodapedagógus, valamint a logopédus a gyermekek számára.

Az általános iskolában integrált oktatásban vesznek részt az SNI gyermekek, valamint a gyógypedagógusok is végeznek fejlesztő tevékenységet.

A hátránykompenzáló juttatások minden jogosult számára egyenlő feltételek mellett elérhetőek, a törvény által szabályozott keretek között.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A 0-18 éves gyermekek körében magas a hátrányos helyzetű, és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya.	A kirekesztettség és elszigeteltség érzésének csökkentése érdekében a látókör szélesítése a kulturális programokhoz való hozzáférés esélyének növelésével, színház és mozi látogatásával, kirándulások szervezésével.
A településen hiányzik a külön gyermek háziorvosi szolgáltatás.	Havonta legalább egy alkalommal gyermekorvosi rendelés tartásával a szegényebb szülők is hozzájuthatnának ehhez a lehetőséghez (tanácsadás, konkrét információk beszerzése a gyermekekre vonatkozóan).
A községben nincs a szünidő hasznos eltöltése érdekében napközis tábor.	Napközis tábor szervezése legalább a szünidő fele részére a hátrányos helyzetű gyermekek számára a pedagógusok bevonásával. A tábor keretében tematikus tanulás, életviteli és egészségfejlesztéssel összefüggő beszélgetések, kirándulások szervezése.
A településen magas a 0-3 éves korú gyermekek száma, 2020-ban 34 fő.	Adatgyűjtés a nemzetiség és a hátrányos helyzet megoszlására vonatkozólag. A problémák kezelése a Biztos Kezdet Program keretében a családok komplex támogatása érdekében. A szülők ösztönzése a gyermekeiknek az óvodába minél hamarabb történő beíratására, a korai fejlesztés szükségessége érdekében.
Nincs pontos adat a mélyszegénységben élő gyermekek létszámáról.	A családsegítő-és gyermekjóléti szolgálat, a védőnő, valamint a gyermek- és ifjúságvédelmi felelősök bevonásával adatgyűjtés. A nagyobb ünnepek előtt adománygyűjtés megszervezése a községben.
A szakiskolai képzésben részt vevők számának nagyarányú növekedése, a gimnáziumi, valamint az érettségit adó szakközépiskolai továbbtanulással szemben.	Továbbtanulás ösztönzése, pályaválasztási tanácsadás, ösztöndíjrendszer kialakítása, valamint együttműködés az oktatási intézményekkel.

A gyermekek ismeretei meglehetősen hiányosak az őket megillető jogokról és azok érvényesítéséről.	Az általános iskolában, tanórai keretek között, a gyermekek megismertetése az őket megillető jogokról, a Gyermek Jogairól szóló Egyezmény részletes ismertetésével, továbbá a gyermekjogok.obh.hu weboldalt tanulmányozásra ajánlása.
Az óvodás gyermekek esetében a szocializációs-, nyelvi-, és kommunikációs hátrányok nagyarányú jelenléte, valamint a tehetséggondozást szolgáló programok hiánya.	A hátrányok mérséklése érdekében az óvodában nagyobb hangsúlyt kapjon a differenciált kiscsoportos játékos-nevelés. Szakemberek segítségével a lehető legtöbbet kihozni a gyermekekből és felmérni az esetleges tehetségek jelenlétét.
Az óvoda bezárási ideje négy hét, amely a gyermekek étkezésének biztosítása és szabadidejének hasznos eltöltése szempontjából hosszúnak tekinthető.	Az önkormányzat pénzügyi lehetőségeihez képest biztosítson ebédet a gyermekek számára, illetve meg kell vizsgálni a bezárási időtartam csökkentésének lehetőségét.
Roma kulturális programok hiánya az óvodában, illetve a községben, melynek fontosságát a roma lakosság nagyarányú jelenléte indokolná.	A roma nemzetiségi önkormányzat, a működő civil szervezetek, valamint az önkormányzat összefogásával programok szervezése az identitás és az elfogadás érzésének erősítése érdekében.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

Statisztikai adatok is igazolják azt, hogy a nők helyzete igencsak ellentmondásos ma Magyarországon. Míg ugyanis életesélyük sokkal jobbak, mint a férfiaké, az oktatásban sokkal aktívabbak, ugyanakkor jóval leterheltebbek, s anyagilag legalábbis jóval kevésbé elismertek, mint az erősebbnek kikiáltott nem.

Magyarország a 65. azon a Gazdasági Világfórum által készített, 115 országot tartalmazó rangsorban, amely a nemi egyenjogúságot vizsgálja több megközelítésben is. A jelentés a gazdasági lehetőségeket, a felsőoktatásban való részvételt, a politikai döntéshozatalhoz való hozzáférést és az egészségi állapot különbségeit veti egybe.

Az életesély tekintetében a nők születésekor várható élettartama jelenleg 78 év, ami nyolc évvel hosszabb, mint a férfiaké. Ennek oka többek között az, hogy életmódjukban egészségtudatosabbak, testi vagy lelki gondjaikkal hamarabb fordulnak orvoshoz, mint a férfiak.

Az oktatásban is a nők viszik a prímet. A mai magyar jelzőszámok szerint ugyanis a tanulást a férfiak könnyebben feladják, mint a nők. Mindezzel együtt is a munkaerő-piacon a nők kevésbé vannak jelen, mint a férfiak. A foglalkoztatás aránya körükben 49,9 %-os, 11,2 százalékponttal elmaradva a férfiakétól. Míg az Európai Unióban a 15-64 éves férfiak 73 %-ának, illetve a nők 59 %-ának van jövedelemszerző foglalkozása, addig Magyarországon ez az arány mindkét nem esetében elmarad az uniós átlagtól.

Tény persze, hogy a nők munkaerő-piaci esélyeit jelentősen befolyásolják a családi kötıtségeik, így részmunkaidős munkát zömében a kisgyermeket nevelő anyák vállalnak.

A nők és a férfiak közötti társadalmi egyenlőtlenség minden bizonnyal a legmélyebben gyökerező, legnehezebben tetten érhető, a társadalom részéről a leginkább támogatott igazságtalanság. Az esélyegyenlőség megteremtése érdekében a nőket, kiemelt célcsoportként kell kezelni.

Az OECD-országokban a diplomás nők átlagosan csupán a férfi diplomás átlagbér 76 százalékát keresik, miközben ez az arány Magyarországon kiemelkedően alacsony.

Az OECD Education at a Glance 2021 kiadványából kiderül, hogy a nők és a férfiak közti kereseti különbségek jelentősek, sőt, minél képzetesebb társadalmi réteget vizsgálunk, annál jelentősebbek.

A Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézete által közzétett tanulmány szerint, annak ellenére, hogy 2006 és 2014 között mind a nők, mind a férfiak havi átlagkeresete egyharmadával nőtt, a nemek közötti különbség továbbra is fennáll. A nők 16%-kal kevesebbet keresnek havonta, mint a férfiak. A nemek között e tekintetben fennálló különbség jóval nagyobb a külföldön születettek körében, mint a Magyarországon született emberek között. A külföldön született nők 33%-kal kevesebbet keresnek, mint a külföldön született férfiak. A Magyarországon született nők 15%-kal keresnek kevesebbet, mint az ugyanitt született férfiak. A nemek közötti különbség a gyermeket nevelő, kapcsolatban élő férfiak és nők között is nagyobb.

	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
0-14 éves	67	65	132	51%	49%
15-17 éves	9	7	16	56%	44%
18-59 éves	138	184	322	43%	57%
60-64 éves	11	20	31	35%	65%
65 év feletti	46	30	76	61%	39%

Belegben, az állandó népességen belül, a nemek szerinti megoszlást vizsgálva megállapítható, hogy a nők 48 %-al képviseltetik magukat, tehát kismértékben a férfiak vannak többségben a településen, a nőkhöz képest. Legnagyobb számbeli különbséget férfiak és nők között, a 65 év felettiak esetében láthatunk, itt az arány 61 és 39 százalék a nők javára. Ez az adat igazolja a már korábban leírtakat, hogy a nők életésélyei jobbak, mint a férfiaké.

Az esélyegyenlőség szempontjából alapvető probléma a nők tekintetében, az egyenlőtlen családi feladatmegosztás, a munkahelyről való hosszabb idejű távolmaradás (pl. gyermekvállalás), a 45 év felettiak esetében a változó képzettségi követelményeknek való megfelelés, a jövedelmek egyenlőtlensége, valamint a szolgáltatások hiánya (pl. bölcsőde).

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A nők munkaerőpiaci részvétele minden uniós országban alacsonyabb a férfiakénál. A dolgozó nők a férfiakhoz képest általában alacsonyabb óraszámban, kevésbé jól fizetett ágazatokban és kevésbé fontos pozíciókban végzik munkájukat, ami jelentős nemi alapú fizetési és jövedelmi különbségekhez vezet. Ezek a különbségek részben a mélyen gyökerező nemi szerepek, illetve a gazdasági ösztönzők eredményei.

A nők munkaerőpiaci részvételének növelése és foglalkoztatási rátájuk javítása alapvető fontosságú ahhoz, hogy 2020-ra a 20–64 év közötti népesség 75%-a foglalkoztatásban legyen, ami az Európa 2020 program kiemelt célja. Ezek az intézkedések fellendíthetik a gazdasági növekedést és mérsékelhetik a népesség elöregedéséből származó társadalmi és államháztartási kockázatokat. Folyamatos erőfeszítésekre van szükség továbbá a nemek közötti különbségek kezelése, valamint egy olyan duális modell kiépítése érdekében, amelyben a nők és férfiak egyenlő mértékben keresők és gondozók.

A nők foglalkoztatási rátája minden tagállamban alacsonyabb, mint a férfiaké, és az egyes tagállamok között jelentősek az eltérések.

A szociális eredménytábla nemek közötti egyenlőségre vonatkozó fő munkaerőpiaci mutatója a nemek közötti foglalkoztatási különbség, amely 2016-ban az EU-28 területén 11,5 százalékpont volt, 76,8%-os foglalkoztatási rátával a férfiak és 65,3%-os foglalkoztatási rátával a nők tekintetében.

Ez annak ellenére igaz, hogy a nők egyre képzettebbek és rendre felülmúlják a férfiakat az iskolázottság tekintetében. 2016-ban a (30–34 éves) nők 44%-a rendelkezett legalább felsőfokú végzettséggel, a férfiak 34%-ával szemben.

A Nemzetgazdasági Minisztérium kimutatása szerint 2014-ben Magyarországon csökkent a legnagyobb mértékben a nők munkanélkülisége, a többi uniós tagállamhoz képest. A mutató Magyarországon 7,7 %-ot tesz ki, szemben a 10 %-os uniós átlaggal. A Kormány külön figyelmet fordít a nők foglalkoztatására, a munkahelyvédelmi akciótervben járulékkedvezményekkel ösztönzi a munkaadókat arra, hogy alkalmazzák a gyermekgondozási szabadságról visszatérőket. A részmunkaidőben foglalkoztatott nők száma 2010 és 2013 között 141.200-ról 168.500-ra növekedett. Az egy gyermeket nevelők esetében 5,7 %-ról 13,3 %-ra, kétgyermekesek esetében pedig 8-ról 13 %-ra nőtt a részmunkaidős foglalkoztatás aránya. A gyestről, gyedről visszatérő három, vagy több gyermeket nevelő szülő után három évig teljes szociális hozzájárulási adókedvezményt lehet igénybe venni, a negyedik és ötödik évben is csak az összeg felét kell befizetni a munkáltatónak.

A gyed extrának köszönhetően 15 ezer kisgyermekes anya állhatott újra munkába, az Első munkahely garanciaprogram keretében 7200 hölgyet köszönthettek a foglalkoztatottak között, és két év alatt közel 15 ezer diáklány dolgozhatott a nyári diákmunka program segítségével.

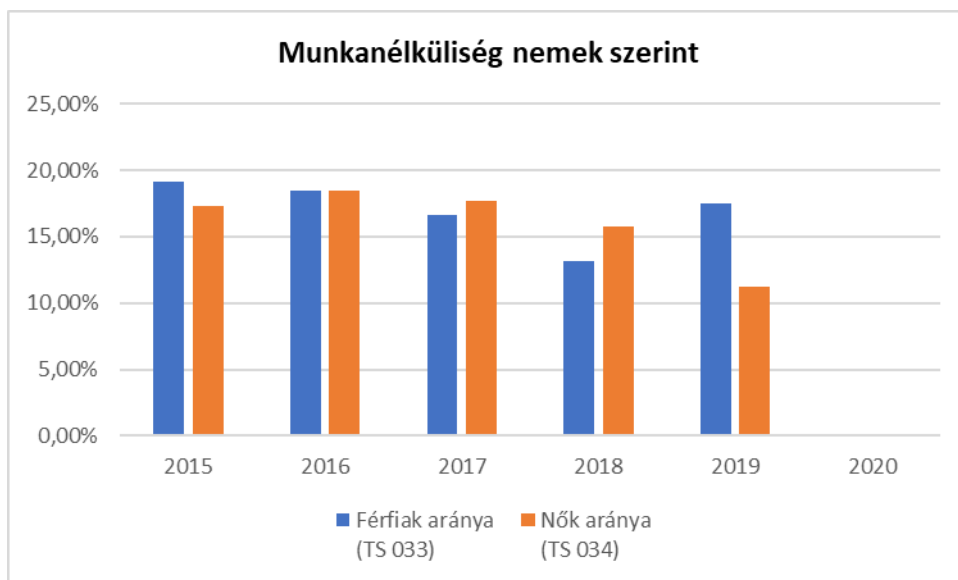
Az ipar és szolgáltatások területén több nő dolgozik hazánkban, mint az EU-ban, nálunk a korosztály 25,9 %-a, az EU-ban 24,6 % ez az arány.

Az utóbbi évek kutatásai arról számolnak be, hogy a társadalomban egyre gyengül a család VAGY munka szemlélet, s erősödik a család ÉS munka szemléletűek aránya. Legfőbb szempont az anyagi biztonság megteremtése, és ez a foglalkoztathatóság folyamatos fenntartásának igényét jelenti.

5.1.1. számú táblázat – Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	Nyilvántartott álláskereső aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2015	19,18%	17,33%	18,26%
2016	18,44%	18,50%	18,47%
2017	16,60%	17,71%	17,16%
2018	13,19%	15,73%	14,46%
2019	17,47%	11,24%	14,36%
2020	-	-	0,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

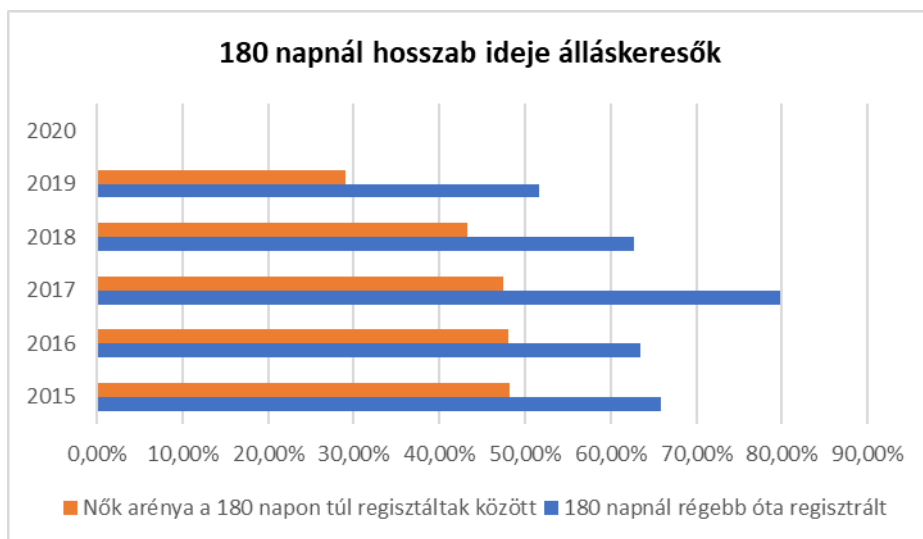
Mivel a település demográfiai összetétel esetében láthattuk, hogy a nők csak a 65 év felettek körében voltak többségben, ebből következőleg a férfi munkavállalási korúak száma magasabb a vizsgált években.

A táblázat alapján megállapítható, hogy a munkaképes korúak körében a női nyilvántartott álláskeresők aránya 2015-ben és 2019-ben alacsonyabb a férfi nyilvántartott álláskeresőktől, a többi évben azonban a nők magasabb számban jelennek meg, mint nyilvántartott álláskeresők. Ebből arra következtethetünk, hogy a férfiak előbb találnak munkát, mint a nők. Ez a település jellegére is visszavezethető, mivel a legtöbb, környéken lévő munkahely inkább a férfiaknak kedvez (pl. Ferrovok Kft. és egyéb építőipari jellegű tevékenység).

5.1.2. számú táblázat – 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2015	65,85%	48,15%
2016	63,41%	48,08%
2017	79,73%	47,46%
2018	62,71%	43,24%
2019	51,67%	29,03%
2020	-	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az 5.1.2. számú táblázat alapján megállapítható, hogy a tartós munkanélküliek (180 napnál régebben regisztráltak) között is magasabb arányban vannak jelen a nők. Ez arra enged következtetni, hogy amennyiben egy nő kikerül a munkaerő-piacról, nehezen talál újra állást. Ehhez hozzájárul az is, hogy egy hosszabb munkakiesés alatt a korábban meglévő nem formális tudásszint gyakran lecsökken. Ennek fejlesztése annál költségesebb, minél hosszabb a kimaradás. 2019. évben volt a legkisebb különbség a 180 napon túl regisztrált nők és férfiak között.

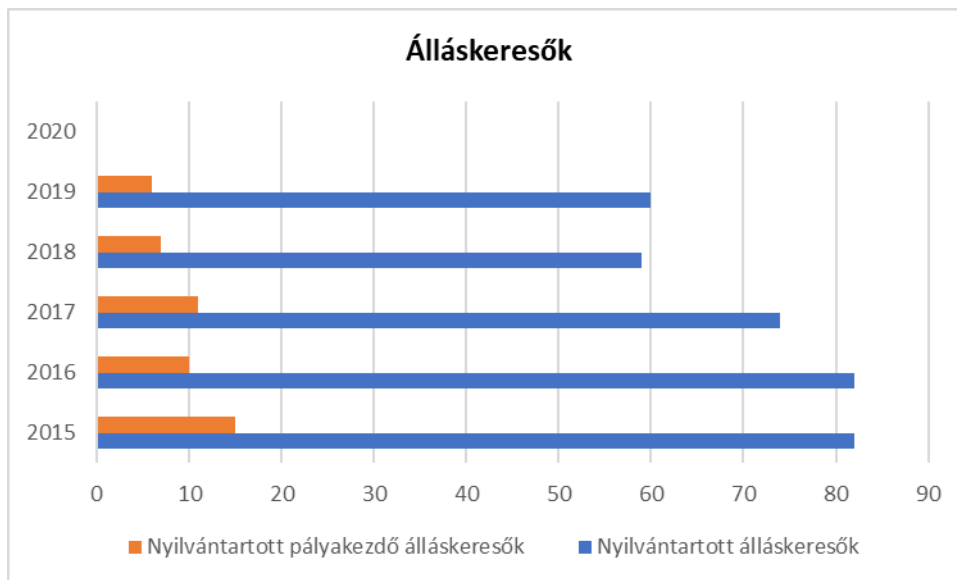
Az Európai Parlament 2013 februárjában a TNS Opinion nevű közvélemény-kutató céget bízta meg, hogy felmérje az európaiak véleményét a gazdasági válság és a nők témájában. Az alábbi eredmények születtek:

- az EU-polgárok a nemi egyenlőtlenségek közül első helyen az azonos pozícióban lévő férfiak és nők különböző bérezését említették, második helyen a nők elleni erőszakot, harmadikként pedig a nőknél a munka és a család nehézkes összeegyeztethetőségét
- a megkérdezettek egyharmada szerint az előbbi egyenlőtlenségeket a válság tovább erősítette
- Magyarországon az első helyen a munka és a család összeegyeztethetőségének nehézsége szerepelt.

5.1.3. számú táblázat – Pályakezdő álláskeresők száma

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2015	82	15
2016	82	10
2017	74	11
2018	59	7
2019	60	6
2020	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázat alapján megállapítható, hogy a nyilvántartott álláskeresők között alacsony százalékban jelennek meg a pályakezdő álláskeresők. Ez arra enged következtetni, hogy a pályakezdők viszonylag hamar el tudnak helyezkedni.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A községben nőket érintő képzés a közmunkaprogram keretében nem valósul meg. Kedvező, hogy a munkaügyi központok által szervezett tanfolyamokon, nemcsak aktív álláskeresők, hanem azok a jelenleg még dolgozók is részt vehetnek, akiknek a munkahelye veszélybe került.

A hiányszakmákra felkészítő képzéseket a munkaügyi központok ajánlják fel, de léteznek olyan támogatott képzések is, amelyekre a munkaügyi központ keretszámot határoz meg, s az álláskeresőknek felvételizniük kell.

A munkaügyi központok által indított programok közül kiemelnénk kettőt:

A „Lépj egyet előre!” képzési program elsősorban a szakképzetlen, a legfeljebb alapfokú iskolai végzettségű felnőttek számára nyújt lehetőséget, hogy ingyen olyan szakmai képzettséget szerezzenek, amelyek aktuálisan a legkeresettebbek az adott régió munkaerőpiacán, illetve megszerezhetők a szakképzés megkezdéséhez szükséges közismereti és szakmai kompetenciák.

A Nemzeti Fejlesztési Terv keretében 2006-2013 között tervezett program a munkaerőpiac igényeihez igazítva több ütemben valósul meg.

Az „Újra tanulok!” megnevezésű kiemelt projekt közvetlenül azoknak a felnőtteknek kíván tehát segítséget nyújtani, akik alacsony iskolai végzettségűek, illetve szakképzetlenek, akik elavult szakképzettséggel rendelkeznek, akik elbocsátással veszélyeztetett munkavállalók, valamint a hátrányos helyzetben lévő társadalmi rétegek pl. a fogyatékkal élők, nők és romák.

A kiemelt projekt megvalósítói - a várakozásoknak megfelelően - szeretne országos hatáskörben, valamennyi kistérség, megye és régió fejlődéséhez és versenyképességéhez hozzájárulni azzal, hogy az ott élő alacsonyan iskolázott embereket piacképes szakképesítéshez juttassa. A programmal ugyanis csökkenthető a hátrányos helyzetbe került települések lemaradása: a megvalósítók szem előtt tartják a területi egyenlőtlenségeket, és a hátrányos helyzetű térségekhez arányosan nagyobb forrást helyezni, így segítve azok felzárkózását a fejlettebb területekhez.

A résztvevők egyéni helyzetüknek, tudásszintjüknek és a munkaerőpiac igényeinek megfelelő, versenyképes tudást, ismeretet sajátíthatnak el. A program a képzettségi szint emelésével erősíti Magyarország versenyképességét, és a munkavállalók nagyobb eséllyel tudnak elhelyezkedni akár a magyar, akár a külföldi munkaerőpiacon.

A hiányszakmákban történő képzéssel emelkedik a munkáltatók szakképzett munkaerővel történő ellátása, ami hozzájárul a foglalkoztatók versenyképességének növekedéséhez, kedvezőbb anyagi, szakmai előmeneteli lehetőséget biztosít a képzésben résztvevők számára.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Pontos adatok nem álltak rendelkezésünkre arra vonatkozólag, hogy a munkanélküli nők milyen iskolai végzettséggel rendelkeznek.

A helyi ismereteinkre támaszkodva azonban elmondhatjuk, hogy a községben a munkanélküli nők 60 %-a nyolc általános vagy annál alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkezik. A munkanélküli nők zöme a mélyszegénységben élők köréből kerülnek ki a leggyakrabban, és többnyire az egyetlen bevételi forrásuk az önkormányzat által folyósított foglalkoztatást helyettesítő támogatás vagy rendszeres szociális segély. Az ő elhelyezkedési esélyük nagyon rossz, többnyire az önkormányzat által szervezett közfoglalkoztatásban vesznek részt. Nagyon fontos, hogy együtt működjenek a munkaügyi központtal, mivel, ha valamilyen általános iskolára épülő képzés indulna, részt tudjanak venni benne.

A szakiskolát végzettek körében is vannak munkanélküli nők, arányuk 15-20 % körüli, és ez azzal magyarázható, hogy a megszerzett képzettség nem felel meg a piaci igényeknek, nem a munkáltatók által keresett szakmákkal rendelkeznek. Az ő esetükben az átképzés jelentene megoldást.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A Helyi Esélyegyenlőségi Program készítése során végzett kutatások, információgyűjtések nem világítottak rá ilyen jellegű problémára a községben. Persze ez nem jelenti azt, hogy ez a jelenség nem létezik. Több tanulmány is kimutatta, hogy az egyenlő munkáért egyenlő bérezés elve sok esetben nem érvényesül.

A községben nem működnek olyan jellegű munkáltatók, foglalkoztatók, amelyek esetében tetten lehetne érni a nőket érintő elvek sérülését.

Az óvodában közalkalmazottak, az önkormányzatnál köztisztviselők dolgoznak. Az ő esetükben a besorolás szerinti bér kerül alkalmazásra, tehát nem beszélhetünk hátrányos megkülönböztetésről.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A férfiak és a nők társadalmi szerepe a történelem folyamán folyton változik. Ez a változás a legszembetűnőbben a fejlett országok munkaerő-piacán mutatkozik meg. A nők munkavállalása a XX. század második felében felgyorsult, de ezzel összefüggésben a gyermeklétszám lecsökkent.

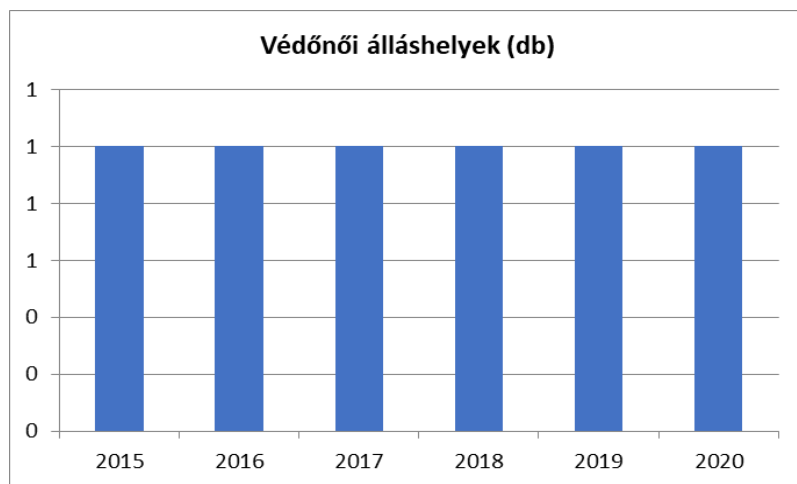
Az előregedő európai társadalmakban az eltartó-eltartott arányt csak a nők még nagyobb gazdasági aktivitásával lehetne javítani, de ezzel egy időben terheik is nőnének. Napjainkra egyre inkább a család ÉS munka váltotta fel a nők körében, a család VAGY munka szemléletet. Ennek kialakulásához, illetve fenntartásához azonban támogató intézményrendszerre volt és van szükség. Elmondhatjuk, hogy a kisgyermekes anyák munkaerőpiacra való belépése nincs a munkaadói oldal felől aktívan megtámogatva. A gyermek érkezését követő munkaerőpiaci visszatérés pedig leginkább csak a törvény biztosította kereteken belül lehetséges – vagyis abban az esetben, ha a kisgyermekes anyák a munkaerőpiac igényeit ugyanúgy ki tudják elégíteni, mint korábban, a baba érkezése előtt. Az elvárás feléjük változatlan, háttértámogatás biztosítása nélkül.

A kisgyerekes anyák munkaerőpiaci helyzete a társadalom különböző szegmenseinek nyugvópont nélküli, folyamatosan változó kérdésköre, a szakpolitika, a gazdasági élet sarkalatos pontja, a média egyik központi témája, amelynek sajátosságait keresztmetszeti vizsgálatként, pillanatképként tudjuk most bemutatni. A női foglalkoztatottság a gazdaság versenyképességének javítása mellett a nemek közötti egyenlőség megteremtésének is alapja.

5.2.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2015	1	53	53
2016	1	41	41
2017	1	39	39
2018	1	36	36
2019	1	40	40
2020	1	34	34

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A táblázatból kiolvasható, hogy 2018-ról 2019-re kismértékű növekedés, ezt megelőzően, illetve ezt követően folyamatos csökkenés következett be a 3 év alatti gyermekek számát tekintve. A községben is megmutatkozik az az országos tendencia, miszerint a magasabb iskolai végzettséggel rendelkező nők gyermekvállalása időben kitolódik. Jellemzően az alacsony iskolai végzettségű, mélyszegénységben élő nők gyermekvállalási kedve a magasabb. Az élveszületések száma minden vizsgált évben meghaladta a halálozás számát, az élve született gyermekek 90 %-a roma nemzetiségű, illetve mélyszegénységben élő családban született. Ezekre a családokra jellemző továbbá a munkanélküliség is.

A női családi és munkahelyi feladatainak összeegyeztethetősége érdekében szükség van tehát támogató intézményekre, szolgáltatásokra.

5.2.2. a) számú táblázat – Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyermekek száma
	db	Fő
2015	0	0
2016	0	0
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

5.2.2. b) számú táblázat – Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2015	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, önkormányzati adatgyűjtés

Belegben sem bölcsőde, sem pedig mini bölcsőde nem működik. Ez problémának tűnhet a viszonylag magas 3 év alatti gyermekek számához viszonyítva, azonban eddig a lakosság részéről nem merült fel igény, támogató intézmény kiépítésére.

Meg kell jegyezni, hogy a legtöbb gyermek azokba a családokba születik, ahol az édesanya a szülést megelőzően sem rendelkezett munkahellyel, ezért a munkahelymegtartás érdekében nem szükséges a gyermekek korai intézménybe adása. Továbbá a munkahellyel rendelkező anyák többsége konzervatívabb felfogású és így a gyermek 2-3 éves koráig maradnak otthon. Az óvodába pedig már 2,5 éves korba is be lehet írni a gyermekeket.

Az óvodai ellátás az önkormányzat fenntartásával történik. Az összes óvodai férőhelyszám 25, illetve ez a férőhely a képviselő-testület döntése alapján további 20 %-al növelhető. Helyhiány miatt 2015-ben és 2016-ban 6 fő gyermek felvételét kellett elutasítani. Ezek a gyermekek megállapodás alapján a kutasi óvodába járnak. Jelenleg az óvoda tehát 90 %-os kihasználtsággal működik.

Az óvoda nyitva tartása figyelembe veszi a korai munkakezdést, illetve a késői munkabefejezést, 7.00 – 17.00 óráig tart nyitva.

Összességében elmondható, hogy hiányzó szolgáltatások ezen a téren nincsenek a községben, tehát a nők munkaerő-piaci esélyei biztosítottak. Mindezek mellett az önkormányzat örömmel tenne lépéseket a szolgáltatások bővítésére, ha és amennyiben igények merülnének fel, főként, ha ez a gyermeklétszám nagyarányú növekedése miatt válna szükségessé.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A védőnői szolgáltatás feladata a családtervezés, az anya- és gyermekgondozás. A védőnők szerepe már várandós korban felértékelődik, tanácsokkal látják el a leendő szülőket, a beszélgetések során részesei a kismama új információiban. Emellett a kismamáknak meg kell jelenni a kötelező tanácsadásokon, ahol az alapvizsgálatok (pl. vérnyomásmérés) elvégzése is megtörténik.

A településtől 10 kilométerre lévő Nagyatádon 2012-ben megszűnt a szülészeti osztály, és Beleget a Kaposvári szülészeti osztályhoz körzetesítették, illetve veszélyeztetett terhesség és koraszülés esetén a pécsi klinikához tartozunk. Nagyon sok kismama a marcali, illetve szigetvári kórházat választja, ennek ellenére.

A védőnők szerepe hangsúlyozottabbá vált a közeli szülészeti osztály megszűnésével. Kedvező azonban, hogy a várandósság alatti vizsgálatok jelentős része a nagyatádi kórház szakrendelésén elérhető, tehát nem kell a kismamáknak hosszabban és költségesebben utaznia emiatt.

Belegben a védőnői szolgáltatás a Kutas Község Önkormányzatával kötött vállalkozási szerződés alapján biztosított.

A 0-3 éves gyermekek száma a vizsgált évek viszonylatában csökkenést mutat. Az egy védőnőre jutó gyermeklétszám nem mondható magasnak a településen.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A nők elleni erőszak az ENSZ meghatározása szerint, bármely olyan, a nőket nemük miatt érő erőszakos tett, mely testi, szexuális vagy lelki sérülést okoz vagy okozhat nőknek, beleértve az effajta tettekkel való fenyegetést, valamint a kényszerítést és a szabadságtól való önkényes megfosztást, történjen az a közéletben vagy a magánszférában.

A családon belüli erőszak elsődleges áldozatai nők és gyerekek. A statisztikai adatok szerint a partnerbántalmazás az esetek 95 %-ban férfi elkövetőt és nő áldozatot jelent. A magyar adatok azt mutatják, hogy minden ötödik nő él vagy élt valaha olyan kapcsolatban, ahol partnere rendszerint testileg bántalmazta őt. Magyarországon, a családon belüli erőszak hetente legalább egy nő életét követeli. A bűncselekmény következtében meghalt nők 60 %-a (volt) házastársa vagy élettársa áldozata.

Rémisztőek a statisztikai adatok ebben a témában, de fontos megjegyeznünk, hogy óriási mértékű látenciáról is beszélhetünk, vagyis magas az olyan esetek száma, amik nem jutnak a nyomozóhatóságok tudomására.

A probléma súlyosságát hazánkban a jogszabályok szigorításával is érzékeltetik. A Büntető Törvénykönyv a családon belüli erőszak eddiginél súlyosabb büntetését teszi lehetővé azzal, hogy önálló tényállássá vált a kapcsolati erőszak.

A helyi körzeti megbízott nem tudott pontos adatokkal szolgálni a riasztások számára vonatkozólag, de jellemzően 5-6 alkalommal kell kivonulniuk egy-egy – többnyire roma – családhoz a községben, családon belüli erőszak miatt.

Minden ilyen esetben a férj vagy élettárs fizikailag bántalmazza feleségét vagy élettársát, melynek eredménye az esetek többségében könnyű testi sértés. Az ilyen ügyek pedig magánvádas ügyek és szinte soha nem jutnak el a bírósági szakig, mivel az áldozat magánvadját addigra visszavonja. A bántalmazó és a bántalmazott közötti erős lelki kapocs következményeként, a nő mindig visszatér a bántalmazói környezetbe.

Belegben a legjellemzőbb párkapcsolati forma, az élettársi kapcsolat, és ebből következőleg a partnerkapcsolati erőszak kerül előtérbe, amikor a családon belüli erőszakot vizsgáljuk. Nagyon kényes ez a téma, és a látencia is a legnagyobb e tekintetben. A nők többnyire szégyellik a bántalmazást, „bezárkóznak” és egy idő után természetesnek veszik ezt a fajta viselkedést. A családgondozó és a védőnő szerepét kellene kiemelnünk ezzel a témával kapcsolatban, fontos lenne, hogy a bántalmazott személyek megnyíljanak és segítséget kérjenek. Lényeges lenne a probléma tudatosítása, ennek érdekében pedig szemléletváltást célzó beszélgetések szervezése lenne megoldás. Intézkedési terv megfogalmazására a későbbiekben fog sor kerülni, mivel az első lépés az lenne, hogy a családgondozó és a védőnő a családlátogatásokon történt beszélgetések alkalmával felderítse, hogy valóban létező jelenségről van-e szó Belegben.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

A településen sem önkormányzati, sem pedig nem önkormányzati fenntartású anyaothton nem található. A község 50 kilométeres körzetében, a megyeszékhelyen működő Borostyánvirág Alapítvány anyaothtona, illetve Nagyatádon a Magyar Vöröskereszt Somogy Megyei Szervezete által működtetett *Családok Átmeneti Otthona* vehető igénybe.

A nagyatádi székhelyű Családok Átmeneti Otthona kertes családi házban került kialakításra. Az otthon ellátási területe országos hatókörű, igénybevétele önkéntes. Az otthon célja, hogy megakadályozza a gyermekek családjuktól történő elszakítását, biztosítsa a családok egyben tartását és erősítse a családok társadalmi reintegrációját. Az otthon által nyújtott szolgáltatásokat az alábbi személyek vehetik igénybe:

- átmeneti jelleggel lakhatási krízishelyzetbe került családok
- elemi csapás miatt otthontalanná vált családok
- válás után otthontalanná vált családok
- bántalmazott anyák és gyermekei
- volt állami gondozott gyermekes családok
- terhesség miatt válsághelyzetbe került várandós anyák
- fiatalkorú anyák (16-18 éves).

Az otthonban lakók szociális munkát végeznek, a cél a családok önálló életviteli képességének erősítése. A lakókra egyénre szabott helyzetértékelést készítenek, stratégiát dolgoznak ki a problémák megoldására. A lakók pénzügyi, háztartásvezetési ismereteket sajátíthatnak el, továbbá átképzéseken vehetnek részt a munkahelyi elhelyezkedés elősegítése érdekében.

A Borostyánvirág Alapítvány 1997-ben alakult azzal a céllal, hogy segítse a támogató családdal nem rendelkező, kisgyermekes, fiatal anyákat. Az alapítvány tartja fenn a Borostyánvirág Anyaothont, amely 1998-ban nyitotta meg kapuit. A *Borostyánvirág Anyaothton* családok átmeneti otthonaként működik, de csak gyermekeket és anyákat fogad az ország egész területéről. A 11 lakószobában, összesen 34 főt tudnak egyidejűleg elhelyezni.

A családok önként kérhetik felvételüket az intézménybe, a jelentkezés oka lehet anyagi probléma, konfliktus, családon belüli erőszak, bántalmazás, titkolt terhesség és egyéb.

Az átmeneti intézményben az egyszülős családok átlagosan 12 hónapig tartózkodhatnak. A gondozási időszak alatt a gyermekek teljes körű ellátást kapnak (pl. étkezés, ruházat, iskoláztatás költsége), a felnőttek szükség szerinti ellátásban részesülnek.

A gondozottak folyamatos személyi segítséget kapnak annak érdekében, hogy az intézményen kívüli életüket minél előbb megkezdhessék.

Az intézmény „krízis-ellátás” keretében családon belüli erőszak áldozatává vált egyedülálló nőket, valamint gyermekes anyákat fogad be. A krízis ellátás célja, hogy az akut krízist feldolgozassák a bántalmazottak, illetve a megfelelő pszichés, mentális, jogi, anyagi és személyi segítséggel tartós, biztonságos lakhatáshoz jussanak.

Az előbbiekben tárgyalt intézményeken kívül, krízishelyzetben lévő nők a családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat segítségét is igénybe vehetik.

Belegben évente kb. 1-2 esetben kéri krízishelyzetbe került nők az önkormányzat vagy a családsegítő szolgálat segítségét. Jellemzően a kaposvári székhelyű Borostyánvirág Anyaotthonba kerülnek elhelyezésre, gyermekeikkel együtt. Sajnos a tapasztalatok azt mutatják, hogy a nők, az elhelyezést követően rövid időn belül visszatérnek régi életükbe.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A Belegben működő intézmények (korábban az általános iskola, önkormányzat, óvoda) vezetői nők, a dolgozók pedig kizárólag nők. A nők esélyegyenlősége semmilyen tekintetben nem szenved hátrányt, mivel a férfi vezetővel kapcsolatban is elmondható, hogy családbarát és persze nőbarát nézeteket vall.

Jelenleg az 5 fős képviselő-testületben három nő foglal helyet, a 2006-2010 októberéig tartó ciklusban a 7 fős testületben három nő, a 2010-2014 októberéig tartó ciklusban pedig az 5 fős testületben két nő szerepelt. Ez nagyon jó aránynak tekinthető.

A községben nagyon alacsony a nők részvétele a helyi közéletben, mindenképpen alkalmat kell keresni (pl. programok) a gyengébbik nem ösztönzésére.

A nők közéleti részvételének alacsony voltával szegényebb lesz maga a politikai közélet: kimarad belőle egy sor fontos szempont, szemlélet, tapasztalat és végső soron nemcsak a nők veszítenek, hanem maga a társadalom egésze.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A dolgozó nő nemcsak a munkahelyén, hanem a családban is helyt kell, hogy álljon. Fokozott terhelést jelenthet a napi háztartás vezetésével összefüggő feladatok ellátása is. Remélhetőleg nem kell sok évnek eltelnie ahhoz, hogy családbarát munkahelyek alakuljanak, ahol adott pl. a gyermekmegőrzés vagy a rugalmas munkaidő kialakításának lehetősége.

A roma nők, a kisgyermeket nevelő, a sokgyermekes, vagy gyermeküket egyedül nevelő anyák, valamint az 50 év feletti nők különösen, többszörösen is hátrányos helyzetben vannak a munkaerő-piacon. A munkanélküliség aránya körükben magasabb, de ez ösztársadalmi probléma, amelyen országos szintű, komplex programokkal lehetne enyhíteni.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nincs pontos adat a munkanélküli nők iskolázottságára vonatkozóan.	Adatgyűjtés a családsegítő szolgálat bevonásával, a kapott eredmények összegzése, és ez alapján a községben működő munkáltatókkal együttműködve, képzés, átképzés szervezése.
A gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében, magas a szegénység kockázata.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása.
A népességben belül magas a 65 év feletti nők aránya, előfordulhat a magány és kiszolgáltatottság megjelenése.	Bevonásuk ösztönzése a községben működő nyugdíjas klubba. Szomszédi figyelőszolgálat kialakítása, erősítése.
A községben hiányoznak a fiatal lányokat, kisgyermekes és többgyermekes anyákat érdeklő programok.	"Ne legyen minden nap hétköznap!" elnevezésű programsorozat indításával, tematikus előadások szervezése, a védőnő, háziorvos, a családsegítő szolgálat, valamint az önkormányzat bevonásával. Baba-mama klub szervezése, ahol az édesanyák játékos programokon keresztül fejlesztenék a gyermekükkel való bánásmódot.
A nők szerepe viszonylag alacsony a helyi közéletben.	A nők ösztönzése a közéletben való részvételre; tájékoztató beszélgetések keretében felhívni a figyelmet az azonos foglalkoztatás, a családpolitika, a gyermeknevelés szempontjából lényeges kérdésekben a női döntéshozatal fontosságára.
A családon belüli és partnerkapcsolati erőszak látens jelenléte.	Szemléletformáló programok, beszélgetések szervezése, a családgondozó, valamint a védőnő közreműködésével.

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

Hazánk az öregedő társadalmak közé sorolható. Ennek hátterében az időskorúak számának növekedése áll, ami egyrészt a születések számának csökkenésével, másrészt a várható élettartam növekedésével magyarázható. Általánosságban elmondható, hogy az európai emberek tovább élnek, kevesebb gyermeket vállalnak, korábban mennek nyugdíjba, mint egy évtizede. A legtöbb szakértő egyetért abban, hogy ezek a folyamatok 2010-től, azaz az ún. baby-boom nemzedék nyugdíjba vonulásától kezdve jelentős egyensúlyhiányhoz vezet majd a generációk között. Az egyensúlyhiány mélyreható változásokat fog előidézni a munkaerő-piacon, a szociális ellátó- és védelmi rendszerben, az egészségügyi rendszerben és a társadalmi integráció különböző folyamataiban.

A folyamatokat az idős, nyugdíjas korosztály részéről kell vizsgálni, hiszen az idősök részéről, a legkevesebb, ami várható, hogy egy átdolgozott élet után, nyugodt és kiegyensúlyozott öregkort élhessenek meg. Azonban több százezerre tehető azon idősök száma, akik hónapról hónapra, a minimális komfort biztosítása nélkül kell túléljék a mindennapok kihívásait, mentesülve mindazon lehetőségektől, amely egy élet munkáját maga mögött tudva kijárna számukra.

Tehát az idősök, mint kiemelt célcsoport esélyegyenlőség nagyon fontos kérdés a társadalomban, mellyel foglalkozni kell.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) jelentése szerint, jelentősen megnőtt a születéskor várható élettartam az Európai Unióban, de továbbra is jelentős különbségek vannak az egyes országok között. Az EU 28 tagállamában a születéskor várható élettartam 2012-ben átlagosan 79,2 év volt, azaz 5,1 évvel magasabb, mint 1990-ben. Az OECD szerint a növekedés a szív- és érrendszeri megbetegedések okozta halálos esetek száma jelentős csökkenésének köszönhető, főként az 50 és 65 év közötti lakosok körében.

A születéskor várható élettartam Spanyolországban, Olaszországban és Franciaországban a legmagasabb, a lista végén álló balti és kelet-európai államokban 75 év alatti.

A nők születéskor várható élettartama magasabb a férfiakénál az unióban: előbbieké 82,2 év, utóbbiaké 77,5 év volt 2012-ben. Magyarországon a férfiak születéskor várható élettartama 71,6 év, a nőké pedig 78,7 év volt.

Országos szinten a hazai népesség folyamatos csökkenése a lakosság idősödésével párhuzamosan zajlik az 1960-as évek óta. Emelkedik az időskorúak, az egyedül élők és a nem házasok népességen belüli aránya. Napjainkban 1100 fő felett van a 100 éves vagy ennél idősebbek száma, és a 90 évesnél idősebbek száma meghaladja a 35 ezer főt.

Magyarországon a 65 éves és idősebbek aránya 18 % körüli a népességen belül, mely érték a népesség-előreszámítások szerint növekedni is fog – amennyiben a folyamatok nem változnak – és 2060-ra meghaladja a 30 %-ot.

Országos szinten nagyon lényeges kérdés, hogy vajon a politika, az ellátó rendszerek felkészültek-e az előbbi demográfiai trendekre, képesek-e reagálni a változásokból eredő igényekre.

Az időskorúak családi állapotára jellemző, hogy korban előrehaladva fokozatosan csökken a házasok, és növekszik az özvegyek aránya. Az időskorban jellemző megbetegedések – a daganatos, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák – mellett pszichés problémák is jelen vannak. Az idős ember egyedül marad, izolálódik, szellemi és fizikai aktivitása hanyatlik, önellátási képessége beszűkül. Ez nagyon sok embernél okoz pszichés megbetegedéseket. Különösen gyakori a depresszió és a demencia kialakulása. Jellemző, hogy a betegségek általában együttesen fordulnak elő, különösen 70 éves kor felett jellemzőek a súlyos, krónikus megbetegedések és az előrehaladott demencia.

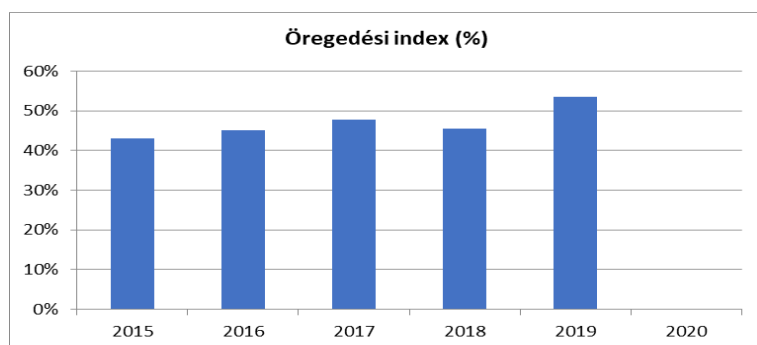
Az elmúlt években az időskorúak esetében egy új folyamat indult el – igaz még csak kevés számban. Egyre többen igénylik a betegségeket megelőző szűrővizsgálatokat, az aktív időskort jellemző szellemi, fizikai, mentális frissesség megőrzését, az életen át tartó tanulás fontosságát, a minőségi időskor megélését.

Ugyanakkor sajnálatos tényként kell megállapítani, hogy az időskorú népességben belül is növekszik a szegénység, a mélyszegénység, különösen az egyedül élő, kevés nyugdíjjal rendelkezők esetében. Különösen nagy gondon jelent a gyógyszerek beszerzése, a korábbi nagyobb lakásban való maradás esetén a rezsiköltség, de jelentkezik az ételmezezés és a ruházat biztosítása terén is a forráshiány.

6.1. számú táblázat – Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2015	66	153	43,14%
2016	64	142	45,07%
2017	66	138	47,83%
2018	65	143	45,45%
2019	75	140	53,57%
2020	-	-	-

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Belegben a népességben belül 13 % az időskorúak aránya. A 65 év feletti 61 %-a nő és 39 %-a férfi. A község demográfiai jellemzőinél részletezett öregedési index, a vizsgált években 100 alatti értéket mutat, mely fiatalos népességszerkezetre utal.

A községben a demográfiai trendek alakulása összhangban van az országos szintű folyamatokkal:

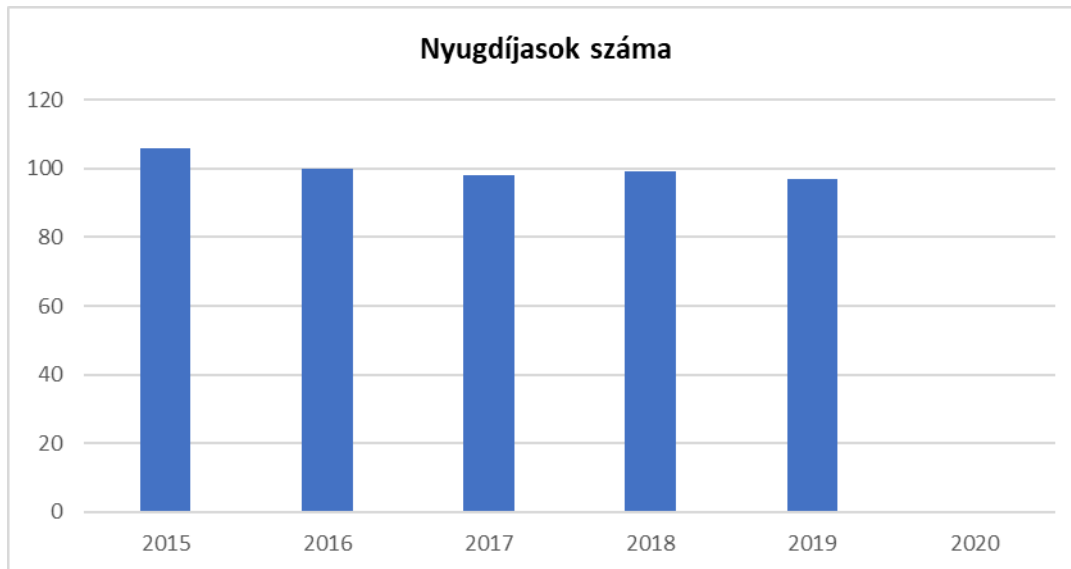
- nő az idősek aránya a társadalmon belül
- nő az idős nők aránya a társadalmon belül
- nő a várható élettartam.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas

2015	37	69	106
2016	35	65	100
2017	36	62	98
2018	38	61	99
2019	37	60	97
2020	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A KSH adatai szerint 2015. januárban, hazánkban több mint 2 millióan kapnak öregségi nyugdíjat, az elmúlt négy évben számuk csaknem 300 ezerrel növekedett. Az öregségi nyugdíjasok számának folyamatos növekedése a népesség korösszetételének változásával magyarázható. A 60 év feletti korosztály létszáma 1869 óta megszakítás nélkül emelkedik Magyarországon. Míg 1990-ben a 60 év feletti a népesség 18,9 %-át tették ki, addigra ez a szám 2014-re 24,4 %-ra emelkedett.

A KSH becslései szerint ötven év múlva 7,9 millióra csökken Magyarország lélekszáma, a lakosság elöregedése miatt pedig muszáj lesz felemelni a nyugdíjkorhatárt.

2019 folyamán Magyarországon az ellátottak száma csökkent, ugyanakkor az ellátások reálértéke változatlan maradt. Hazánkban minden ötödik ember öregségi nyugdíjas volt, arányuk az összes ellátotton belül a fővárosban volt a legmagasabb, Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében a legalacsonyabb. Az idős népesség csaknem egésze, a 64 év alattiaknak pedig mintegy 8%-a kapott 2019-ben ellátást. A nők átlagosan 61, a férfiak 64 évesen mennek öregségi nyugdíjba.

2019 elején a Nyugdíjfolyósító Igazgatóság a lakosság több mint negyedének folyósított nyugdíjat (ezek: öregségi, özvegyi, szülői nyugdíj, árvaellátás), vagy valamilyen egyéb ellátást (ezek: életkoron alapuló ellátások, megváltozott munkaképességűeknek járó ellátások, egyéb járadékok, járandóságok), 1%-kal kevesebb embernek, mint az előző évben. Ezzel folytatódott az ellátottak számának és népességen belüli arányának lassú csökkenése.

Az öregségi nyugdíjasok száma nem változott lényegesen az előző évhez képest, a népességen belüli arányuk is közel 21% maradt. Főszabályként öregségi nyugdíjat csak a nyugdíjkorhatár betöltése után lehet megállapítani. Ez alól kivétel a nőknek 40 év jogosultsági idő alapján járó öregségi nyugdíj („nők 40”), az ebben részesülők száma 6%-kal emelkedve elérte a 159 ezer főt.

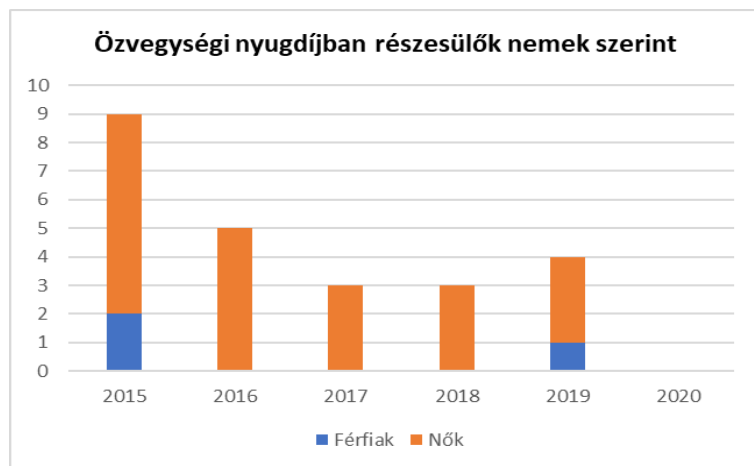
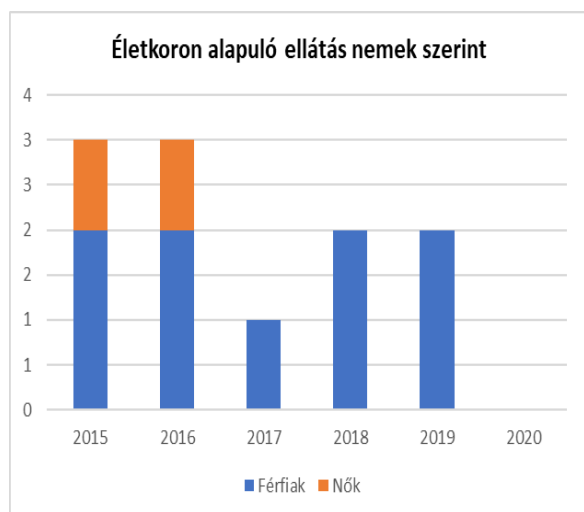
A nyugdíjban és egyéb ellátásban részesülők 62%-át tették ki a nők, akiknek a férfiakéhoz képest magasabb aránya a legtöbb ellátástípusnál megfigyelhető, és különösen kiemelkedik a főellátásként kapott özvegyi nyugdíjak esetében (94%). Az életkoron alapuló ellátásokra, a baleseti és a rokkantsági járadékokra, illetve a bányászok egészségkárosodási járadékára a férfiak a nőknél nagyobb arányban váltak jogosulttá.

A táblázatból jól látható, hogy a vizsgált években a nyugdíjasok száma folyamatos csökkenést mutat. 2015-ről 2019-re 8,5 %-al csökkent a nyugdíjasok szám a településen. A demográfiai trendek jól tükröződnek a táblázat adataiban, a nyugdíjas nők száma lényegesen meghaladja a nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak számát.

6.1.2. számú táblázat – Nyugdíjszerű ellátások

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2015	2	1	22	39	2	7	n.a.
2016	2	1	22	38	n.a.	5	n.a.
2017	1	n.a.	24	40	n.a.	3	3
2018	2	n.a.	26	42	n.a.	3	4
2019	2	n.a.	25	43	1	3	4
2020	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A táblázat alapján megállapítható, hogy az öregségi nyugdíjban részesülő nők száma minden évben magasabb, az öregségi nyugdíjban részesülő férfiak számánál. Ugyanez elmondható az özvegyi és szülői nyugdíjban részesülők esetében is. Időskorúak járadékában a település lakosságának nagyon alacsony aránya részesül.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

6.2. számú táblázat – Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	Fő összesen	82	82	74	59	60	0
41-45 év (TS 042)	Fő	10	11	10	10	6	n.a.
	%	12,20%	13,41%	13,51%	16,95%	10,00%	-
46-50 év (TS 043)	Fő	8	5	7	5	7	n.a.
	%	9,76%	6,10%	9,46%	8,47%	11,67%	-
51-55 év (TS 044)	Fő	11	12	10	6	8	n.a.
	%	13,41%	14,63%	13,51%	10,17%	13,33%	-
56-60 év (TS 045)	Fő	11	12	10	7	4	n.a.
	%	13,41%	14,63%	13,51%	11,86%	6,67%	-
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	4	4	8	8	7	n.a.
	%	4,88%	4,88%	10,81%	13,56%	11,67%	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Európa szerte jellemzően igen korán hagyják el a munkaerő-piac világát a munkavállalók. Az aktív öregedés politikája folyamatban és nem életkorhoz, vagy eseményhez kötöttségben gondolkozik. Az Európai Bizottság javaslata alapján 2012 az „Aktív öregedés” európai éve lett. Célokként a kezdeményezés a jobb munkakörülményeket és munkalehetőségeket tűzte ki, az Európában egyre növekvő számú idős ember számára.

Az idősek reintegrálása a foglalkoztatásba a társadalomnak, a foglalkozás-egészségügynek, a munkáltatónak, és elsősorban a munkavállalónak is új kihívást jelentene. Az idősek számára nem csak a keresetet biztosító munkaalkalmak biztosítása a cél, hanem az önkéntes tevékenységekben való részvételük lehetővé tétele is. Így közvetetten hozzájárulnának a társadalmi gazdasághoz, és nagymértékben csökkenne a generációk közötti súrlódás. A foglalkoztatott nyugdíjasok száma mintegy 150 ezer volt 2012-ben, ebből 95 ezren kaptak öregségi nyugdíjat.

Magyarországon az idősebb generációk foglalkoztatását a nyugdíjrendszer befolyásolja döntő mértékben. A nyugdíjba vonulás „késleltetésének” megítélése ellenmondásos.

Az idősebb generációk benntartása a munkaerő-piacon csökkentheti ugyan a nyugdíjalapokra nehezedő nyomást, viszont a gazdasági stagnálás körülményei között jelentős mértékben gátolhatja a fiatalok munkához jutását.

Nem áll rendelkezésünkre adat a településen élő idősök, nyugdíjasok foglalkoztatásáról. De helyi ismereteinkre támaszkodva elmondhatjuk, hogy nagyon alacsony a nyugdíj mellett dolgozók aránya. Ennek oka lehet egyrészt a községben a munkahelyek, munkalehetőségek hiánya, másrészt pedig az, hogy a nyugdíjasok egy ledolgozott élet után szeretnének már pihenni, kikapcsolódni.

Jelenleg Magyarországon nagyjából hetvenezer ember dolgozik a nyugdíj mellett, de a január elsejétől hatályba lépett adó- és járulékváltozások nyomán ez a létszám nem túl hosszú idő alatt akár a duplájára is emelkedhet. A nyugdíj mellett dolgozók számának növekedését az is táplálhatja, hogy a munkaadóknak is igencsak megéri nyugdíjas szakembereket alkalmazni: egyrészt a cégek ilyenkor mentesülnek a szociális hozzájárulási adó, másrészt a szakképzési hozzájárulás megfizetésének kötelezettsége alól, így januártól 21 százaléknyi közterhet takarítanak meg.

A táblázat alapján megállapítható, hogy a 61 éves vagy afeletti nyilvántartott álláskeresők aránya 2015-ről 2019-re emelkedett. A vizsgált többi korcsoportban évről évre csökkent a nyilvántartott álláskeresők száma. A 61 éves vagy afeletti álláskeresők nagyon nehezen helyezkednek el, és gyakori az is, hogy közel a nyugdíjhoz szüntetik meg valakinek a munkaviszonyát. Országosan is nehéz elhelyezkedni, illetve a munkaerő-piacra visszakérülni 61 év felett, és ez a tendencia Beleg településre is igaz.

b) tevékeny idősor, élethosszig tartó tanulás, idősök, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen

Az idősök foglalkoztatását támogató program nem található a településen. Az ilyen programok iránti igény fennállásáról nincs tudomásunk, mélyrehatóbb kutatást és vizsgálatot igényelne ennek felderítése. A faluban élő idősök, nyugdíjasok nagy része hasznosan tölti szabadidejét, mivel a házakhoz tartozó kertekben mindig van mit tenni, és egy mindig faluban élő embernek ezen tevékenységek végzése természetes.

A településen az idősök, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetősége is korlátozott, más településekre való utazás pedig már az egészségi állapotuk miatt is nehézkes lenne. Belegben az óvodában, általános iskolában, valamint az önkormányzatnál közalkalmazottak és köztisztviselők dolgoznak, az ő esetükben pedig a nyugdíj melletti munkavégzés lehetőségét jogszabályok korlátozzák.

Egy községben tehát a tevékeny idősor, más aspektusból közelíthető meg, mint a városban, ahol több lehetőség van, illetve az emberek a szabadidejüket is máshol és más módon töltik el.

Biztosan Belegben is vannak olyan nyugdíjasok, akik szívesen hasznosítanák az évek alatt megszerzett tapasztalataikat, de ők is kénytelenek beérni a falu által nyújtott lehetőségekkel.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Az 50 és a nyugdíjkorhatár között álló, több évtizedes aktív tevékenység után munkájukat elvesztő emberek lehetőségei finoman szólva is korlátozottak, s közülük is legnehezebb helyzetben az alacsony iskolai végzettségűek, romák és nők vannak.

Közel másfél millió 50-59 év közötti ember él Magyarországon. A nyilvántartott álláskeresők egyharmada, mintegy 150 ezer ember, 45 év feletti munkanélküli. Az 50 év felettiiek a munkában töltött éveik jelentős részét még a szocializmusban dolgozták le, többségük egészen más adaptációs képességeket sajátított el, mint amelyek a piacgazdaságban sikeressé tehetnek egy munkavállalót.

Tehát összetett problémáról beszélhetünk az idős korosztály foglalkoztatása esetében, a velük összefüggő esélyegyenlőtlenség elsősorban a romló egészségi állapotokra, valamint a képzettségbeli hiányosságokra vezethető vissza.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

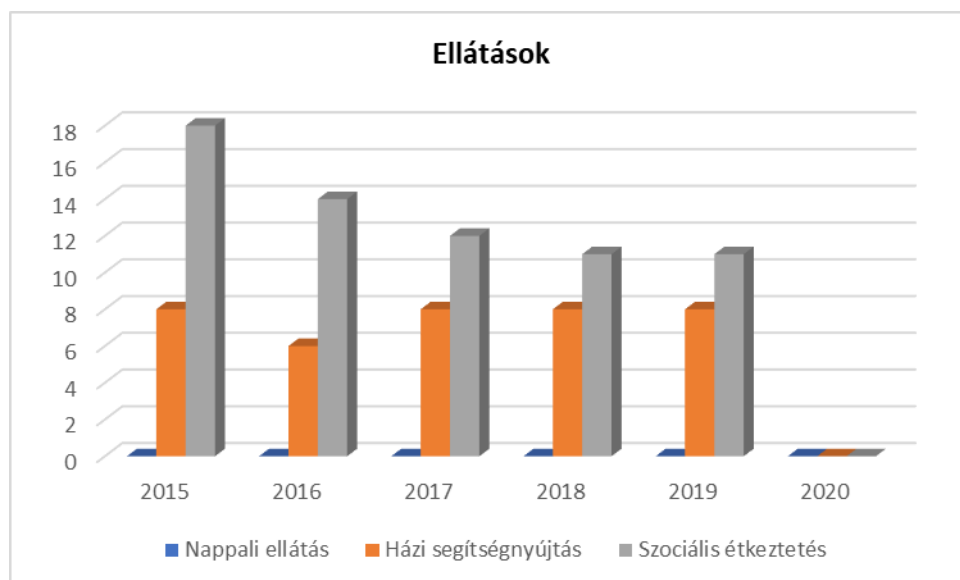
A közszolgáltatásokhoz való hozzáférés a település lakossága számára egyformán elérhető. Az önkormányzat saját honlapot üzemeltet, ahol a településünket érintő friss hírek, információk bárki számára hozzáférhetők.

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

6.3.1. számú táblázat – 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő idős korúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő idős korúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2015	66	0	8	18
2016	64	0	6	14
2017	66	0	8	12
2018	65	0	8	11
2019	75	0	8	11
2020	-	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

A szociális alapszolgáltatások körébe tartozik, a falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgálat, szociális munka és nappali ellátás.

A nappali ellátás lehetőséget biztosít a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére.

A Belegben élő idős személyek számára 2012. december 31-ig a Rinyamenti Szociális Szolgáltató Központ segesdi intézményegysége biztosított lehetőséget a nappali ellátás igénybevételére, azonban látható, hogy nem merült fel igény erre vonatkozólag. Igény esetén Belegből Segesdre szállítása az idős embereknek természetesen megoldott lett volna. Jelenleg a Kutas Központú Szociális Alapszolgáltató Társulás látja el a szociális alapszolgáltatásokat, melynek tevékenységi köre nem terjed ki a nappali ellátásra, de nincs is rá igény a belegi idős személyek részéről.

Nagyon fontos azonban, hogy az idős személyek – főként az egyedül élők – tartozzanak valahova, ne zárkózzanak be, ne forduljanak magukba. Az ember társas lény és mindenkinek szüksége van emberi kapcsolatokra, közös programokra, jó beszélgetésekre.

Az idős személyek esetében létfontosságú, hogy az egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz, minden korlátozástól mentesen hozzáférjenek. Az egészségügyi alapellátás a községben mindenki számára biztosított, a szakellátás pedig a 10 kilométerre lévő Nagyatádon érhető el.

Egyedül élő idős emberek számára az önkormányzat, valamint az alapszolgáltató társulás munkatársai is tudnak segíteni a szakellátások igénybevétel érdekében.

A Kutas Központú Szociális Alapszolgáltató Társulás, illetve a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás esetében a Rinyamenti Szociális Szolgáltató Központ az alábbi – idősök számára fontos – szociális szolgáltatásokat nyújtja:

- **Házi segítségnyújtás**

Az igénybe vevő önálló életvitelének fenntartását, szükségleteinek megfelelően lakásán, lakókörnyezetében biztosítja az intézmény, elvégzik mindazokat a gondozási feladatokat, amelyekre az ellátást igénylő személy nem, vagy csak segítséggel képes. A házi gondozók által ellátott személyek száma a HEP felülvizsgálatának időpontjában 8 fő volt.

- **Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás**

Az intézmény segítségkérés lehetőségét biztosítja az akut krízishelyzetben lévők számára. Ebben az az időskorú személy részesülhet, aki krónikus betegséggel rendelkezik, otthonában egyedül él, továbbá egészségi és szociális állapota miatt krízishelyzet kialakulásának a veszélye fennáll. Belegben jelenleg 1 olyan személy van, akinél ki van építve a jelzőrendszer.

- **Étkeztetés**

Azoknak a szociálisan rászorultaknak és eltartottjaiknak, illetve azoknak, akiknek kora, egészségi állapota indokolja, az év minden napján egyszeri meleg étkezésről (ebéd) gondoskodik az intézmény. Az ebéd kiszállításáról az önkormányzat gondoskodik, mindenkinek otthonához szállítják éthordóban az ebédet. A szociális étkezők száma a HEP felülvizsgálatának időpontjában 12 fő volt.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A településen falugondnoki szolgálat működik 2021. március hónaptól. A falugondnok a településen szervezett kulturális és közművelődési programokra elszállítja az idősebb korosztályt, ezzel megkönnyítve a szolgáltatásokhoz való hozzáférést. Mivel az önkormányzat saját bevétele minimális, nem tud önállóan kulturális és közművelődési programokat szervezni. Amennyiben pályázat keretében lehetősége van az önkormányzatnak kulturális program megszervezésére, azon az idősebb korosztály is részt tud venni.

A településen működő Beleg Polgáriért Egyesület minden évben szervez kirándulást, melyen az egyesületi tagok vesznek részt. Az egyesület működésében 60 év feletti személyek is részt vesznek.

c) idősök informatikai jártassága

Az idősök informatikai jártasságáról nem készült felmérés a községben. Belegben sajnos nincs lehetőség közösségi számítógép használatra. Az anyagi lehetőségek függvényében, a jövőben az önkormányzat egy legalább 3-4 számítógépből álló helységet alakíthatna ki a falu lakossága számára.

Amennyiben ez megvalósulna, az önkormányzat és a középiskolák közötti megállapodás esetén, az 50 óra közösségi munka teljesítése érdekében, a fiatalok részt vehetnének az idősök számítástechnikai ismereteinek bővítésében. Ez több szempontból is előnyös lenne, egyrészt az idősök általában szeretnek fiatalok között lenni, így nemcsak a szürke hétköznapiak lennének az életükben, másrészt kimozdulnának otthonról és érdekes, új dolgokat tanulhatnának.

d) a generációk közötti programok

Ha településen bármilyen rendezvényt szervez az önkormányzat, azon fiatalok és idősök is egyaránt részt vesznek. Az önkormányzat Családi napot szokott szervezni, ahol a településen élő családok „apraja és nagyja” részt vesz. Belegben az önkormányzat figyelmet fordít az idős lakosságra, és arra is, hogy semmilyen programból, rendezvényből ne maradjanak ki. Minden évben, szeptember vagy október hónapban megrendezésre kerül az „Idősök-napja”, ahova a településen élő 60 év feletti személyek kapnak meghívást. A rendezvényen a fiatalabb korosztály szórakoztatja az idősebb korosztályt.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A településen hiányoznak az idősök életkorukkal járó sajátos igényeik kielégítését célzó programok. Itt elsősorban az egészségfejlesztéssel összefüggő előadások, alkalomszerű szűrések megszervezése jelentkezik feladatként.

Hangsúlyt kell fektetni a népbetegségnek számító vércukorral, vérnyomással és koleszterinnel kapcsolatos betegségek kiszűrésére, de fontos pl. az influenza elleni védőoltás beadása is az idős embereknek. Belegben 65 év feletti férfiak sokkal rosszabb mortalitási jellemzőkkel bírnak, mint a nők. Ezért a célcsoporton belül ki kell emelni a férfiak egészségmegőrzését szolgáló tevékenységeket.

Az idős személyek esetében a megelőzésre is oda kell figyelni, ezért többféle témában szakorvosi előadások megszervezése lenne szükséges.

Fontos lenne az idős emberek meggyőzése és ösztönzése a programokon való részvételre, mert így sok hasznos dolgot tudnának meg. Mindemellett nem csak otthon lennének magányosan, hanem közösségben, és mint tudjuk egy jó beszélgetés, pár kedves szó milyen sokat jelent egy idős, magányos embernek.

Ki kell emelni továbbá a rendőrség szerepét, hiszen fel kell hívni az idős egyedül élő személyek figyelmét a trükkös lopásokra. Ezzel talán megelőzhetővé válna az áldozattá válás.

A figyelemfelhívásban a szociális szolgáltató központ munkatársainak nagy szerepe lenne, mivel ők napi kapcsolatban állnak az idős személyekkel. Nem csak a rendőrség által tartott előadással, hanem szórólappal is fel lehetne hívni az idősök figyelmét az óvatosságra.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A 65 év feletti lakosságon belül, alacsony az idősök részvételi aránya a helyi nyugdíjas klubban, illetve senki nem vesz részt a nappali ellátásban.	Az idős, nyugdíjas személyek meggyőzése a közösségi élet jótékony hatásáról, ahol a beszélgetések, a kölcsönös segítségnyújtás kedvezően befolyásolja és alakítja az életüket. A nyugdíjas klub tagjai részéről aktív szerepvállalás szükséges.
Nagyon kevés az idősöket érdeklő rendezvények, programok száma.	A programok tartalmára vonatkozó igényfelmérést követően, a nyugdíjasokat, idősöket személyre szóló meghívóval invitálni a programokra. A programok megszervezése a nyugdíjas klub, a szociális társulás és az önkormányzat együttműködése révén valósulna meg.
Magas az egyedül élő idős személyek aránya, amelyen belül főként a nők száma jelentős.	Szomszédi figyelőhálózat kialakítása, szervezése. Számítástechnikai ismeretek oktatása adott helység kialakítása esetén, a távol levő családtagok "könnyebb elérése" érdekében. A középiskolákkal együttműködve az önkéntes munka keretében segítségnyújtás, beszélgetés az idős, egyedül élő emberekkel.
Nő az 55 év feletti regisztrált munkanélküliek és tartós munkanélküliek aránya.	A munkaerő-piacra történő visszajutást pályázatokkal, foglalkoztatást segítő programokkal ösztönözni szükséges.
A községben hiányoznak az idősök egészségmegőrzéshez és egészségfejlesztéséhez szükséges programok. A 65 év feletti férfiak sokkal rosszabb mortalitási jellemzőkkel bírnak, mint a nők.	Az időskori prevenciós szemlélet erősítése, előadások, alap szűrővizsgálatok (pl. vércukormérés) elvégzésének biztosítása, a házi orvos, valamint a nyugdíjas klub bevonásával. Külön ki kell emelni a férfiak egészségének megőrzését szolgáló programokat, előadásokat.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

A 2001. évi népszámlálás adatai szerint 577 ezer fogyatékos ember élt Magyarországon, a népesség 5,7 %-a. A fogyatékos népességben belül a mozgássérülteké volt a legnépesebb csoport, az ő arányuk 43,6 %. A fogyatékosokkal élők között minden tízedik ember az értelmi fogyatékos személyek közé tartozott, arányuk 9,9 %. A látássérültek aránya 14,4 %, a hallássérülteké 10,5 % és az egyéb fogyatékosokkal élők aránya 21,6 % volt.

A 2011. évi népszámláláskor az egészségi állapotra vonatkozóan a kitöltők 89 %-a válaszolt. Magyarországon 2011-ben a fogyatékkal élők száma 457 ezer fő volt, a népesség 4,6 %-a, a fogyatékkal élők 53 %-a nő. A fogyatékkal élők több, mint 70 %-a 50 évnél idősebb. A legnagyobb csoport, a 232 ezer főt számláló mozgássérültek többsége az idősebbek közé tartozik, több mint 80 %-uk 50 évnél idősebb.

Somogy megyében 2011-ben a fogyatékosokkal élők száma meghaladta a 15 ezer főt, ami a népesség 4,8 %-át jelentette.

A fogyatékosokban szenvedők 49 %-a volt mozgássérült, 19 %-uknak a látásával, 16 %-uknak a hallásával voltak problémái, emellett viszonylag magas volt az értelmi fogyatékosok, a súlyos belszeri fogyatékosokkal élők és a mentálisan sérültek hányada is, sorrendben 12, 10, és 9 %.

Összességében elmondható, hogy 2001-ről 2011 évre a fogyatékkal élők számadatai nem mutatnak lényeges eltérést, a fogyatékosok számának csökkenése elsősorban a népesség fogyására, valamint arra vezethető vissza, hogy az egészségi állapotra vonatkozó kérdések szenzitív adatok, tehát a válaszadók 11 %-a nem szívesen válaszolt rá.

A Somogy megyére vonatkozó adatok 2011-ben pedig az országos adatokhoz hasonlóan alakultak.

7.1 A településen fogyatékosokkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

7.1.1. számú táblázat – Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2015	8	17	25
2016	9	16	25
2017	9	15	24
2018	9	12	21
2019	9	11	20
2020	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Megváltozott munkaképességűnek tekinthető az a személy, aki veleszületett, balesetből vagy betegségből kifolyólag nem képes oly módon vagy mértékben elvégezni a rábízott feladatokat, mint a hozzá korban, nemben, képzettségben hasonló személyek általában.

A munkaképesség csökkenésének mértékét az Országos Egészségbiztosítási Pénztár Országos Rehabilitációs és Szociális Szakértői Intézete állapítja meg, szakértői vizsgálat során.

2012. január 1-jei hatállyal szűnt meg a rokkantsági nyugdíj, illetve a baleseti rokkantsági nyugdíj intézménye, ettől kezdve új elnevezésű és feltételrendszerű ellátásokat igényelhetnek a megromlott egészségi állapotú személyek. 2012-től a megváltozott munkaképességű személyek részére kétféle ellátás, rehabilitációs ellátás, illetve rokkantsági ellátás állapítható meg. (Megjegyzés: a rokkantsági járadék nem azonos a rokkantsági ellátással. A rokkantsági járadékot csak azok kaphatnak, akik 25. életévük betöltése előtt teljesen munkaképtelenné váltak, vagy 70 %-os egészségkárosodásuk van. A rokkantsági járadék összege 2020. január 1. napjától 38.670 Ft/hó.)

A rehabilitációs ellátás és a rokkantsági ellátás mértékének megállapítása a megváltozott munkaképességű személy havi átlagjövedelmének figyelembe vételével történik, az egészségi állapot mértékétől függően, minimum és maximum összegek között.

2016. május 1-jétől érvényes szabályok szerint a havi átlagjövedelem a kérelem benyújtásának napját közvetlenül megelőző naptári évben, - mint referencia-időszakban – elért, pénzügyi egészségbiztosítási járulék alapját képező jövedelem napi átlagának 30-szorosa. Ha a jogosult a referencia-időszakban nem rendelkezik legalább 180 naptári napi jövedelemmel, a kérelem benyújtásának napját közvetlenül megelőző 180 naptári napi jövedelem napi átlagának 30-szorosa a havi átlagjövedelem. Ha a jogosult amiatt nem rendelkezik 180 naptári napi jövedelemmel, mert a vizsgált időszakban vagy ennek egy részében táppénzben, baleseti táppénzben részesült, amennyiben az számára kedvezőbb, a táppénzt, baleseti táppénzt megelőző 180 naptári napi jövedelmet kell figyelembe venni. 2016. május 1-jétől a havi jövedelem megállapításakor a kérelem benyújtásának napja a mérvadó a korábbiaktól eltérően, amikor a jogosultság kezdő napja szerint kellett figyelembe venni azt.

Rehabilitációs ellátást azok kapják, akiknek nincsen súlyos és nehezen visszafordítható vagy visszafordíthatatlan egészségkárosodása. Ha valakinek az egészségi állapota foglalkoztatottság tekintetében 60 %-os vagy annál kisebb (korábban ezt 40 %-os vagy azt meghaladó egészségkárosodásnak hívták), akkor rehabilitálhatónak minősítik.

B1 kategóriába tartozik az, akinek egészségi állapota 51 és 60 % között van és foglalkoztathatósága helyreállítható komplex rehabilitáció segítségével. C1 kategóriába tartozik az, akinek egészségi állapota 31 és 50 % között van, és foglalkoztathatósága fenntartható tartós rehabilitáció segítségével. Ha a rehabilitációs hatóság a megváltozott egészségi állapotú kérelmező számára rehabilitációs ellátást ítél meg, akkor a határozat kézhezvételét követő 10 munkanapon belül meghatározzák a rehabilitáció sikeres lebonyolításához szükséges rehabilitációs tervet, az alkalmazható módszereket és a nem pénzbeli ellátásokat.

Emellett a rehabilitációs ellátás mértéke a csökkent munkaképességű személy havi átlagjövedelmének meghatározott %-ában kerül megállapításra, az egészségi állapot mértékétől függően, minimum és maximum összeg korlátok között.

A rehabilitációs ellátás a nyugdíjmelés arányában emelkedik. A rehabilitációs ellátás minimum és maximum összege 2016-tól az évenként, a nyugdíjmelés mértékével emelt alapösszeg alapján kerül megállapításra. Legfeljebb 3 évig nyújtható a rehabilitációs ellátás. A rehabilitációs ellátás összegéből nyugdíjjárulékot vonnak, így a rehabilitációs ellátás folyósításának időtartama beleszámít a szolgálati időbe.

Rokkantsági ellátást kaphatnak azok a megváltozott munkaképességű személyek, akik egészségi állapota legfeljebb 60 %-os, vagyis egészségkárosodása legalább 40 %-os. Rokkantsági ellátást azok számára állapítanak meg, akiknek nem javasolt rehabilitáció, ezért nem kaphatnak rehabilitációs ellátást, vagy az öregségi nyugdíjkorhatárt legfeljebb 5 év múlva elérik. A rokkantsági ellátás megváltozott munkaképességű személy havi jövedelmének meghatározott %-ában kerül megállapításra az egészségi állapottól függően, és új szabályként a 2016. évi alapösszeg arányában kerülnek meghatározásra a rokkantsági ellátás minimum és maximum összegei, melyek az évenkénti nyugdíjmelés mértékével emelkednek. A korábbi szabályok szerint az évenkénti nyugdíjmelés nem érintette a folyósított rokkantsági ellátás minimális és maximális összegeit. A rokkantsági ellátás folyósításának időtartama nem minősül szolgálati időnek, mivel nem vonnak belőle nyugdíjjárulékot.

Az aktív korú népéségen belül 2015-ben 5,6 %-ot, 2019-ben pedig 4,9 %-ot tettek ki a megváltozott munkaképességű személyek. A szociális törvény szerinti egészségkárosodottak rendszeres szociális segélyét 2015. március 1. napjáig az önkormányzat, ezt követően pedig egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás formájában a járási hivatal folyósítja.

A vizsgált években a megváltozott munkaképességű személyek száma 20 %-al csökkent, és minden évben a nők jelentek meg magasabb számban.

7.1.2. számú táblázat – Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma

Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2015	n.a.
2016	n.a.
2017	n.a.
2018	n.a.
2019	n.a.
2020	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

Belegben nem működik a fogyatékos személyek nappali ellátását biztosító intézmény.

a) fogyatékkal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás

A fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei a községben korlátozottak, de ez nem az állapotukra, hanem egyszerűen a munkahelyek hiányára vezethető vissza.

A fogyatékosok más területen (non-profit szervezet, gazdasági vállalkozás) való foglalkoztatásáról nem áll rendelkezésünkre adat.

Ki kell emelni a 4M munkaerő-piaci szolgáltatást, melynek célja a megváltozott munkaképességű, fogyatékkal élő, inaktív személyek megmaradt képességeire épülő, személyre szabott foglalkoztathatóságának elősegítése, elsősorban nyílt munkaerő-piacon való elhelyezkedésüket illetően.

További cél az elfogadó, befogadó társadalmi környezet kialakítása, társadalmi szemléletváltás elindítása a célcsoport esélyegyenlőségének előmozdítása érdekében. A munkavállalóknak és munkaadóknak egyaránt segítséget nyújt ez a szolgáltatás, mely a www.megvaltozott.hu weboldalon található meg.

A fogyatékkal élők foglalkoztatása esetében ki kell emelni a munkaügyi központok humán szolgáltatásait, azaz a rehabilitációs tanácsadást, a munkavállalási, pályaválasztási és életvezetési tanácsadást, valamint az álláskereső technikák elsajátítását. A Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat portálja pontos információkkal szolgál a megváltozott munkaképességű munkavállalók számára, a foglalkoztatás tekintetében.

Országos méretű problémáról beszélhetünk a fogyatékosok foglalkoztatását illetően, jelenleg ugyanis a munkára alkalmas fogyatékos embereknek kevesebb mint 10 %-a áll alkalmazásban. Több tényező is a foglalkoztatásuk mellett szól, ilyen, hogy nagyon megbízható munkaerőt képviselnek, hiszen tudják, hogy milyen nehéz fogyatékkal elhelyezkedni.

Kitartásban és akaraterőben példát adhatnak a munkatársaknak, hisz az élet minden területén nehezített pályán teljesítenek.

A fogyatékos személyek alkalmazása a munkáltató számára is kedvező, mert anyagi előnyt (járulékfizetési kedvezmény) jelent; a fogyatékos munkavállaló számára pedig a munka hatványozottan ad hasznosságérzetet, segít elkerülni az elszigetelődést és persze éppúgy szükséges az önmegvalósításhoz, és éppúgy sikerélményt nyújt, ahogy minden munkavállalónak.

b) munkavállalást segítő lehetőségek

Az értelmi fogyatékosok és különösképpen a középsúlyos értelmi fogyatékosok halmozott hátrányokkal terheltek: alacsony iskolai végzettség, szakmai ismeretek hiánya. Személyiségükre jellemző, hogy önállótlanak, bizonytalanok, döntésképtelenek; gyakran rossz szociális háttérrel rendelkeznek. Ezeket a hátrányokat komplexen és tudatosan felépített és összehangolt támogatással lehet csökkenteni. Ugyanakkor egy sor pozitív lehetőség is rendelkezésre áll: a középsúlyos értelmi fogyatékosok képesek tanulni, fejlődni, megfelelő, számukra kifejlesztett módszerekkel, könnyen érhető tananyagokkal fejleszthetőek. Általában együttműködőek, motiválhatóak, legtöbbjük szeretetteljes környezetben nevelkedett, jól szocializált vagy könnyen szocializálható, nem idegen tőlük a kitaró szorgos munka, többségükben a monoton munkát is jól tűrik. A nem megfelelő képzettség gyakori oka, hogy nincs megfelelő iskola a lakóhely körzetében, a többségi iskolák pedig nincsenek felkészülve az értelmi fogyatékos iskolások oktatására. Tehát legtöbbjükönél van esély, hogy megfelelő oktatási-képzési módszerekkel az iskolást kort követően elérhetjük, hogy munkára alkalmas, akár szakképzett munkavállalókká váljanak.

A településen nem működik olyan civil szervezet, egyesület, alapítvány, amely a fogyatékos személyek foglalkoztatását segítené elő. Amennyiben igény merül fel, az önkormányzat segítséget nyújt a szállításban, illetve a munkahellyel történő kapcsolattartásban.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A Helyi Esélyegyenlőségi Program készítése során végzett adatgyűjtésnél, nem merült fel a fogyatékkal élők hátrányos megkülönböztetése a foglalkoztatás területén.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Fogyatékosok önálló életvitelét támogató intézmény nem található a községben. A szolgáltatások esetében a Szociális Alapszolgáltató Társulás által biztosított szociális alapszolgáltatásokat kell kiemelni, melyek a fogyatékkal élők számára is elérhetők. A szociális étkeztést, házi segítségnyújtást, igénybe vevők között, nem vele született fogyatékkal (mozgásszervi, látás, hallás) rendelkezőket is találunk. Az általuk igényelt szolgáltatás hozzájárulását nagyban megkönnyíti, hogy az önkormányzat biztosítja az ebédek házhoz szállítását.

A nagyatádi székhelyű Rinyamenti Szociális Szolgáltató Központ által nyújtott szolgáltatások a belegi lakosok számára is elérhetőek, ilyen a támogató szolgálat, valamint a közösségi ellátás pszichiátriai betegek számára.

A támogató szolgálat kettős feladatot lát el, egyrészt szállítási szolgáltatást annak érdekében, hogy a fogyatékkal élők teljes joggal el tudják érni a közszolgáltatásokat; másrészt személysegítést, a mindennapi élethez tartozó feladatok segítése érdekében.

A közösségi pszichiátriai ellátás feladata a pszichiátriai betegek segítése, társadalomba történő integrációjuk, reintegrációjuk előmozdítása. Belegből jelenleg senki sem veszi igénybe ezt a szakemberek által nyújtott szolgáltatást.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A helyi önkormányzatok nem tartják nyilván, hogy a pénzbeli, illetve a természetbeni ellátásban részesülők fogyatékos emberek-e, mert itt a szociális rászorultság az elsődleges.

Ezért nem áll rendelkezésünkre adat e tekintetben. A jövőbeni esélyegyenlőségi feladatok szakszerű ellátása érdekében, ezeket az adatokat kérdőíves módszer alkalmazásával lehetne megismerni.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése

A településen működő falugondnoki szolgálat megfelelő segítséget nyújt a fogyatékkal élők számára is az egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérése érdekében. Amennyiben szükséges a falugondnok Nagyatádra vagy Kaposvárra szállítja az ellátásokat igénybe vevő személyeket.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

A települési önkormányzat intézményeinek, épületének akadálymentesítése nem megoldott. A háziorvosi és a védőnői rendelő részlegesen akadálymentesített, ugyanis a bejutás biztosított a mozgáskorlátozott személyek számára.

Ezen kívül sem az önkormányzat, sem a kultúrház, sem a könyvtár, sem a közösségi ház, sem az általános iskola, sem pedig az óvoda nem akadálymentesített. Ez megoldásra váró probléma a jövőben, az esélyegyenlőség megteremtése érdekében.

Az informatikai akadálymentesítettség a község honlapja esetében nem megoldott, ez megoldásra váró feladat a jövőben az esélyegyenlőség megteremtése érdekében.

c) *közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége*

Az informatikai akadálymentesítettség a gyengén látók számára, a község honlapja esetében nem megoldott.

Az épület funkcionalitása szempontjából akkor beszélünk komplex akadálymentesítésről, ha az épület valamennyi közösségi funkciója, illetve az ott nyújtott valamennyi közszolgáltatás mindenki számára elérhető. Biztosítani kell az épület akadálymentes megközelítését, a parkolást, a bejáraton történő átjutást, a szintkülönbségek áthidalását, az egyes helységek használatát.

Belegben sportprogramok az általános iskola tornatermében, illetve udvarán érhetőek el. A sportpálya nem betonon és nem egyenletes felszínen közelíthető meg, tehát kerekesszékekkel például szinte lehetetlen. A tornaterem sem érhető el könnyen a mozgásukban korlátozott személyeknek.

A közösségi élet színterét jelentő kultúrház és könyvtár nem akadálymentesített, ennek megoldása a jövő feladata.

A közterületek (utak, járdák) nagy részének minősége is hagy kívánni valót maga után az akadálymentes közlekedés szempontjából. Nemcsak a kerekesszékekkel közlekedők tekinthetők fogyatékos személynek, hiszen mozgásában korlátozott az is, aki például járógépessel közlekedik, mert eltörte a lábát. Tehát nagyon fontos lenne a rossz minőségű járdák felújítása.

d) *munkahelyek akadálymentesítettsége*

A községben munkahelyként a közintézmények (ezek akadálymentesítettségéről az előbbieken már szó volt), valamint vállalkozók jelennek meg.

Az egyes vállalkozók esetében nincs adat az akadálymentesítettségre vonatkozóan.

e) *közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége*

A községben a gyalogos közlekedési utak állapota nem minden esetben felel meg a mozgásukban korlátozott személyek akadálymentes közlekedésére. Jövőbeni feladatként jelentkezik a járdák állapotának felmérése, és a szükséges felújítások elvégzése.

f) *fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye stb.)*

A fogyatékos személyek számára nem áll rendelkezésre a községben speciális helyi szolgáltatás.

g) *előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)*

Pozitív diszkrimináció felmerüléséről, előfordulásáról nem áll rendelkezésünkre adat.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

A településen nincsenek olyan jellegű programok, amelyek speciálisan a fogyatékkal élők sajátos igényeinek kielégítését célozzák.

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A fogyatékos emberek helyzetének egyik központi problémája a szegénység. Az öt évvel ezelőtti vizsgálati adatok azt mutatták, hogy a súlyosan, halmozottan fogyatékos személyeket nevelő családok háromnegyede élt a létminimum, 25%-uk pedig nyugdíjminimum érték alatti jövedelemből. Ezen problémát igyekszik orvosolni az önkormányzat szociális ellátásokról szóló rendelete, mely rendszeres létfenntartási támogatást nyújt a fogyatékkal élő személyek és családjuk számára.

Az anyagi támogatások mellett olyan szolgáltatásokra is szüksége van a családoknak, amelyek támogatást nyújtanak a fogyatékos gyermek vagy felnőtt gondozásában, fejlesztésében, egészségügyi ellátásában. Az orvos és a (gyógy)pedagógus az, akivel a fogyatékos emberek családjai nagy arányban kapcsolatba kerülnek, e két szakemberrel gyakorlatilag „muszáj” is kontaktusban lenniük. Az orvosi ellátás alapvető problémája, hogy a legtöbb egészségügyi szakember nincs birtokában a fogyatékos emberekkel kapcsolatos speciális ismereteknek, nem tud megfelelően kommunikálni sem velük sem családtagjaikkal, és esetenként nem tudja vagy nem akarja kezelni egészségügyi problémáikat.

A fogyatékossgal élő embereket a magyar társadalomban is az egyik leghátrányosabb helyzetű csoportnak tekinthetjük. Az érintettek kedvezőtlen egészségi állapota mellett a társadalmi körülményeikben is számos nehézséggel küzdenek, melyek egyfelől jelentősen befolyásolják a mindennapi életüket, másfelől a társadalom által elfogadott normákhoz való igazodást. A fogyatékossgal-ügy közösségi, tagállami, egyben hazai társadalmi ügynek tekinthető, melyben maguk az érintettek aktív szerepvállalásán túl, az érintetteket segítők, támogatók is kiemelt szerepet kapnak.

Az önkormányzat törekszik arra, hogy a fogyatékkal élő személyeket támogassa. A településen nem jellemző a fogyatékossgal miatti kirekesztés, elmondható, hogy a Belegben élők elfogadók és befogadók a fogyatékkal élő személyekkel szemben.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nem teljes körű, illetve az önkormányzat legtöbb intézménye, létesítménye esetében hiányzik az akadálymentesítés.	A szükséges feladatok összesítését, a kiviteli tervek elkészítését követően pályázati lehetőségek figyelés. Nyertes pályázat esetén a komplex akadálymentesítés megvalósítása a szükséges helyeken.

A járdák kb. 30 %-a nem felel meg az akadálymentes közlekedésnek.	A községben a felújításra szoruló járdák területi összeírását követően, illeszkedő pályázatok figyelése; nyertes pályázat hiányában a legszükségesebb felújítások elvégzése a közmunkaprogram keretében.
A fogyatékkal élők alacsony foglalkoztatottsága.	Védett munkahelyek létrehozása mellett, igényfelmérés szükséges a képzettségre vonatkozóan.
Az informatikai akadálymentesítés a község honlapja esetében nem megoldott.	A honlapot szerkesztő informatikus megvalósítja az akadálymentes honlapot.

<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások</i>	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az egyes célcsoportok tekintetében nem rendelkezünk adatokkal bizonyos problémákra.	Az adatgyűjtés érdekében az adatgazdával való kapcsolatfelvétel.
Programok hiánya.	Az önkormányzatnak minden pályázati lehetőséget meg kell ragadnia a programok szervezése érdekében.
A település infrastrukturális fejlesztése.	Pályázati lehetőségek kihasználása.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma)

Esélyegyenlőségi célcsoport megnevezése	Célcsoport érdekében létrejött szervezet megnevezése
Romák/mélyszegénységben élők	Beleg Község Roma Nemzetiségi Önkormányzata
Gyermekek	Belegi Napsugár Egyesület Belegi Együtt a Jövőért Egyesület Beleg Polgáriért Egyesület
Nők	Belegi Napsugár Egyesület Belegi Együtt a Jövőért Egyesület Beleg Polgáriért Egyesület
Idősek	Nyugdíjas Klub
Fogyatékkal élők	Beleg Polgáriért Egyesület

b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása

Az önkormányzat és a nemzetiségi önkormányzat közötti együttműködést jelzi az egyes pályázatokhoz kapcsolódó partnerségi megállapodás megkötése. Az egyéb szereplők közötti partnerségre az adott helyzet kapcsán, eseti jelleggel kerül sor.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása

A térség önkormányzatai közös feladatellátást folytatnak bizonyos területeken a Rinyamenti Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulása keretében. Ez az együttműködés az érintett területeken alkalmas az esélyegyenlőséggel kapcsolatos feladatok végrehajtására.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A Belegben működő Roma Nemzetiségi Önkormányzat, a romák illetőleg a mélyszegénységben élő roma személyek irányába végzi tevékenységét.

A roma lakosság szívesen fordul a nemzetiségi önkormányzat tagjaihoz, kérdéseikkel és problémáikkal. Az esélyegyenlőség előmozdítása a problémák megoldásával, valamint azoknak az illetékes szervek felé irányításával valósul meg.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Az idős személyek esélyegyenlőségének, programokhoz való hozzáféréseinek javításában a Nyugdíjas Klub tevékenysége is szerepet játszik. A cél, a tagok számának bővítésével az egyedül élő idős személyek magányának csökkentése, valamint az aktív idős kor biztosítása.

A romák, a fogyatékkal élők, a nők, valamint a gyermekek esetében nem tudunk konkrétan rájuk vonatkozó helyi civil szervezetet kiemelni, de a községben működő egyéb civil szervezetek tevékenysége a velük kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenységeket is lefedi.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában

A községben működő vállalkozások általában nem tagadják meg a támogatás nyújtását egy-egy program megvalósításához. Itt kell kiemelni például a nyári tábort, amely támogatók nélkül nem valósulhatna meg, vagy legalábbis nem olyan színvonalas és színes programokkal.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába

Az esélyegyenlőségi problémák kapcsán az érintett szereplők elsődlegesen az adatgyűjtés során kerültek bevonásra. A roma nemzetiségi önkormányzat elnöke, a családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat munkatársai, az általános iskola és az óvoda vezetői, a védőnő, a házi orvosok, az egyesületek képviselői, valamint az önkormányzat munkatársai elmondták észrevételeiket az egyes célcsoportok vonatkozásában fennálló problémákra, majd javaslatot tettek a problémák megoldására. Az általuk észlelt problémák és javaslatok a Helyi Esélyegyenlőségi Program készítése során beépítésre kerültek.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot

Az esélyegyenlőségi program az elkészültét követően nyilvánosságra kerül. Ennek következtében, mind a célcsoportok, mind pedig általában a lakosság számára megismerhetővé válik. Bárki javaslattal élhet további megoldásra váró, a célcsoportokkal összefüggő problémákra és azok megoldására vonatkozóan. Az önkormányzat esélyegyenlőségi munkatársa nyomon követi az intézkedések megvalósulását és kapcsolatot tart fenn a célcsoportok képviselőivel.

A 2019-2024 közötti időszakban rengeteg megoldásra váró feladata lesz az önkormányzatnak, de nagyon lényeges, hogy az esélyegyenlőség fejlesztése tekintetében elinduljon egy folyamat. A nagy horderejű problémák megoldása érdekében tett apró lépések is hozzájárulnak egy diszkriminációtól és esélyegyenlőtlenségtől mentes társadalom kialakulásához a községben.

c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenti.

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	<p>1. A 15 éves és idősebb lakosság körében magas az általános iskolai végzettséggel rendelkezők száma.</p> <p>2. Magas a tartós munkanélküliek száma a településen.</p> <p>3. A nyilvántartott álláskeresők körében magas a nyolc általános iskolai végzettséggel rendelkezők száma.</p> <p>4. A községben a munkaerő-piacra való belépés szinte lehetetlen.</p> <p>5. A településen nincs az oktatásból a munkaerő-piacra való átmenetet megkönnyítő program.</p> <p>6. Nincs adat a felnőttoktatásban részt vevők számának alakulásáról a középfokú iskolákban.</p> <p>7. Magas az elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma a településen.</p>	<p>1. Képzés szervezése a hiányszakmákra alapozva, valamint ősi roma tevékenységekre épülő ismeretbővítés.</p> <p>2. Kedvezményes foglalkoztatási lehetőségek keresése, ami előnyös a munkáltatónak is. Esetleges átképzési programok szervezése, valamely hiányszakmára koncentrálni.</p> <p>3. A hiányszakmák feltérképezésével, szakképzés megszerzésének szervezése.</p> <p>4. Önellátás rendszerének kiépítése, esetleges pályázati lehetőségek keresésével.</p> <p>5. Fórumok, beszélgetések szervezése a (munkahelyet kereső) fiatalok, szakértők, tanácsadók, valamint munkáltatók jelenlétével, bevonásával.</p> <p>6. Érintett partnerek bevonásával adatgyűjtés, a felnőttképzés megszervezése érdekében együttműködés a Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatósággal.</p> <p>7. Szakmunkás bevonásával segédmunkás csoportok szervezése a lakások elégséggé tétele érdekében, az ott élők bevonásával.</p>

	<p>8. Kevés a helyi kezdeményezésű felnőtt egészségügyi szűrőprogram a községben.</p> <p>9. Nincs pontos adat a mélyszegénységben élők létszámáról.</p>	<p>8. Az egészségügyi és szociális ellátás szakembereinek segítségével szűrőprogramok szervezése a mélyszegénységben élők egészségi állapotának javítása érdekében.</p> <p>9. Érintett partnerek bevonásával adatgyűjtés, majd a rendelkezésre álló adatok alapján problémák feltárása és a megoldásuk érdekében életviteli tanácsadások, nevelési tanácsadás, valamint a munkaerő-piacra való belépés elősegítését szolgáló tanácsadás szervezése.</p>
Gyermekek	<p>1. A 0-18 éves gyermekek körében magas a hátrányos helyzetű, és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya.</p> <p>2. A településen hiányzik a külön gyermek háziorvosi szolgáltatás.</p> <p>3. A községben nincs a szünidő hasznos eltöltése érdekében napközis tábor.</p> <p>4. A településen magas a 0-3 éves korú gyermekek száma, 2020-ban 34 fő.</p> <p>5. Nincs pontos adat a mélyszegénységben élő gyermekek létszámáról.</p>	<p>1. A kirekesztettség és elszigeteltség érzésének csökkentése érdekében a látókör szélesítése a kulturális programokhoz való hozzáférés esélyének növelésével.</p> <p>2. Havonta legalább egy alkalommal gyermekorvosi rendelés tartásával a szegényebb szülők is hozzájuthatnának ehhez a lehetőséghez.</p> <p>3. Napközis tábor szervezése legalább a szünidő fele részére a hátrányos helyzetű gyermekek számára a pedagógusok bevonásával. A tábor keretében tematikus tanulás, életviteli és egészségfejlesztéssel összefüggő beszélgetések, kirándulások szervezése.</p> <p>4. Adatgyűjtés a nemzetiség és a hátrányos helyzet megoszlására vonatkozólag. Problémák kezelése a Biztos Kezdet Program keretében a családok komplex támogatása érdekében. A szülők ösztönzése a gyermekeiknek az óvodába minél hamarabb történő beíratására, a korai fejlesztés szükségessége érdekében.</p> <p>5. A családsegítő-és gyermekjóléti szolgálat, a védőnő, valamint a gyermek- és ifjúságvédelmi felelősök bevonásával adatgyűjtés. A nagyobb ünnepek előtt adománygyűjtés megszervezése a községben.</p>

	<p>6. A szakiskolai képzésben részt vevők számának nagyarányú növekedése, a gimnáziumi, valamint az érettségit adó szakközépiskolai továbbtanulással szemben.</p> <p>7. A gyermekek ismeretei meglehetősen hiányosak az őket megillető jogokról és azok érvényesítéséről.</p> <p>8. Az óvodás gyermekek esetében a szocializációs-, nyelvi-, és kommunikációs hátrányok nagyarányú jelenléte, valamint a tehetséggondozást szolgáló programok hiánya.</p> <p>9. Az óvoda bezárási ideje négy hét, amely a gyermekek étkezésének biztosítása és szabadidejének hasznos eltöltése szempontjából hosszúnak tekinthető.</p> <p>10. Roma kulturális programok hiánya az óvodában, illetve a községben, melynek fontosságát a roma lakosság nagyarányú jelenléte indokolná.</p>	<p>6. Továbbtanulás ösztönzése, pályaválasztási tanácsadás, ösztöndíjrendszer kialakítása, valamint együttműködés az oktatási intézményekkel.</p> <p>7. Az általános iskolában, tanórai keretek között, a gyermekek megismertetése az őket megillető jogokról, a Gyermekek Jogairól szóló Egyezmény részletes ismertetésével.</p> <p>8. A hátrányok mérséklése érdekében az óvodában nagyobb hangsúlyt kapjon a differenciált kiscsoportos játékos-nevelés. Szakemberek segítségével a tehetségek felismerése és támogatása.</p> <p>9. Az önkormányzat pénzügyi lehetőségeihez képest biztosítson ebédet a gyermekek számára, illetve meg kell vizsgálni a lezárási időszak csökkentésének lehetőségét.</p> <p>10. A roma nemzetiségi önkormányzat, a működő civil szervezet, valamint az önkormányzat összefogásával programok szervezése az identitás erősítése érdekében.</p>
Idősek	<p>1. A 65 év feletti lakosságon belül, alacsony az idősek részvételi aránya a nyugdíjas klubban, illetve senki sem vesz részt a nappali ellátásban.</p> <p>2. Nagyon kevés az időseket érdeklő rendezvények, programok száma.</p> <p>3. Magas az egyedül élő idős személyek aránya, amelyen belül főként a nők száma jelentős.</p>	<p>1. Az idős, nyugdíjas személyek meggyőzése a közösségi élet jótékony hatásáról, ahol a beszélgetések, a kölcsönös segítségnyújtás kedvezően befolyásolja és alakítja az életüket. A szociális szolgáltató központ munkatársai, valamint az egyesület tagjai részéről aktív szerepvállalás szükséges.</p> <p>2. A programok tartalmára vonatkozó igényfelmérést követően, a nyugdíjasokat, időseket személyre szóló meghívóval invitálni a programokra. A programok megszervezése a nyugdíjas klub, a szociális társulás, valamint az önkormányzat együttműködése révén valósulna meg.</p> <p>3. Szomszédi figyelőhálózat kialakítása, szervezése. Számítástechnikai ismeretek oktatása –</p>

	<p>4. Nő az 55 év feletti regisztrált munkanélküliek és tartós munkanélküliek aránya.</p> <p>5. A községben hiányoznak az idősek egészségmegőrzéséhez és egészségfejlesztéséhez szükséges programok. A 65 év feletti férfiak sokkal rosszabb mortalitási jellemzőkkel bírnak, mint a nők.</p>	<p>adott helység kialakítása esetén –, a távol levő családtagok "könnyebb elérése" érdekében.</p> <p>A középiskolákkal együttműködve az önkéntes munka keretében segítségnyújtás, beszélgetés az idős, egyedül élő emberekkel.</p> <p>4. A munkaerő-piacra történő visszajutást pályázatokkal, foglalkoztatást segítő programokkal ösztönözni szükséges.</p> <p>5. Az időskori prevenciós szemlélet erősítése, előadások, alap szűrővizsgálatok elvégzésének biztosítása, kiemelve a férfiak egészségének megőrzését szolgáló előadásokat.</p>
Nők	<p>1. Nincs pontos adat a munkanélküli nők iskolázottságára vonatkozóan.</p> <p>2. A gyermekét egyedül nevelő nő, vagy több gyermeket nevelő család esetében, magas a szegénység kockázata.</p> <p>3. A népességben belül magas a 65 év feletti nők aránya, előfordulhat a magány és kiszolgáltatottság megjelenése.</p> <p>4. A községben hiányoznak a fiatal lányokat, kisgyermekes és többgyermekes anyákat érdeklő programok.</p> <p>5. A nők szerepe viszonylag alacsony a helyi közéletben.</p>	<p>1. Adatgyűjtés a családsegítő szolgálat bevonásával, a kapott eredmények összegzése, és ez alapján a községben működő munkáltatókkal együttműködve, képzés, átképzés szervezése.</p> <p>2. Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása.</p> <p>3. Bevonásuk ösztönzése a községben működő nyugdíjas klubba. Szomszédi figyelőszolgálat kialakítása, erősítése.</p> <p>4. "Ne legyen minden nap hétköznapi!" elnevezésű programsorozat indításával, tematikus előadások szervezése, a védőnő, háziorvos, a családsegítő szolgálat, valamint az önkormányzat bevonásával.</p> <p>5. A nők ösztönzése a közéletben való részvételre; tájékoztató beszélgetések keretében felhívni a figyelmet az azonos foglalkoztatás, a családpolitika, a gyermeknevelés szempontjából lényeges kérdésekben a női döntéshozatal fontosságára.</p>

Fogyatékkal élők	<p>1. Nem teljes körű, illetve az önkormányzat legtöbb intézménye, létesítménye esetében hiányzik az akadálymentesítés.</p> <p>2. A járdák kb. 30 %-a nem felel meg az akadálymentes közlekedésnek.</p> <p>3. A honlap akadálymentesítettsége nem megoldott.</p> <p>4. A fogyatékkal élők alacsony foglalkoztatottsága.</p>	<p>1. A szükséges feladatok összesítését, a kiviteli tervek elkészítését követően pályázati lehetőségek figyelése. Nyertes pályázat esetén a komplex akadálymentesítés megvalósítása a szükséges helyeken.</p> <p>2. A községben a felújításra szoruló járdák területi összeírását követően, illeszkedő pályázatok figyelése; nyertes pályázat hiányában a legszükségesebb felújítások elvégzése a közmunkaprogram keretében.</p> <p>3. Az önkormányzat informatikusának bevonásával a honlap akadálymentes változatának biztosítása.</p> <p>4. Védett munkahelyek létrehozása mellett, igényfelmérés szükséges a képzettségre vonatkozóan.</p>
------------------	---	---

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák társadalomba történő integrálása megvalósul, és az őket támogató programok sikeresnek bizonyulnak. Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők munkát találjanak az életszínvonaluk növelése érdekében. Kiemelt területnek tartjuk a gyermekek esélyegyenlőségének biztosítását, mind a nevelés-oktatás, mind pedig a kulturális programokhoz való hozzáférés tekintetében.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek közszolgáltatásokhoz való hozzáférésére, az egyedüllét érzésének csökkentésére, valamint az állandó segítségnyújtás biztosítására.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetében a kikapcsolódást segítő és széles látáskört biztosító programok szervezését, valamint a közéletbe való részvétel propagálását. Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők akadálymentes hozzáférésére az egyes programok, rendezvények tekintetében, valamint az önbecsülésük erősítése érdekében a foglalkoztatottságuk növelésére tett intézkedések vonatkozásában.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Romák/Mélyszegénységben élők:

Intézkedés címe:	„Vissza az iskolapadba!”
Feltárt probléma megnevezése:	A regisztrált munkanélküliek 53 %-a kizárólag általános iskolai végzettséggel rendelkezik, illetve 15 % a 8 általánosnál alacsonyabb végzettségűek aránya.
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Képesítés megszerzése, valamint az elméleti tudás és ismeretek bővítése az ősi roma tevékenységekre vonatkozóan. Rövid távú cél: Az általános iskolai végzettséggel rendelkezők magas számának bevonása a képzésbe. Középtávú cél: A jelentkezők legalább 80 %-a tartósan vegyen részt az oktatásban. Hosszú távú cél: A 15 éves és idősebb lakosság 40-50 %-a rendelkezzen szakképzettséggel.
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal:	-
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz:	Új Roma Stratégia, Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés, igényfelmérés (motiválás) 2. Oktatás megszervezése 3. Oktatás megkezdése
Az intézkedés felelőse:	Felelős: polgármester Résztevők: roma nemzetiségi önkormányzat, általános iskola, családsegítő szolgálat Partnerek: roma nemzetiségi önkormányzat, általános iskola, családsegítő szolgálat
Az intézkedés megvalósításának határideje:	2024. június 30.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátorok:	Az oktatásra jelentkezők legalább 80 %-a szerezzen szakképesítést.
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások:	Személyi és tárgyi feltételek, pénzügyi források biztosítása.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	Az intézkedés fenntartható, ha az érintettek részt vesznek a képzésen.
Önkormányzatok közötti együttműködésben	-

megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása:	
--	--

Intézkedés címe:	„Újra a munka világában.”
Feltárt probléma megnevezése:	Magas a tartós munkanélküliek száma a településen. 2019-ben a regisztrált munkanélküliek 52 %-a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküli.
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	A tartósan munkanélküli személyek foglalkoztatásának biztosítása. Rövid- és középtávú cél: Szükség esetén átképzési programban való részvétel ösztönzése. Hosszú távú cél: Munkaerő-piacra való belépés.
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal:	-
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz:	Új Roma Stratégia, Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve:	1. Adatgyűjtés, kapcsolatfelvétel a munkáltatókkal. 2. A munkáltatók (vállalkozók) ösztönzése, hogy pályázzanak munkanélküliek felvételének támogatására. 3. Hiányszakmák feltérképezése, szükség esetén átképzésre motiválás.
Az intézkedés felelőse:	Felelős: polgármester Résztevők: roma nemzetiségi önkormányzat, munkaügyi hivatal Partnerek: roma nemzetiségi önkormányzat, munkaügyi hivatal, munkáltatók képviselői
Az intézkedés megvalósításának határideje:	2024. június 30.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátorok:	A kedvezményes foglalkoztatási programok hatására a tartós munkanélküliek legalább 50 %-a talál munkát.
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások:	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	A fenntarthatóságot a munkaerő-piacon való tartós jelenlét biztosítja.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása:	-

Intézkedés címe:	„Szerezzünk szakmát!”
Feltárt probléma megnevezése:	A nyilvántartott álláskeresők magas arányban csak általános iskolai végzettséggel rendelkeznek.
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	A munkaerő-piacon történő elhelyezkedés elősegítése. Rövid- és középtávú cél: Hiányszakmák feltérképezésével szakképzésre ösztönzés. Hosszú távú cél: Munkaerő-piacon való elhelyezkedés.
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal:	-
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz:	Új Roma Stratégia, Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés, képzésbeli hiányosságok feltárása. 2. Szakképzés megszerzésének szervezése. 3. Eredmények értékelése.
Az intézkedés felelőse:	Felelős: polgármester Résztevők: munkaügyi hivatal, munkáltatók Partnerek: roma nemzetiségi önkormányzat, munkaügyi hivatal, munkáltatók,
Az intézkedés megvalósításának határideje:	1. Adatgyűjtés 2019. október 1. – november 30. 2. Szakképzés megszervezése 2019. december 1. – december 31. 3. Szakképzés megszerzése 2020. január 1.-től folyamatos 4. Eredmények kiértékelése 2023. december 31.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátorok:	A nyilvántartott álláskeresők 60 %-a részt vesz a szakképzésre alapuló programban. A programban részt vevő nyilvántartott álláskeresők 60 %-a szerez szakmát.
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások:	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása, pályázati támogatások.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	Az intézkedés fenntartható, ha az érintettek részt vesznek a képzésen.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása:	-

Intézkedés címe:	Önellátás megszervezése.
Feltárt probléma megnevezése:	A községben szinte lehetetlen belépni a munkaerő-piacra.
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Az önfenntartás érdekében, önellátás megszervezése. Rövidtávú cél: Helyzetfeltárás és szemléletváltás ösztönzése. Középtávú cél: Önellátásban részt vevők számának növelése. Hosszú távú cél: A mélyszegénységben élők – megfelelő támogatással – teljes önellátásra rendezkednek be.
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal:	Településrendezési Terv
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz:	Új Roma Stratégia, Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Az érintett családok, személyek megkeresése. 2. Önkormányzat részéről szakmai és tárgyi feltételek rendelkezésre bocsátása. 3. Önellátás megkezdése. 4. Eredmények értékelése.
Az intézkedés felelőse:	Felelős: polgármester Résztevők: önkormányzat, roma nemzetiségi önkormányzat, támogató vállalkozók. Partnerek: roma nemzetiségi önkormányzat, önkormányzat
Az intézkedés megvalósításának határideje:	1. Adatgyűjtés 2019. szeptember 1 – október 31. 2. Elméleti oktatás 2019. november 1 – november 30. 3. Szükséges eszközök összeírása és beszerzése 2019. november 1 – december 31. 4. Önellátás megindulása a községben 2020. január 1-től folyamatos (évente eredmények értékelése) 2024. június 30-ig
Az intézkedések eredményességét mérő indikátorok:	A mélyszegénységben élők legalább 70 %-a részt vesz az önellátásban. A fenntarthatóságot a folyamatos ellenőrzés és segítségnyújtás garantálja.
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások:	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása, pályázati támogatások.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	A fenntarthatóságot a folyamatos ellenőrzés és segítségnyújtás garantálja.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása:	-

Intézkedés címe:	Munkaerő-piacra való belépés megkönnyítése pályakezdőknek.
Feltárt probléma megnevezése:	A településen nincs az oktatásból a munkaerő-piacra való átmenetet megkönnyítő program.
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	A pályaválasztás előtt állók megfelelő információkhoz juttatása, és a munkaerő-piacra való belépés megkönnyítése. Rövidtávú cél: A fiatalok meggyőzése a program szükségességéről. Középtávú cél: Megfelelő motiváltság esetén a beszélgetéseken való részvétel ösztönzése. Hosszú távú cél: Munkaerő-piacra való belépés.
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal:	-
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz:	Új Roma Stratégia, Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Nemzeti Ifjúsági Stratégia
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Fiatalok felkeresése, ösztönzése. 2. Munkáltatók, szakértők felkeresése. 3. Fórumok, beszélgetések szervezése.
Az intézkedés felelőse:	Felelős: polgármester Résztevők: kaposvári tankerület, munkaügyi hivatal, munkáltatók képviselői Partnerek: kaposvári tankerületi központ, munkaügyi hivatal, munkáltatók képviselői
Az intézkedés megvalósításának határideje:	1. Adatgyűjtés, kapcsolatfelvétel a munkáltatókkal, szakértőkkel 2019. szeptember 1 – október 31. 2. Beszélgetések szervezése, és megtartása 2019. november 1-től háromhavonta 3. Eredmények értékelése évente, 2024. június 30-ig
Az intézkedés eredményességét mérő indikátorok:	A beszélgetéseken, fórumokon megjelent pályakezdők száma. Hosszú távon a munkaerő-piacra belépők száma jelenik meg fontos mutatóként.
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások:	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása, pályázati források.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	Az intézkedés fenntartható, ha az érintettek hajlandóságot mutatnak a beszélgetéseken való részvételre.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása:	-

Intézkedés címe:	Adatgyűjtés a középfokú felnőttoktatásban részt vevők számáról.
Feltárt probléma megnevezése:	Nincs adat a felnőttoktatásban részt vevők számának alakulásáról a középfokú iskolákban.
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Általános cél: Információszerzés a szakiskolai, középiskolai és gimnáziumi felnőttoktatásban részt vevők számáról. Rövidtávú cél: A kapott adatok elemzése és következtetések levonása. Középtávú cél: A kapott eredmények alapján intézkedések megfogalmazása. Hosszú távú cél: Intézkedések végrehajtása.
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal:	-
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz:	Új Roma Stratégia, Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve:	1. Adatgyűjtés, érintett oktatási intézmények megkeresése. 2. Adatok elemzése. 3. Intézkedések megfogalmazása, illetve a beazonosított problémák már meglévő intézkedési terv alá vonása. 4. Intézkedések végrehajtása.
Az intézkedés felelőse:	Felelős: polgármester Résztevők: önkormányzat, családsegítő szolgálat, Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság Partnerek: önkormányzat, családsegítő szolgálat, TEF
Az intézkedés megvalósításának határideje:	1. Adatgyűjtés 2019. szeptember 1 – október 31. 2. Adatelemzés és értékelés 2019. november 1 – november 30. 3. Intézkedések meghatározása 2019. december 1 – december 31. 4. Intézkedések végrehajtása 2020. január 1-től folyamatos, 2024. június 30-ig
Az intézkedés eredményességét mérő indikátorok:	Pontos adatokhoz jutás a középiskolai felnőttoktatásban részt vevők számáról.
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások:	Személyi, tárgyi és pénzügyi feltételek biztosítása.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	Az intézkedés eredményei akkor tarthatók fenn, ha az adatbázis frissítése biztosított.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása:	-

Intézkedés címe:	Elégséges lakáskörülmények biztosítása.
Feltárt probléma megnevezése:	A községben a lakások 10 %-át elégtelen lakhatási körülmények jellemzik.
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Élhető otthonok kialakítása, az ott élők bevonásával. Rövidtávú cél: A lakások felújítása, a veszélyeztetettség megszüntetése. Középtávú cél: A folyamatos ellenőrzés melletti állagmegőrzés. Hosszú távú cél: Elégséges lakáskörülmények biztosítása mindenki számára.
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal:	Településrendezési Terv
A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz:	Új Roma Stratégia, Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Az elégtelen lakhatású házak felmérése, összeírása. 2. Az elvégzendő feladatok összegzése. 3. Szükséges anyagok beszerzése. 4. Munkacsoportok alakítása. 5. Felújítások elvégzése.
Az intézkedés felelőse:	Felelős: polgármester Résztevők: önkormányzat, közfoglalkoztatottak, roma nemzetiségi önkormányzat, tulajdonosok Partnerek: önkormányzat, közfoglalkoztatottak, roma nemzetiségi önkormányzat, tulajdonosok, esetleges támogató vállalkozók
Az intézkedés megvalósításának határideje:	1. Felmérés, összeírás 2019. október 1 – 2019. október 31. 2. Feladatok összegzése, tervek készítése 2019. november 1 – november 30. 3. Anyagbeszerzés 2019. december 1.-től 4. Munkacsoport alakítás és felújítások elvégzése 2020. január 1 – 2024. június 30.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátorok:	A községben lévő összes lakás elégséges lakhatási körülményekkel rendelkezik.
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások:	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása, pénzügyi forrás.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	Az eredményességet a lakástulajdonosok együttműködése biztosítja.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása:	-

Intézkedés címe:	„Élj egészségesen!”
Feltárt probléma megnevezése:	Kevés a helyi kezdeményezésű felnőtt egészségügyi szűrőprogram a településen. Általánosságban elmondható, hogy a mélyszegénységben élők egészségi állapota rosszabb az átlagosnál, a születéskor várható élettartam mínusz 10 év a legújabb kutatások szerint.
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	A mélyszegénységben élők egészségi állapotának javítása. Rövid távú cél: A megelőzés fontosságának tudatosítása, szervezett beszélgetések keretében. Közép- és hosszú távú cél: A fórumok, előadások legalább félévenkénti gyakorisággal való megszervezésével tudatos életmódváltás elérése a mélyszegénységben élő személyeknél.
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal:	szociális ellátásokról szóló önkormányzati rendelet
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz:	Új Roma Stratégia, Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Az érintett személyek létszámára vonatkozó felmérés elkészítése. 2. Információnyújtás az előadás, beszélgetés időpontjáról. 3. Beszélgetés, fórum megszervezése – egy-egy fórum alkalmával a házi orvos által elvégezhető alapvizsgálatok (pl. vérnyomásmérés, vércukormérés) végzése. A további érdeklődési körrel személys beszélgetés, és ennek megfelelő szakember invitálása a következő beszélgetésre.
Az intézkedés felelőse:	Felelős: polgármester Résztevők: roma nemzetiségi önkormányzat, házi orvos, védőnő, családsegítő szolgálat Partnerek: roma nemzetiségi önkormányzat, házi orvosi és védőnői szolgálat, szociális szolgáltató központ, nagyatádi kórház, Vöröskereszt, Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv, szakemberek
Az intézkedés megvalósításának határideje:	1. Létszámra vonatkozó felmérés, illetve az előadó orvosok megkeresése 2019. október 1. – 2019. október 31. 2. Szórólapok készítése; családlátogatások alkalmával érdeklődési körökről tájékozódás 2019. november 1. – 2019. december 31. 3. Az első beszélgetés megtartása a művelődési házban vagy az általános iskola tornatermében 2020. június hónap 4. 2024. június 30.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátorok:	A beszélgetéseken résztvevők száma. A további előadások témáira tett javaslatok száma.
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások:	Személyi és tárgyi feltételek, pénzügyi források biztosítása.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	Pályázati forrás keresése, folyamatos mentorálása a folyamatoknak. A fenntarthatóságot, az érintett személyek érdeklődési körének megfelelő előadások megtartása biztosítja.

Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása:	-
--	---

Intézkedés címe:	Adatgyűjtés a mélyszegénységben élők számáról.
Feltárt probléma megnevezése:	Nincs pontos adat a mélyszegénységben élők számáról, pedig a programok kiterjesztése szempontjából szükséges lenne.
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	A községben a valós helyzet megismerése, azaz, hogy hányan élnek 28.500 Ft/fő/hó alatti jövedelemből. Rövid távú cél: Adatgyűjtéssel a létszám adatok megismerése. Középtávú cél: A létszám adatok ismeretében intézkedések megfogalmazása, illetve a már előírt intézkedésekbe történő bevonás. Hosszú távú cél: Intézkedések végrehajtásával a mélyszegénységben élők életminőségének javítása.
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal:	-
A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz:	Új Roma Stratégia, Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve:	1. Adatgyűjtés, helyzetfeltárás. 2. Intézkedés előírás, vagy már meglévőbe való beillesztés (pl. életviteli tanácsadás). 3. Programok végrehajtása, valamint az életkörülmények nyomon követése.
Az intézkedés felelőse:	Felelős: polgármester Résztevők: roma nemzetiségi önkormányzat, házi orvos, védőnő, szociális szolgáltató központ Partnerek: roma nemzetiségi önkormányzat, önkormányzat, családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat, házi orvosi és védőnői szolgálat
Az intézkedés megvalósításának határideje:	1. Adatgyűjtés 2019. október 1. – 2019. október 31. 2. Intézkedések megfogalmazása 2019. november 1. – november 30. 3. Programok szervezése 2019. december 1.-től 4. Folyamatos megfigyelés 2020. január 1.-től 2024. június 30.-ig
Az intézkedés eredményességét mérő indikátorok:	Adatbázis létrejött a mélyszegénységben élők számáról, mely pontos képet nyújt a megvalósítandó programok tekintetében.
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások:	Humán erőforrás és tárgyi feltételek biztosítása.

Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	A fenntarthatóságot a folyamatos nyomon követés, az adatok állandó frissítése biztosítja.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása:	-

Gyermekek

Intézkedés címe:	„Programok a szélesebb látókörért”
Feltárt probléma megnevezése:	A 0-18 éves gyermekek körében magas a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermek száma.
Az intézkedéssel elérni kíván cél:	Általános cél a kirekesztettség, elszigeteltség érzésének csökkentése, valamint a szociális hátrányok kompenzálása. Rövid távú cél: A hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek kulturális programokba (színház, mozi, kirándulás, beszélgetés) való bevonása. Középtávú cél: A folyamatosan szerveződő programokban való állandó részvételük. Hosszú távú cél: A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek látókörének bővítése, továbbtanulási mutatóik javulása, kommunikációs készségük fejlődése.
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal:	gyermekvédelem helyi rendszeréről szóló önkormányzati rendelet
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz:	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia. „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés, helyzetfeltárás. 2. Programok megszervezése, esetleges támogató felkutatásával (folyamatos pályázatfigyelés) 3. Programmegvalósítás. 4. Programok kiértékelése, további érdeklődési körökre tett javaslatok a gyermekek részéről.
Az intézkedés felelőse:	Felelős: polgármester Résztevők: roma nemzetiségi önkormányzat, általános iskola, családsegítő szolgálat, óvoda, önkormányzat Partnerek: roma nemzetiségi önkormányzat, általános iskola, családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat, óvoda
Az intézkedés megvalósításának határideje:	1. Adatgyűjtés 2019. október 1. – október 31. 2. Programszervezés 2019. november 1. – november 30. 3. Programok megvalósítása 2019. december 1. – 2020. március 31. 4. Eredmények kiértékelése 2020. árpilis

	5. További programok szervezése a nyári tábor, valamint a napközis tábor keretében 2020. július 1. – 2024. június 30.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátorok:	A szervezett programokon a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek 80 %-a részt vesz. Fontos eredményességi mutató, az eredmények kiértékelésére szervezett beszélgetéseken a gyermekek élménybeszámolóit és a további érdeklődési körök felvetése.
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások:	Személyi és tárgyi feltételek, pályázati források biztosítása.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	A fenntarthatóságot a hátrányos helyzetű gyermekekre fordított fokozott figyelem biztosítja.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása:	-

Intézkedés címe:	Gyermekorvos elérése a szegényebb réteg számára is.
Feltárt probléma megnevezése:	A településen hiányzik a külön gyermek háziiorvosi szolgáltatás.
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	A gyermekorvos havonta legalább egy alkalommal való jelenlétével, rendelésével a szegényebb szülők is hozzájuthatnának ehhez a szolgáltatáshoz, lehetőséghez. Rövid távú cél: A gyermekorvosi rendelés megszervezése a községben. Hosszú távú cél: A havi egy alkalommal történő rendelés folyamatos fenntartásának biztosítása.
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal:	-
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz:	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia. „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Igényfelmérés, helyzetfeltárás. 2. Gyermekorvos felkeresése, kapcsolatfelvétel. 3. Tanácsadási nap kijelölése minden hónapban. 4. Eredmények értékelése.
Az intézkedés felelőse:	Felelős: polgármester Résztevők: gyermekjóléti szolgálat, védőnő, háziorvos, önkormányzat Partnerek: gyermekjóléti szolgálat, védőnői szolgálat, önkormányzat
Az intézkedés megvalósításának határideje:	1. Igényfelmérés 2019. október 1. – 2019. október 31. 2. Kapcsolatfelvétel 2019. november 1. – december 31. 3. 2020. január 1.-től folyamatos, havi egy alkalommal megvalósuló

	rendelés (2024. június 30-ig)
Az intézkedés eredményességét mérő indikátorok:	A gyermekorvosi rendelésen megjelentek száma.
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások:	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	A fenntarthatóságot a folyamatos nyomon követés, az adatok állandó frissítése biztosítja.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása:	Beleg településen jelenleg a háziorvosi szolgáltatást a szomszédos Kutas település biztosítja megállapodás alapján. Amennyiben Kutas településen is lenne gyermekorvos, akkor a két település együttesen biztosíthatná gyermekorvost.

Intézkedés címe:	„Töltsd hasznosan a szünidőt!”
Feltárt probléma megnevezése:	A községben nincs a szünidő hasznos eltöltése érdekében napközis tábor. Szükségességét a hátrányos helyzetű gyermekek magas aránya indokolja.
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Napközis tábor szervezése legalább a szünidő fele részére a HH-s gyermekek számára. Rövid távú cél: A társadalmi, családi elszigeteltségből való átmeneti kiszakadás. Középtávú cél: Új ismeretek szerzése, érdeklődési kör bővülése. Hosszú távú cél: Életminőség javulása.
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal:	-
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz:	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia. „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Igényfelmérés, adatgyűjtés a gyermekek számára vonatkozóan. 2. A tábor tematikus hetek szerinti beosztása (pl. sporthét, kézműves hét). 3. Az adott témának megfelelő programok szervezése, szakértők, előadók megkeresése. 4. Pedagógusok és segítők beosztása a napközis tábor idejére.
Az intézkedés felelőse:	Felelős: polgármester Résztevők: roma nemzetiségi önkormányzat, általános iskola, családsegítő szolgálat, civil szervezetek Partnerek: roma nemzetiségi önkormányzat, általános iskola, családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat

Az intézkedés megvalósításának határideje:	1. Igényfelmérés 2020. január 1. – február 28. 2. Tematikus beosztás 2020. március 1. – április 30. 3. Programszervezés, kapcsolatfelvétel 2020. május 1. – május 31. 4. Napközis tábor 2020. június 20. – folyamatosan (2024. június 30-ig)
Az intézkedés eredményességét mérő indikátorok:	A napközis táborban a hátrányos helyzetű gyermekek 80 %-a részt vesz. Hosszú távon a napközis tábor eredményességének mutatója, hogy a hátrányos helyzetű gyermekek a tanórákon aktívabban szerepelnek, az érdeklődési körük kiszélesedik.
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások:	Személyi és tárgyi feltételek, pénzügyi források biztosítása.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	A fenntarthatóságot az érdekes programok szervezése biztosítja.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása:	-

Intézkedés címe:	A korai beavatkozás rendszerének kiépítése.
Feltárt probléma megnevezése:	A településen magas a 0-3 éves korú gyermekek száma, 2020-ban 34 fő.
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	A hátrányos helyzet javítása érdekében a szülők ösztönzése a gyermekeiknek az óvodába történő minél hamarabbi beíratására, valamint a Biztos Kezdet program keretében a családok komplex támogatása. Rövid távú cél: Adatbázis létrehozása a nemzetiség és a hátrányos helyzet megoszlására vonatkozóan. Közép- és hosszú távú cél: A korai fejlesztéssel a hátrányok mérséklése.
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal:	-
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz:	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia. „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés, helyzetfeltárás. 2. Családlátogatások az óvodás korú gyermekek státuszára vonatkozóan. 3. Támogató programok kidolgozása.
Az intézkedés felelőse:	Felelős: polgármester Résztevők: roma nemzetiségi önkormányzat, fejlesztő szakemberek családsegítő szolgálat Partnerek: roma nemzetiségi önkormányzat, fejlesztő szakemberek (óvoda, iskola), családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat, civil szervezetek

Az intézkedés megvalósításának határideje:	1. Adatgyűjtés, családlátogatás 2019. december 1. – 2020. március 31. 2. Támogató programok kidolgozása az adatok függvényében 2020. április 1. – június 30. 3. Programok megindítása, működtetése 2020. július 1-től folyamatos 4. Eredmények értékelése 2024. június 30.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátorok:	A felmérésbe bevont családok száma, valamint a programokba bevont családok száma.
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások:	Személyi és tárgyi feltételek, pályázati és pénzügyi források biztosítása.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	Az intézkedés eredményeinek fenntartását a nevelési intézményben folytatott megfelelő fejlesztő tevékenység biztosítja.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása:	-

Intézkedés címe:	Adatgyűjtés a mélyszegénységben élő gyermekek számáról.
Feltárt probléma megnevezése:	Nem áll rendelkezésre pontos adat a mélyszegénységben élő gyermekek létszámáról.
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Általános cél, hogy valós képet kapjunk a községben, mélyszegénységben élő gyermekek számáról. Rövid távú cél: Pontos adatbázis létrehozása. Középtávú cél: Az adatok alapján intézkedések megfogalmazása, illetve meglévő intézkedés alá vonása a problémáknak. Hosszú távú cél: Az intézkedések végrehajtásával az életminőség javítása.
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal:	-
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz:	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia. „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés, helyzetfeltárás, adatbázis létrehozása. 2. A megismert adatokra épülő intézkedések megfogalmazása. 3. Intézkedések és programok végrehajtása.
Az intézkedés felelőse:	Felelős: polgármester Résztevők: roma nemzetiségi önkormányzat, gyermekvédelmi felelős, családgondozó, védőnő Partnerek: roma nemzetiségi önkormányzat, gyermekvédelmi felelős, családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat, védőnői szolgálat

Az intézkedés megvalósításának határideje:	1. Adatgyűjtés 2019. december 1. – 2020. február 28. 2. Intézkedések megfogalmazása 2020. március 1. – május 31. 3. Intézkedések végrehajtásának megkezdése 2020. június 1-től folyamatos (2024. június 30-ig)
Az intézkedés eredményességét mérő indikátorok:	Az elkészült adatbázis; a felmérésbe bevont családok száma; kidolgozott programok száma.
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások:	Humán erőforrás és tárgyi feltételek biztosítása.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	A fenntarthatóságot az adatok folyamatos frissítése, aktualizálása biztosítja hosszú távon.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása:	-

Intézkedés címe:	„Tanulj a jövődért!”
Feltárt probléma megnevezése:	A szakiskolai képzésben részt vevők aránya túlsúlyban van, a gimnáziumi, és a szakközépiskolai képzésben részt vevőkhöz képest.
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Általános cél a továbbtanulás ösztönzése, egyrészt pályaválasztási tanácsadás, másrészt ösztöndíjrendszer kialakítása révén. Rövid távú cél: A tanulók orientációjának megfelelő képzés kiválasztása. Közép- és hosszú távú cél: Az elhelyezkedéshez szükséges, piacképes tudás, képesítés megszerzése.
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal:	-
A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz:	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia. „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia, Nemzeti Ifjúsági Stratégia
Tevékenységek (az intézkedések tartalma) pontokba szedve	1. Képzésre vonatkozó igények felmérése. 2. Segítségnyújtás a megfelelő kiválasztás érdekében. 3. Beszélgetés szervezése pályaválasztási tanácsadóval. 4. Hiányszakmákra vonatkozó információk beszerzése. 5. A jó képességű tanulók meggyőzése az érettségit adó képzés választásáról.
Az intézkedés felelőse:	Felelős: polgármester Résztevők: roma nemzetiségi önkormányzat, oktatási intézmények, önkormányzat, pályaválasztási tanácsadó

	Partnerek: roma nemzetiségi önkormányzat, oktatási intézmények, önkormányzat, pályaválasztási tanácsadó
Az intézkedés megvalósításának határideje:	1. Igényfelmérés 2019. október 1. – október 31. 2. Segítségnyújtás, pályaválasztási tanácsadóval beszélgetés szervezése 2019. november 1. – december 31. 3. Ösztöndíjrendszer létrehozása a roma nemzetiségi önkormányzat bevonásával 2020. január 1.-től (2024. június 30-ig)
Az intézkedés eredményességét mérő indikátorok:	Az érettségit adó képzésben továbbtanulók arányának növelése, 30-35 %-ra. A szakiskolai képzést választók 80 %-a, valamely hiányszakmára orientálódik.
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások:	Humán erőforrás és tárgyi feltételek biztosítása.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	Az intézkedés eredményeinek fenntartását a folyamatos segítségnyújtás, tanácsadás biztosítja.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása:	-

Intézkedés címe:	„Ismerd meg jogaidat!”
Feltárt probléma megnevezése:	A gyermekek ismeretei meglehetősen hiányosak, az őket megillető jogokról és azok érvényesítéséről.
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Általános cél a gyermekeket megillető jogok megismertetése az általános iskolai tanulókkal, tanórai keretek között. Rövid távú cél: A tanulók meggyőzése az őket megillető jogok megismerésének szükségességéről. Közép- és hosszú távú cél: Tudatos joghasználó gyermekekké formálás, akik értik az esélyegyenlőség fontosságát, az egyenlőség elvét.
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal:	-
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz:	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia. „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. A Gyermekek Jogairól szóló Egyezmény magyarázatának tantervbe építése. 2. Tanórai keretek között a jogok tartalmának megismerése. 3. A tanulók és a tanítók részére a gyermekjogok.obh.hu weboldal

	tanulmányozásra ajánlása.
Az intézkedés felelőse:	Felelős: oktatási intézmény vezetője Résztevők: általános iskola Partnerek: általános iskola
Az intézkedés megvalósításának határideje:	2020. január hónaptól az iskolai tantervben 2. osztálytól kezdve oktatás; tanévek végén eredményértékelés. 2024. június 30-ig folyamatos végrehajtás
Az intézkedés eredményességét mérő indikátorok:	A tanév végén az általános iskolai tanulók 85 %-a fel tud sorolni és meg tud magyarázni legalább 5 db gyermekeket megillető jogot.
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások:	Humán erőforrás biztosítása.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	A fenntarthatóságot a gyermekeket megillető jogok tantervbe építése biztosítja.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása:	-

Intézkedés címe:	Hátrányok elleni küzdelem és tehetséggondozás az óvodában.
Feltárt probléma megnevezése:	Az óvodás gyermekek esetében a szocializációs-, nyelvi-, és kommunikációs hátrányok nagyarányú jelenléte, valamint a konkrét tehetséggondozó programok hiánya.
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	A hátrányok mérséklése érdekében nagyobb hangsúlyt kapjon a differenciált kiscsoportos játékos-nevelés az óvodában. Rövid távú cél: Az óvodában kis létszámú csoportok kialakítása. Közép- és hosszú távú cél: A szocializációs, nyelvi és kommunikációs hátrányok kismértékű jelenléte, illetőleg teljes kiküszöbölése. Tehetséges gyermekek felkutatása és a jövőbeni orientáltság elősegítése.
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal:	önkormányzat adott évi költségvetési rendelete
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz:	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia. „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Az óvodás gyermekek hátrányok szerinti besorolása. 2. Kis létszámú csoportok alakítása az óvodában. 3. Szükség esetén szakember jelenlétének biztosítása a hátrányok kezelésére vonatkozólag.

Az intézkedés felelőse:	Felelős: polgármester Résztevők: óvoda, gyermekjóléti szolgálat Partnerek: óvoda, gyermekjóléti szolgálat
Az intézkedés megvalósításának határideje:	1. 2020. január hónaptól folyamatos megvalósítás a nevelési években 2024. június 30-ig 2. 2020. júniustól eredmények értékelése.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátorok:	Az óvodás gyermekekkel, 4 éves kortól íratott DIFER mérés eredményének javulása, az előző évhez képest, a hátrányos helyzetű gyermekek arányát figyelembe véve.
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások:	Humán erőforrás biztosítása.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	A fenntarthatóságot az óvodában végzett fejlesztő tevékenység garantálja.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása:	-

Intézkedés címe:	„Ismert meg a roma kultúrát!” – programok óvodásoknak és felnőtteknek
Feltárt probléma megnevezése:	A lakosság kb. 25 %-a roma nemzetiségű, szükség van az együttélés minőségének fejlesztésére.
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Az identitás és az elfogadás érzésének erősítése a lakosság körében. Rövid távú cél: A szervezett programok népszerűek legyenek. Közép- és hosszú távú cél: A kölcsönös tisztelet érzésének kialakulása már gyermekkorban, valamint a község lakosai körében.
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal:	-
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz:	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia. „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia, Új Roma Stratégia
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Programok témájának meghatározása. (pl. irodalom, zene, tánc) 2. Előadók keresése (akár a lakosságból is), kapcsolatfelvétel. 3. Havonta legalább egy program szervezése a községben. 4. Az óvodában a kisebbségi nevelés keretében előadások szervezése.
Az intézkedés felelőse:	Felelős: polgármester Résztevők: óvoda, roma nemzetiségi önkormányzat, civil szervezetek, önkormányzat

Az intézkedés megvalósításának határideje:	1. Programok meghatározása 2019. december 1. – 2020. január 31. 2. Kapcsolatfelvétel 2020. február 1. – március 31. 3. Programok megtartása 2020. április 1-től 2024. június 30-ig
Az intézkedés eredményességét mérő indikátorok:	A szervezett programokon, előadásokon a lakosság 40 %-a részt vesz. A gyermekek más kultúra iránti elfogadó készsége érzékelhetően növekszik.
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások:	Humán és pénzügyi erőforrás biztosítása.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	A fenntarthatóságot az érdekes programok garantálják.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása:	-

Nők

Intézkedés címe:	Adatgyűjtés a munkanélküli nők iskolázottságára vonatkozóan.
Feltárt probléma megnevezése:	Nincs pontos adat a munkanélküli nők iskolázottságára vonatkozóan.
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Általános cél a pontos adatbázis létrehozása, a problémával érintett témában. Rövid távú cél: Az adott intézmények megkeresésével pontos adatok álljanak rendelkezésre. Középtávú cél: Az adatok ismeretében intézkedési tervek megfogalmazása. Hosszú távú cél: A szükség szerinti képzés, átképzés szervezésével a munkaerő-piacon való elhelyezkedés elősegítése.
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal:	-
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz:	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés a munkaügyi központ bevonásával. 2. Következtetések levonása. 3. Intézkedési tervek megfogalmazása, illetve a probléma már fennálló intézkedési terv alá vonása. 4. Szükség esetén képzés, átképzés megszervezése.
Az intézkedés felelőse:	Felelős: polgármester Résztevők: roma nemzetiségi önkormányzat, munkaügyi központ, családsegítő szolgálat, munkáltatók képviselői

Az intézkedés megvalósításának határideje:	1. Adatgyűjtés 2019. október 1. – október 31. 2. Intézkedési tervek kidolgozása 2019. november 1. – december 31. 3. Képzés, átképzés megszervezése, illetve már működő programba való bevonása az érintett személyeknek 2020. január 1.-től folyamatosan 2024. június 30-ig
Az intézkedés eredményességét mérő indikátorok:	Adatbázis létrejötte a munkanélküli nők iskolázottságára vonatkozóan.
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások:	Humán erőforrás és tárgyi feltételek biztosítása.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	A fenntarthatóság érdekében a naprakész információk adatbázisba történő bedolgozása szükséges.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása:	-

Intézkedés címe:	A szegénység kialakulási kockázatának csökkentése.
Feltárt probléma megnevezése:	A gyermekét egyedül nevelő nők, vagy több gyermeket nevelő család esetében, magas a szegénység kockázata.
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	A szociális és gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása. Rövid távú cél: Adatgyűjtés során az érintett személyek, családok számának megismerése. Közép- és hosszú távú cél: Célzott támogatások igénybevételével az életminőség romlásának megállítása.
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal:	-
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz:	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés, adatbázis létrehozása. 2. Célzott ellátási formák kialakítása. 3. Ügyintézés elősegítése.
Az intézkedés felelőse:	Felelős: polgármester Résztevők: roma nemzetiségi önkormányzat, családgondozó, önkormányzat Partnerek: roma nemzetiségi önkormányzat, önkormányzat (szociális bizottság, képviselő-testület), családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat

Az intézkedés megvalósításának határideje:	1. Adatgyűjtés 2019. december 1. – 2020. január 31. 2. Konzultációk az új ellátási, támogatási formák bevezetéséről 2020. január 1.-től 2024. június 30-ig 3. Új ellátási, támogatási forma bevezetése 2020. március 1.-től (kölségvetési évre) 4. Eredmények kiértékelése 2021. január 1.-től folyamatosan
Az intézkedés eredményességét mérő indikátorok:	Az érintett személyek és családok életminőségi romlásának megállítása.
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások:	Személyi, tárgyi és pénzügyi feltételek biztosítása.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	Az intézkedés fenntarthatóság az anyagi források rendelkezésre állásának függvényében alakul.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása:	-

Intézkedés címe:	„Nem vagy egyedül!”
Feltárt probléma megnevezése:	A népességben belül magas a 65 év feletti nők aránya, előfordulhat a magány és a kiszolgáltatottság megjelenése.
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	A községben működő nyugdíjas klubba való bevonásukkal, továbbá a szomszédi figyelőhálózat kialakításával a magány és a kiszolgáltatottság elkerülése. Rövid távú cél: A 65 év feletti nők meggyőzése. Közép- és hosszú távú cél: A 65 év feletti nők meggyőzésével nő a klubban részt vevők száma.
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal:	-
A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz:	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés, helyzetfeltárás. 2. Az adatok alapján meggyőzési eszköz választása (pl. rendezvényre meghívás). 3. A szomszédok bevonása a programba. 4. Figyelőhálózat kialakítása, dokumentálása.

Az intézkedés felelőse:	Felelős: polgármester Résztevők: nyugdíjas klub, szociális társulás, település lakossága
Az intézkedés megvalósításának határideje:	1. Adatgyűjtés 2019. október 1. – október 31. 2. Meggyőzés és programokba invitálás 2019. november 1. – november 30. 3. Figyelőhálózat kialakítása 2019. december 31.-től 2024. június 30-ig
Az intézkedés eredményességét mérő indikátorok:	A nyugdíjas klubban részt vevők számának növekedése.
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások:	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	A fenntarthatóságot az érdeklődési körnek megfelelő programok szervezése garantálja.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása:	-

Intézkedés címe:	„Ne legyen minden nap hétköznap!”
Feltárt probléma megnevezése:	A községben hiányoznak a fiatal lányokat, kisgyermekes és többgyermekes anyákat érdeklő programok.
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Az érintett személyek részére programok szervezése, a szürke hétköznapok színesebbé tétele érdekében. Rövid távú cél: Az érdeklődési körök felméréséhez igazodó programok szervezése. Közép- és hosszú távú cél: Az érintett személyek programokon való részvételével, az életminőség javulása.
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal:	-
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz:	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés az érintett személyek létszámára vonatkozóan. 2. Az érdeklődési körök felmérése. 3. Az előadás témák és programok meghatározása. 4. Programszervezés.
Az intézkedés felelőse:	Felelős: polgármester Résztevők: házi orvos, védőnő, családgondozó, önkormányzat, szakértők

Az intézkedés megvalósításának határideje:	1. Adatgyűjtés a létszámra és az érdeklődési körökre vonatkozóan 2019. október 1. – 2019. október 31. 2. Eredmények rögzítése, programválasztás 2019. november 1.-től 3. Programszervezés 2019. december 1.-től 2024. június 30-ig 4. Programok megtartása havonta 2020. január hónaptól
Az intézkedés eredményességét mérő indikátorok:	A szervezett programokon az érintett személyek legalább 70 %-a részt vesz.
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások:	Humán és pénzügyi erőforrás, valamint tárgyi feltételek biztosítása.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	A fenntarthatóság az érdeklődési körökhöz igazodó témájú előadások, programok tartásától függ.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása:	-

Intézkedés címe:	A nők ösztönzése a közeletben való részvételre.
Feltárt probléma megnevezése:	A nők szerepe viszonylag alacsony a helyi közeletben.
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	A helyi közeletben a nők jelenlétének növelése. Rövid távú cél: Tájékoztató beszélgetés szervezésével a női döntéshozatal jelentőségének megértése. Közép- és hosszú távú cél: A nőket érintő lényeges kérdésekről való döntésekben (pl. óvoda nyitva tartás) állandó női jelenlét.
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal:	-
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz:	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve:	1. A 18 év feletti nők tájékoztató beszélgetésre invitálása (szórólap eljuttatásával). 2. Beszélgetés megszervezése és megtartása. 3. Szemléletváltást segítő intézkedés kidolgozása. 4. A beszélgetések során felmerült – a község életét érintő – javaslatok, problémák összegzése és eljuttatása az illetékesekhez.
Az intézkedés felelőse:	Felelős: polgármester Résztevők: civil szervezetek, lakosság

Az intézkedés megvalósításának határideje:	1. Tájékoztató beszélgetés szervezése 2019. október 1. – október 31. 2. A nők meghívása 2019. november 1. – november 30. 3. Beszélgetés megtartása, igényfelmérés a további fórumok tartására vonatkozólag 2019. december hónap 4. Eredmények kiértékelése 2020. február hónaptól 2024. június 30-ig
Az intézkedés eredményességét mérő indikátorok:	A beszélgetésen az érintett személyek legalább 60 %-a részt vesz. A javaslatétel vonatkozásában az aktivitás erőssége. Hosszú távon a női közéleti szereplők számának növekedése a fontos mutató.
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások:	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	A fenntarthatóságot a nők érdeklődésének fenntartása biztosítja.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása:	-

Idősek

Intézkedés címe:	„Tevékeny időskor ösztönzése”
Feltárt probléma meghatározása:	A 65 év feletti lakosságon belül, alacsony az idősek aránya a helyi nyugdíjas klubban, illetve senki sem vesz részt a nappali ellátásban.
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Általános cél az idős, nyugdíjas személyek meggyőzése a közösségi élet jótékony hatásáról. Rövid távú cél: Az idős személyek meggyőzése a közösséghez tartozás szükségességéről. Közép- és hosszú távú cél: A nyugdíjas klubban részt vevők számának növekedése, valamint igény felmerülése a nappali ellátásra vonatkozólag.
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal:	-
A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz:	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Idősügyi Nemzeti Stratégia
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés a közösségi életben nem szereplő 64 év felettiiek számáról. 2. A passzív hozzáállás okainak feltárása, valamint az érdeklődési körök megismerése. 3. Az okok ismeretében ellenérvek gyűjtése, valamint az érdeklődési körnek megfelelő program szervezése a nyugdíjas klub keretein belül.

Az intézkedés felelőse:	Felelős: polgármester Résztevők: nyugdíjas klub, szociális alapszolgáltató társulás
Az intézkedés megvalósításának határideje:	1. Adatgyűjtés, helyzetfeltárás 2019. október 1. – november 30. 2. Programszervezés 2019. december 1. – 2020. március 31. 3. Programok megtartása és új tagok regisztrálása 2020. április 1. – 2024. június 30. /4 hónap és legalább 4 program/
Az intézkedés eredményességét mérő indikátorok:	A 65 év felettiak részvételi aránya a helyi nyugdíjas klubban legalább 25 %-al nő.
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások:	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	A fenntarthatóság az érdeklődési körök figyelembe vételével biztosítható.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása:	-

Intézkedés címe:	„Programokat az idős korosztálynak!”
Feltárt probléma meghatározása:	A községben nagyon kevés az időseket érdeklő rendezvények, programok száma.
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Általános cél, az idősek fizikai és mentális állapotának fenntartása. Rövid távú cél: Személyre szóló meghívóval felkelteni az idősek érdeklődését a programokon való részvételre. Közép- és hosszú távú cél: Az időskor szebbé tételével az életminőség javítása, javulása.
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal:	-
A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz:	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Idősügyi Nemzeti Stratégia
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Igényfelmérés a programok tartalmára vonatkozóan. 2. Programok kidolgozása, lehetséges pályázatok folyamatos figyelése. 3. Programok lebonyolítása a résztvevők és partnerek segítségével. 4. A programok végén kérdőívek kitöltése a további érdeklődési körökről.
Az intézkedés felelőse:	Felelős: polgármester Résztevők: szociális társulás, civil szervezetek

Az intézkedés megvalósításának határideje:	1. Igényfelmérés 2019. október 1. – 2019. október 31. 2. Programok kidolgozása 2019. november 1. – december 31. 3. Programok lebonyolítása, kérdőívek kiértékelése 2020. január 1.-től 2024. június 30-ig
Az intézkedés eredményességét mérő indikátorok:	A megvalósított programok száma, valamint a programokon részt vevő idős személyek száma.
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások:	Pénzügyi és humán erőforrás, tárgyi feltételek biztosítása, pályázati forrás.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	A fenntarthatóságot az érdeklődési körnek megfelelő programok biztosítják.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása:	-

Intézkedés címe:	Segítségnyújtás az egyedül élő idős emberek számára.
Feltárt probléma meghatározása:	A községben magas az egyedül élő idős személyek aránya, melyen belül főként a nők száma jelentős.
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Általános cél, az egyedül élő idős személyek (nők) esetében a magány és a kiszolgáltatottság érzésének mérséklése. Rövid távú cél: A szomszédi figyelőhálózat kialakításával a biztonságérzet javítása. Középtávú cél: Számítástechnikai ismeretek oktatásával a távol élő családtagok „könnyebb elérése”. (adott helység kialakítása esetén) Hosszú távú cél: A középiskolákkal való együttműködés révén, az önkéntes munka keretében az idős emberek közérzetének javítása.
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal:	szociális ellátásokról szóló önkormányzati rendelet
A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz:	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Idősügyi Nemzeti Stratégia
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Az egyedül élő idős személyek feltérképezése, pontos adatok rögzítése a számukra és nemükre vonatkozóan. 2. Szomszédi figyelőhálózat szervezése, kiépítése. 3. Informatikai ismeretek szerzésére oktatás szervezése, szórólapok készítése. 4. Középiskolákkal együttműködés létrehozása. 5. A diákok bevonásával oktatás megindítása.

Az intézkedés felelőse:	Felelős: polgármester Résztevők: önkormányzat, önkormányzat informatikai munkatársa, település lakossága, oktatási intézmények
Az intézkedés megvalósításának határideje:	1. Adatgyűjtés 2019. október 1. – 2019. október 31. 2. Figyelőhálózat kiépítése 2019. november 1. – december 31. 3. Oktatásszervezés 2020. január 1. – április 30. 4. Oktatás megindítása 2020. május 1-től 2024. június 30-ig
Az intézkedés eredményességét mérő indikátorok:	Az informatikai oktatásban részt vevők száma. A kidolgozott programok száma.
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások:	Humán és pénzügyi erőforrás, pályázati forrás, valamint a tárgyi feltételek biztosítása.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	Az intézkedés eredményes és fenntartható, ha az idősök jól érzik magukat, azaz a szabadidejük hasznos eltöltése valósul meg az oktatáson való részvétellel.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása:	-

Intézkedés címe:	„Vissza a munka világába!”
Feltárt probléma meghatározása:	A községben nő az 55 év feletti regisztrált munkanélküliek és tartós munkanélküliek aránya.
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Általános cél, az 55 év feletti munkához jutása. Rövid távú cél: A hasznosság érzésének növelése az érintett személyek esetében. Középtávú cél: A foglalkoztatást segítő programok felkutatása. Hosszú távú cél: A munkaerő-piacon való megjelenése az 55 év felettieknek.
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal:	-
A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz:	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Idősügyi Nemzeti Stratégia
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Az érintett személyek felkutatása, adatbázis készítése a végzettségre vonatkozóan. 2. Hiányszakmák feltérképezése, kapcsolatfelvétel a munkaügyi központtal. 3. Munkáltatókkal való kapcsolatfelvétel. 4. Szükség szerinti képzés, átképzés szervezése.

Az intézkedés felelőse:	Felelős: polgármester Résztevők: munkaügyi hivatal, Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság, pályázatfigyelő munkatárs, munkáltatók képviselői
Az intézkedés megvalósításának határideje:	1. Adatgyűjtés, adatbázis létrehozása 2019. október 1. – november 30. 2. Kapcsolatfelvétel 2019. december 1. – december 31. 3. Képzés, átképzés szervezése és lebonyolítása 2020. január 1. – december 31. 4. Eredmények kiértékelése 2024. június hónap
Az intézkedés eredményességét mérő indikátorok:	Az 55 év feletti regisztrált munkanélküliek és tartós munkanélküliek arányának csökkenése 10 % alá. A képzésre jelentkezők száma. A képzést eredményesen elvégzők száma.
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások:	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása, pályázati támogatás.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	A fenntarthatóságot a hiányszakmákra épülő képzések szervezése biztosítja.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása:	-

Intézkedés címe:	„Idősen is egészségesen!” – egészségmegőrzéshez és fejlesztéshez szükséges programok szervezése.
Feltárt probléma meghatározása:	A községben hiányoznak az idősek egészségmegőrzéséhez és egészségfejlesztéséhez szükséges programok. A 65 év feletti népesség 29 %-a férfi, tehát sokkal rosszabb mortalitási jellemzőkkel bírnak.
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Általános célként jelentkezik az időskori prevenciós szemlélet erősítése. Rövid- és középtávú cél: A szükséges partnerek bevonásával előadások, szűrővizsgálatok szervezése.
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal:	-
A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz:	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Idősügyi Nemzeti Stratégia
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Az előadások témájával kapcsolatos igényfelmérés. 2. Az idős személyek részvételének ösztönzése. 3. Előadás szervezés, adott témában szakértő személlyel kapcsolatfelvétel (pl. szakorvos). 4. Előadás megtartása, alap szűrővizsgálatok (pl. vérnyomásmérés, vércukormérés) elvégzése.

Az intézkedés felelőse:	Felelős: polgármester Részvevők: nyugdíjas klub, szociális alapszolgáltató társulás, házi orvosok
Az intézkedés megvalósításának határideje:	1. Igényfelmérés 2019. december 1. – 2020. január 31. 2. Előadás szervezés, kapcsolatfelvétel 2020. február 1. – március 31. 3. Előadások megtartása 2020. április 1-től folyamatos, havonta legalább egy alkalommal (2024. június 30-ig)
Az intézkedés eredményességét mérő indikátorok:	Az előadásokon a 65 év felettek 60 %-a részt vesz. Az előadások, szűrővizsgálatok száma.
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások:	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása, pályázati támogatások.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	A fenntarthatóságot az idős korosztály megfelelő ösztönzése biztosítja, a programokon való részvétel tekintetében.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása:	-

Fogyatékkal élők

Intézkedés címe:	Intézmények, létesítmények komplex akadálymentesítése.
Feltárt probléma meghatározása:	A községben nem teljes körű, illetve az önkormányzat legtöbb intézménye, létesítménye esetében hiányzik a komplex akadálymentesítés.
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Általános cél a fogyatékkal élők számára teljes esélyegyenlőség biztosítása az akadálymentessé tett intézmények, létesítmények elérése esetében. Közép- és hosszú távú cél: A község valamennyi intézménye és létesítménye teljes körűen akadálymentesített.
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal:	Településrendezési Terv
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz:	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Országos Fogyatékosügy Program
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Felmérés, helyzetértékelés. 2. Folyamatos pályázatfigyelés a megvalósítás érdekében. 3. Sikeres pályázat esetén kivitelezés.

Az intézkedés felelőse:	Felelős: polgármester Résztevők: önkormányzat pályázatfigyelő munkatársa
Az intézkedés megvalósításának határideje:	1. Felmérés 2019. december 1. – december 31. 2. Pályázatfigyelés 2020. január 1-től folyamatos 2024. június 30-ig
Az intézkedés eredményességét mérő indikátorok:	Teljes körűen akadálymentesített intézmények, létesítmények száma. A fenntarthatóságot az állagmegőrzés biztosítja.
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások:	Pályázati forrás.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	A fenntarthatóságot az állagmegőrzés biztosítja.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása:	-

Intézkedés címe:	Akadálymentes közlekedés biztosítása.
Feltárt probléma meghatározása:	A községben lévő járdák kb. 30 %-a nem felel meg az akadálymentes közlekedésnek.
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Akadálymentes közlekedés biztosítása a mozgásukban korlátozott személyek számára. Közép- és hosszú távú cél: A községben lévő járdák 100 %-a alkalmas az akadálymentes közlekedésre.
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal:	Településrendezési Terv
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz:	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Országos Fogyatékosügy Program
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Felmérés a felújításra szoruló járdák tekintetében, kiemelve a legszükségesebben felújításra váró szakaszokat. 2. Folyamatos pályázatfigyelés. 3. Pályázati kiírás hiányában a legszükségesebben felújításra váró járda szakaszok akadálymentessé tétele közmunkaprogram keretében.
Intézkedés felelőse:	Felelős: polgármester Résztevők: önkormányzat pályázatfigyelő munkatársa, közfoglalkoztatottak

Az intézkedés megvalósításának határideje:	1. Felmérés, összeírás 2019. december 1. – december 31. 2. Pályázatfigyelés 2020. január 1-től 3. Legszükségesebb felújítások elvégzése 2020. március, április hónaptól 2024. június 30-ig
Az intézkedés eredményességét mérő indikátorok:	A községben lévő járdák legalább 90 %-a megfelelő burkolatú, azaz akadálymentes.
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások:	Pályázati forrás, humán és pénzügyi erőforrás biztosítása.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	A fenntarthatóságot az elkészült járdák állagmegőrzése biztosítja.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása:	-

Intézkedés címe:	Akadálymentes honlap biztosítása.
Feltárt probléma megnevezése:	A település honlapja nem akadálymentesített.
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Akadálymentes honlap biztosítása a fogyatékos személyek számára. Közép- és hosszú távú cél: Az akadálymentes honlap fenntartása.
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal:	-
A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz:	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Országos Fogyatékosügy Program
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Az önkormányzat informatikusával egyeztetés a honlap fejlesztése érdekében. 2. Akadálymentes honlap kialakítása.
Az intézkedés felelőse:	Felelős: polgármester Résztevők: informatikus
Az intézkedés megvalósításának határideje:	Akadálymentes honlap kialakítása 2022. december 31.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátorok:	Akadálymentes honlap kialakítása.

Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások:	Humán erőforrás biztosítása.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	Informatikus foglalkoztatásával az akadálymentes honlap fenntartása és működtetése.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása:	-

Intézkedés címe:	A fogyatékkal élők foglalkoztatottságának növelése.
Feltárt probléma megnevezése:	A községben alacsony a fogyatékkal élők foglalkoztatottsága.
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Általános cél, a fogyatékkal élők munkához jutásának elősegítése. Rövid távú cél: Pontos adatbázis létrehozása a munkaképes korú és állapotú fogyatékkal élő személyekről. Középtávú cél: Védett munkahelyek kialakításával a foglalkoztatás növelése. Hosszú távú cél: A munkához jutással járó hasznosságérzet erősödésével, javul a fogyatékkal élők életminősége.
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal:	-
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz:	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Országos Fogyatékosügy Program
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Információgyűjtés, adatbázis létrehozása. 2. Képzési igények felmérése, képzés szervezése. 3. Védett munkahelyek létrehozása. 4. Eredmények értékelése.
Az intézkedés felelőse:	Felelős: polgármester Résztevők: munkaügyi központ, szociális társulás, Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság
Az intézkedés megvalósításának határideje:	1. Információgyűjtés, adatbázis létrehozás 2019. december 1. – 2020. január 31. 2. Képzési igények felmérése, képzés szervezése 2020. február 1 – június 30. 3. Védett munkahelyek létrehozása 2020. január hónaptól
Az intézkedés eredményességét	A munkaképes korú és állapotú fogyatékkal élő személyek legalább 25-30 %-a foglalkoztatottá válik.

mérő indikátorok:	
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások:	Pályázati forrás, humán és pénzügyi erőforrás biztosítása.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	A fenntarthatóságot a fogyatékkal élők sajátos élethelyzetének figyelembe vétele biztosítja.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása:	-

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködés megvalósuló intézkedés esetén együttműködés bemutatása
0. Településszintű probléma												
1.	Adatgyűjtés	Az egyes célcsoportok tekintetében nem rendelkezik az önkormányzat adatokkal bizonyos problémák kezelésére.	Adatbázisok létrehozása a hiányzó adatok tekintetében.	-	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	Adatbázis létrehozása.	Polgármester	2024.06.30.	Adatbázisok száma.	Humán és technikai erőforrás.	Adatbázisok folyamatos karbantartása.	-
2.	Programok szervezése.	Programok hiánya.	Az önkormányzatnak minden pályázati lehetőséget meg kell ragadnia a programok szervezése érdekében.	-	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	Programok szervezése.	Polgármester	2024.06.30.	Megvalósított programok száma.	Humán, pénzügyi és technikai erőforrás.	A lakosság széles körét érintő programok szervezése.	
3.	Infrastrukturális fejlesztés.	A település infrastrukturális fejlesztése.	Pályázati lehetőségek kihasználása az infrastrukturális fejlesztések	Településrendezési Terv	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	Pályázatfigyelés.	Polgármester	2024.06.30.	Infrastrukturális fejlesztések száma.	Pénzügyi erőforrás.	Államgépítés.	

			érdekében.									
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1.	Munkaerő-piacra való belépés megkönnyítése pályakezdőknek.	A településen nincs az oktatásból a munkaerő-piacra való átmenetet megkönnyítő program.	A pályaválasztás előtt állók megfelelő információkhoz juttatása, és a munkaerő-piacra való belépés megkönnyítése. Rövidtávú cél: A fiatalok meggyőzése a program szükségességéről. Középtávú cél: Megfelelő motiváltság esetén a beszélgetéseken való részvétel ösztönzése. Hosszú távú cél: Munkaerő-piacra való belépés.	-	Új Roma Stratégia, Nemzeti Ifjúsági Stratégia, Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	1. Fiatalok felkeresése, ösztönzése. 2. Munkáltatók, szakértők felkeresése. 3. Fórumok, beszélgetések szervezése.	Polgármester	2024.06.30.	A beszélgetéseken, fórumokon megjelent pályakezdők száma. Hosszú távon a munkaerő-piacra belépők száma jelenik meg fontos mutatóként.	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása, pályázati források.	Az intézkedés fenntartható, ha az érintettek hajlandóságot mutatnak a beszélgetéseken való részvétellelre.	-
2.	„Vissza az iskolapadba!”	A regisztrált munkanélküliek 53 %-a kizárólag általános iskolai végzettséggel rendelkezik, illetve 15 % a 8 általánosnál alacsonyabb végzettségűek aránya.	Képesítés megszerzése, valamint elméleti tudás bővítése az ősi roma tevékenységekre vonatkozóan.	-	Új Roma Stratégia, Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	1. Adatgyűjtés, igényfelmérés (motiválás) 2. Oktatás megszervezése 3. Oktatás megkezdése	Polgármester	2024.06.30.	Az oktatásra jelentkezők legalább 80 %-a szerezzen szakképesítést.	Személyi és tárgyi feltételek, pénzügyi források biztosítása.	Az intézkedés fenntartható, ha az érintettek részt vesznek a képzésen.	-

3.	„Újra a munka világában.”	Magas a tartós munkanélküliek száma a településen. 2019-ben a regisztrált munkanélküliek 52 %-a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküli.	A tartósan munkanélküli személyek foglalkoztatásának biztosítása. Rövid- és középtávú cél: Szükség esetén átképzési programban való részvétel ösztönzése. Hosszú távú cél: Munkaerő-piacra való belépés.	-	Új Roma Stratégia, Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	1. Adatgyűjtés, kapcsolatfelvétel a munkáltatókkal. 2. A munkáltatók (vállalkozók) ösztönzése, hogy pályázzanak munkanélküliek felvételének támogatására. 3. Hiányszakmák feltérképezése, szükség esetén átképzésre motiválás.	Polgármester	2024.06.30.	A kedvezményes foglalkoztatási programok hatására a tartós munkanélküliek legalább 50 %-a talál munkát.	Személyi és tárgyi feltételek, biztosítása.	A fenntarthatóságot a munkaerő-piacon való tartós jelenlét biztosítja.	-
4.	„Szerezzünk szakmát”	A nyilvántartott álláskeresők magas arányban csak általános iskolai végzettséggel rendelkeznek.	A munkaerő-piacon történő elhelyezkedés elősegítése. Rövid- és középtávú cél: Hiányszakmák feltérképezésével szakképzésre ösztönzés. Hosszú távú cél: Munkaerő-piacon való elhelyezkedés.	-	Új Roma Stratégia, Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	1. Adatgyűjtés, képzésbeli hiányosságok feltárása. 2. Szakképzés megszerzésének szervezése. 3. Eredmények értékelése.	Polgármester	2023.12.31.	A nyilvántartott álláskeresők 60 %-a részt vesz a szakképzésre alapuló programban. A programban részt vevő nyilvántartott álláskeresők 60 %-a	Személyi és tárgyi feltételek, biztosítása, pályázati támogatások.	Az intézkedés fenntartható, ha az érintettek részt vesznek a képzésen.	-

									szerez szakmát.			
5.	Önellátás megszervezése.	A községben szinte lehetetlen belépni a munkaerő-piacra.	Az önfenntartás érdekében, önellátás megszervezése. Rövidtávú cél: Helyzetfeltárás és szemléletváltás ösztönzése. Középtávú cél: Önellátásban részt vevők számának növelése. Hosszú távú cél: A mélyszegénységben élők – megfelelő támogatással – teljes önellátásra rendezkednek be.	Településrendezési Terv	Új Roma Stratégia, Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	1. Az érintett családok, személyek megkeresése. 2. Önkormányzat részéről szakmai és tárgyi feltételek rendelkezésre bocsátása. 3. Önellátás megkezdése. 4. Eredmények értékelése.	Polgármester	2024.06.30.	A mélyszegénységben élők legalább 70 %-a részt vesz az önellátásban.	Személyi és tárgyi feltételek, biztosítása, pályázati támogatások.	A fenntarthatóságot a folyamatos ellenőrzés és segítségnyújtás garantálja	-
6.	Adatgyűjtés a középfokú felnőttoktatásban részt vevők számáról.	Nincs adat a felnőttoktatásban részt vevők számáról a középfokú iskolákban.	Általános cél: Információszerzés a szakiskolai, középiskolai és gimnáziumi felnőttoktatásban részt vevők számáról. Rövidtávú cél: A kapott adatok elemzése és következtetések levonása. Középtávú cél: A kapott eredmények alapján intézkedések megfogalmazása. Hosszú távú cél: Intézkedések	-	Új Roma Stratégia, Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	1. Adatgyűjtés, érintett oktatási intézmények megkeresése. 2. Adatok elemzése. 3. Intézkedések megfogalmazása, illetve a beazonosított problémák már meglévő intézkedési	Polgármester	2024.06.30.	Pontos adatokhoz jutás a középiskolai felnőttoktatásban részt vevők számáról.	Személyi, tárgyi és pénzügyi feltételek biztosítása.	Az intézkedés eredményei akkor tarthatók fenn, ha az adatbázis frissítése biztosított	-

			végrehajtása.			terv alá vonása. 4. Intézkedések végrehajtása.						
7.	Elégséges lakáskörülmények biztosítása.	A községben a lakások 10 %-át elégtelen lakhatási körülmények jellemzik.	Élhető otthonok kialakítása, az ott élők bevonásával. Rövidtávú cél: A lakások felújítása, a veszélyeztetettség megszüntetése. Középtávú cél: A folyamatos ellenőrzés melletti állagmegőrzés. Hosszú távú cél: Elégséges lakáskörülmények biztosítása mindenkire számára.	Településrendezési Terv	Új Roma Stratégia, Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	1. Az elégtelen lakhatású házak felmérése, összeírása. 2. Az elvégzendő feladatok összegzése. 3. Szükséges anyagok beszerzése. 4. Munkacsoporthoz alakítása. 5. Felújítások elvégzése	Polgármester	2024.06.30.	A községben lévő összes lakás elégséges lakhatási körülményekkel rendelkezik.	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása, pénzügyi forrás	Az eredményes lakástulajdonosok együttműködésének biztosítása.	-
8.	„Élj egészségesen!”	Kevés a helyi kezdeményezésű felnőtt egészségügyi szűrőprogram a településen. Általánosságban elmondható, hogy a mélyszegénységben élők egészségi állapota rosszabb az átlagosnál, a születéskor várható élettartam	A mélyszegénységben élők egészségi állapotának javítása. Rövidtávú cél: A megelőzés fontosságának tudatosítása, szervezett beszélgetések keretében. Közép- és hosszú távú cél: A fórumok, előadások legalább félévenkénti	Szociális ellátásokról szóló önkormányzati rendelet.	Új Roma Stratégia, Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	1. Az érintett személyek létszámára vonatkozó felmérés elkészítése. 2. Információnyújtás az előadás, beszélgetés időpontjáról. 3. Beszélgetés, fórum megszervezése – egy-	Polgármester	2024.06.30.	A beszélgetéseken résztvevők száma. A további előadások témáira tett javaslatok száma.	Személyi és tárgyi feltételek, pénzügyi források biztosítása.	A fenntarthatóságot, az érintett személyek érdeklődési körének megfelelő előadások megtartása biztosítja.	-

		mínusz 10 év a legújabb kutatások szerint.	gyakorisággal való megszervezésével tudatos életmódváltás elérése a mélyszegénységben élő személyeknél.			egy fórum alkalmával a háziorvos által elvégezhető alapvizsgálatok (pl. vérnyomás mérés, vércukormérés) végzése. A további érdeklődési körrel személyes beszélgetés, és ennek megfelelő szakember invitálása a következő beszélgetésre.						
9.	Adatgyűjtés a mélyszegénységben élők számáról	Nincs pontos adat a mélyszegénységben élők számáról, pedig a programok kiterjesztése szempontjából szükséges lenne.	A községben a valós helyzet megismerése, azaz hogy hányan élnek 28.500 Ft/fő/hó alatti jövedelemből. Rövid távú cél: Adatgyűjtéssel a létszámadatok megismerése. Középtávú cél: A létszámadatok ismeretében intézkedések megfogalmazása, illetve a már előírt intézkedésekbe történő bevonás. Hosszú:	-	Új Roma Stratégia, Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	1. Adatgyűjtés, helyzetfeltárás. 2. Intézkedés előírás, vagy már meglévőbe való beillesztés (pl. életviteli tanácsadás). 3. Programok végrehajtása, valamint az életkörülmények	Polgármester	2024.06.30.	Adatbázis létrejötte a mélyszegénységben élők számáról, mely pontos képet nyújt a megvalósítandó programok tekintetében.	Humán erőforrás és tárgyi feltételek biztosítása.	A fenntarthatóságot a folyamatos nyomon követés, az adatok állandó frissítése biztosítja.	-

			Intézkedések végrehajtásával a mélyszegénységben élők életminőségének javítása.			nyomon követése.						
<p>II. A gyermekek esélyegyenlősége</p>												
1.	„Programok a szélesebb látókörért”	A 0-18 éves gyermekek körében magas a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermek száma.	Általános cél a kirekeszttség, elszigeteltség érzésének csökkentése, valamint szociális hátrányok kompenzálása. Rövid távú cél: A hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek kulturális programokba (színház, mozi, kirándulás, beszélgetés) való bevonása. Középtávú cél: A folyamatosan szerveződő programokban való állandó részvételük. Hosszú távú cél: A hátrányos helyzetű gyermekek látókörének bővítése, továbbtanulási	Gyermekvédelmi helyi rendszeréről szóló önkormányzati rendelet.	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia	1. Adatgyűjtés, helyzetfeltárás. 2. Programok megszervezése, esetleges támogató felkutatásával (folyamatos pályázatfigyelés) 3. Programmegvalósítás. 4. Programok kiértékelése, további érdeklődési körökre tett javaslatok a gyermekek részéről.	Polgármester	2024.06.30.	A szervezett programokon a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek 80 %-a részt vesz. Fontos eredményeségi mutató, az eredmények kiértékelésére szervezett beszélgetéseken a gyermekek véleménybeszámolói és a további érdeklődési körök felvetése.	Személyi és tárgyi feltételek, pályázati források biztosítása.	A fenntarthatóságot a hátrányos helyzetű gyermekekre fordított fokozott figyelem biztosítja.	

			mutatóik javulása.									
2.	Gyermekorvos elérése a szegényebb réteg számára is.	A településen hiányzik a külön gyermek házi orvosi szolgáltatás.	A gyermekorvos havonta legalább egy alkalommal való rendelésével, a szegényebb szülők is hozzájuthatnának ehhez a szolgáltatáshoz. Rövid távú cél: A gyermekorvosi rendelés megszervezése a községben. Hosszú távú cél: A havi egy alkalommal történő rendelés folyamatos biztosítása.	-	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia	1. Igényfelmérés, helyzetfeltárás. 2. Gyermekorvos felkeresése, kapcsolatfelvétel. 3. Tanácsadási nap kijelölése minden hónapban. 4. Eredmények értékelése.	Polgármester	2024.06.30.	A gyermekorvosi rendelésen megjelentek száma.	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása.	Az intézkedések eredményeinek fenntartását az érintettek személyek érdeklődésének fennállása biztosítja.	A szomszédos Kutas településsel házi gyermekorvosi szolgálat fenntartása.
3.	„Töltsd hasznosan a szünidőt!”	A községben nincs a szünidő hasznos eltöltése érdekében napközis tábor. Szükségességét a hátrányos helyzetű gyermekek magas aránya indokolja.	Napközis tábor szervezése legalább a szünidő fele részére a HH-s gyermekek számára. Rövid távú cél: A társadalmi, családi elszigeteltségből való átmeneti kiszakadás. Középtávú cél: Új ismeretek szerzése, érdeklődési kör bővülése. Hosszú távú cél: Életminőség	-	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia	1. Igényfelmérés, adatgyűjtés a gyermekek számára vonatkozóan. 2. A tábor tematikus hetek szerinti beosztása (pl. sporthét, kézműves hét). 3. Az adott témának megfelelő	Polgármester	2024.06.30.	A napközis táborban a hátrányos helyzetű gyermekek 80 %-a részt vesz. Hosszú távon a napközis tábor eredményességének mutatója, hogy a hátrányos helyzetű gyermekek a tanórákon aktívabban szerepelnek	Személyi és tárgyi feltételek, pénzügyi források biztosítása.	A fenntarthatóságot az érdekes programok szervezése biztosítja.	-

			javulása.			programok szervezése, szakértők, előadók megkeresése. 4. Pedagógusok és segítők beosztása a napközis tábor idejére.			, az érdeklődési körük kiszélesedik.			
4.	A korai beavatkozás rendszerének kiépítése	A településen magas a 0-3 éves korú gyermekek száma, 2020-ban 34 fő.	A hátrányos helyzet javítása érdekében a szülők ösztönzése a gyermekeiknek az óvodába történő minél hamarabbi beíratására, valamint a Biztos Kezdet program keretében a családok komplex támogatása. Rövid távú cél: Adatbázis létrehozása a nemzetiség és a hátrányos helyzet megoszlására vonatkozóan. Közép- és hosszú távú cél: A korai fejlesztéssel a hátrányok mérséklése.	-	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia	1. Adatgyűjtés, helyzetfeltárás. 2. Családlátogatások az óvodás korú gyermekek státuszára vonatkozóan. 3. Támogató programok kidolgozása	Polgármester	2024.06.30.	A felmérésbe bevont családok száma, valamint a programokba bevont családok száma.	Személyi és tárgyi feltételek, pályázati és pénzügyi források biztosítása.	Az intézkedés eredményeinek fenntartását a nevelési intézményben folytatott megfelelő fejlesztő tevékenység biztosítja.	
5.	Adatgyűjtés a mélyszegénységben élő gyermekek	Nem áll rendelkezésre pontos adat a mélyszegénységben élő	Általános cél, hogy valós képet kapjunk a községben, mélyszegénységben	-	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, „Legyen jobb a	1. Adatgyűjtés, helyzetfeltárás,	Polgármester	2024.06.30.	Az elkészült adatbázis; a felmérésbe bevont	Humán erőforrás és tárgyi feltételek	A fenntarthatóságot az adatok folyamatos	-

	számáról.	gyermek létszámáról	en élő gyermekek számáról. Rövid távú cél: Pontos adatbázis létrehozása. Középtávú cél: Az adatok alapján intézkedések megfogalmazása, illetve meglévő intézkedés alá vonása a problémáknak. Hosszú távú cél: Az intézkedések végrehajtásával az életminőség javítása.		gyermeknek” Nemzeti Stratégia	adatbázis létrehozása. 2. A megismert adatokra épülő intézkedése k megfogalm azása. 3. Intézkedése k és programok végrehajtás a.			családok száma; kidolgozott programok száma.	biztosítása.	frissítése, aktualizálás a biztosítja hosszú távon.	
6.	„Tanulj a jövődért!”	A szakiskolai képzésben részt vevők aránya túlsúlyban van, a gimnáziumi és a szakközépiskolai képzésben részt vevőkhöz képest.	Általános cél a továbbtanulás ösztönzése, egyrészt pályaválasztási tanácsadás, másrészt ösztöndíjrendszer kialakítása révén. Rövid távú cél: A tanulók orientációjának megfelelő képzés kiválasztása. Közép- és hosszú távú cél: Az elhelyezkedéshez szükséges, piacképes tudás, képesítés megszerzése	-	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia	Beszélgetés szervezése pályaválasztási tanácsadói al. 4. Hiányszakmákra vonatkozó információk beszerzése. 5. A jó képességű tanulók meggyőzés az érettség adó képzés választásáról.	Polgármester	2024.06.30.	Az érettség adó képzésben továbbtanulók arányának növelése, 30-35 %-ra. A szakiskolai képzést választók 80 %-a, valamely hiányszakmára orientálódik.	Humán erőforrás és tárgyi feltételek biztosítása.	Az intézkedés eredményeinek fenntartását a folyamatos segítségnyújtás, tanácsadás biztosítja.	-
7.	„Ismerd meg jogaidat!”	A gyermekek ismeretei meglehetősen hiányosak, az	Általános cél a gyermekekkel megillető jogok megismertetése	-	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, „Legyen	1. Tanórai keretek között a jogok	Oktatási intézmény vezetője	2024.06.30.	A tanév végén az általános iskola	Humán erőforrás biztosítása.	A fenntarthatóságot a gyermekek	-

		őket megillető jogokról és azok érvényesítéséről.	az általános iskolai tanulókkal, tanórai keretek között. Közép- és hosszú távú cél: Tudatos joghasználó gyermekekké formálás.		jobb gyermekeknek” Nemzeti Stratégia	a tartalmának megismerése. 2. A tanulók és a tanítók részére a gyermekjogok.obh.hu weboldal tanulmányozásra ajánlása.			tanulók 85 %-a fel tud sorolni és meg tud magyarázni legalább 5 db gyermeket megillető jogot.		et megillető jogok tantervbe építése biztosítja.	
8.	Hátrányok elleni küzdelem és tehetséggondozás az óvodában.	Az óvodás gyermekek esetében a szocializációs-, nyelvi-, és kommunikációs hátrányok nagyarányú jelenléte.	A hátrányok mérséklése érdekében nagyobb hangsúlyt kapjon a differenciált kis csoportos játékos-nevelés az óvodában. Rövid távú cél: Az óvodában kis létszámú csoportok kialakítása. A szocializációs, nyelvi és kommunikációs hátrányok kismértékű jelenléte.	-	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia	1. Az óvodás gyermekek hátrányok szerinti besorolása. 2. Kis létszámú csoportok alakítása az óvodában. 3. Szükség esetén szakember jelenlétének biztosítása a hátrányok kezelésére vonatkozólag.	Polgármester	2024.06.30.	Az óvodás gyermekekkel, 4 éves kortól íratott DIFER mérés eredményének javulása, az előző évhez képest, a hátrányos helyzetű gyermekek arányát figyelembe véve.	Humán erőforrás biztosítása.	A fenntarthatóságot az óvodában végzett fejlesztő tevékenység garantálja.	-
9.	Ismerd meg a roma kultúrát!	A lakosság egyharmada roma nemzetiségű, szükséges az együttélés fejlesztése.	Az identitás erősítése a gyermekek és a lakosság körében.	-	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia, Új Roma Stratégia	1. Programok meghatározása 2. Kapcsolatfelvétel 3. Programok megtartása	Polgármester	2024.06.30.	A programokon a lakosság 40%-a részt vesz.	Humán és pénzügyi erőforrás.	A fenntarthatóságot az érdekes programok garantálják.	-
III. A nők esélyegyenlősége												

1.	Adatgyűjtés a munkanélküli nők iskolázottságára vonatkozóan.	Nincs pontos adat a munkanélküli nők iskolázottságára vonatkozóan.	Általános cél a pontos adatbázis létrehozása, a problémával érintett témában. Rövid távú cél: Az adott intézmények megkeresésével pontos adatok álljanak rendelkezésre. Középtávú cél: Az adatok ismeretében intézkedési tervek megfogalmazása. Hosszú távú cél: A szükség szerinti képzés, átképzés szervezésével a munkaerő-piacon való elhelyezkedés elősegítése.	-	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőséget Elősegítő Nemzeti Stratégia	1. Adatgyűjtés a munkaügyi központ bevonásával. 2. Következtetések levonása. 3. Intézkedési tervek megfogalmazása, illetve a probléma már fennálló intézkedési terv alávonása. 4. Szükség esetén képzés, átképzés megszervezése	Polgármester	2024.06.30.	Adatbázis létrejötte a munkanélküli nők iskolázottságára vonatkozóan.	Humán erőforrás és tárgyi feltételek biztosítása.	A fenntarthatóságot érdekében a naprakész információk adatbázisba történő bedolgozása szükséges	-
2.	„Nem vagy egyedül!”	A népességben belül magas a 65 év feletti nők aránya, előfordulhat a magány és a kiszolgáltatottság megjelenése.	A községben működő nyugdíjas klubba vagy a nappali ellátásba való bevonásukkal, továbbá a szomszédi figyelőhálózat kialakításával a magány és a kiszolgáltatottság elkerülése. Rövid távú cél: A 65 év feletti nők meggyőzése. Közép- és hosszú távú cél: A 65 év	-	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőséget Elősegítő Nemzeti Stratégia	1. Adatgyűjtés, helyzetfeltárás. 2. Az adatok alapján meggyőzőeszköz választása (pl. rendezvényre meghívás). 3. A szomszédok bevonása	Polgármester	2024.06.30.	A nyugdíjas klubban, részt vevők számának növekedése.	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása.	A fenntarthatóságot az érdeklődési körnek megfelelő programok szervezése garantálja.	-

			feletti nők meggyőzésével nő az egyesület, valamint a nappali ellátásban részt vevők száma.			programba. 4. Figyelőhálózat kialakítása, dokumentálása.						
3.	„Ne legyen minden nap hétköznapi!”	A községben hiányoznak a fiatal lányokat, kisgyermekes és többgyermekes anyákat érdeklő programok.	Az érintett személyek részére programok szervezése, a szürke hétköznapiok színesebbé tétele érdekében. Rövid távú cél: Az érdeklődési körök felméréséhez igazodó programok szervezése. Közép- és hosszú távú cél: Az érintett személyek programokon való részvételével, az életminőség javulása.	-	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőséget Elősegítő Nemzeti Stratégia	1. Adatgyűjtés az érintett személyek létszámára vonatkozóan. 2. Az érdeklődési körök felmérése. 3. Az előadás témák és programok meghatározása. 4. Programszervezés	Polgármester	2024.06.30.	A szervezett programokon az érintett személyek legalább 70 %-a részt vesz.	Humán és pénzügyi erőforrás, valamint tárgyi feltételek biztosítása.	A fenntarthatóságot az érdeklődési körökhez igazodó témájú előadások, programok tartásától függ.	-
4.	A nők ösztönzése a közéletben való részvételre.	A nők szerepe viszonylag alacsony a helyi közéletben.	A helyi közéletben a nők jelenlétének növelése. Rövid távú cél: Tájékoztató beszélgetés szervezésével a női döntéshozatal jelentőségének megértetése.	-	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőséget Elősegítő Nemzeti Stratégia		Polgármester	2024.06.30.	A beszélgetésen az érintett személyek legalább 60 %-a részt vesz. A javaslattevél vonatkozásában az aktivitás erőssége.	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása.	A fenntarthatóságot a nők érdeklődésének fenntartása biztosítja.	-

									Hosszú távon a női közéleti szereplők számának növekedése a fontos mutató.			
IV. Az idősek esélyegyenlősége												
1.	„Tevékeny időskor ösztönzése”	A 65 év feletti lakosságon belül, alacsony az idősek részvételi aránya a helyi nyugdíjas klubban, illetve senki sem vesz részt a nappali ellátásban.	Általános cél az idős, nyugdíjas személyek meggyőzése a közösségi élet jótékony hatásáról. Rövid távú cél: Az idős személyek meggyőzése a közösséghez tartozás szükségességéről. Közép- és hosszú távú cél: A nyugdíjas klubban részt vevők számának növekedése.	-	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Idősügyi Nemzeti Stratégia	1. Adatgyűjtés a közösségi életben nem szereplő 65 év felettiek számáról. 2. A passzív hozzáállás okainak feltárása, valamint az érdeklődési körök megismerése. 3. Az okok ismeretében ellenérvek gyűjtése, valamint az érdeklődési körök megfelelő program szervezése az idősek klubjában.	Polgármester	2024.06.30.	A 65 év felettiak részvételi aránya a helyi nyugdíjas klubban legalább 25 %-al nő.	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása.	A fenntarthatóság az érdeklődési körök figyelembevételével biztosítható.	-
												-

2.	„Programokat az idős korosztálynak!”	A községben nagyon kevés az idős érdeklő rendezvények, programok száma.	Általános cél, az idősök fizikai és mentális állapotának fenntartása. Rövid távú cél: Személyre szóló meghívóval felkelteni az idősök érdeklődését a programokon való részvételre. Közép- és hosszú távú cél: Az időskor szebbé tételével az életminőség javítása, javulása.	-	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Idősügyi Nemzeti Stratégia	1. Igényfelmérés a programok tartalmára vonatkozóan. 2. Programok kidolgozása, lehetséges pályázatok folyamatos figyelése. 3. Programok lebonyolítása a résztvevők és partnerek segítségével. 4. A programok végén kérdőívek kitöltése a további érdeklődési körökről.	Polgármester	2024.06.30.	A megvalósított programok száma, valamint a programokon részt vevő idős személyek száma.	Pénzügyi és humán erőforrás, tárgyi feltételek biztosítása, pályázati forrás.	A fenntarthatóságot az érdeklődési köröknek megfelelő programok biztosítják.
3.	Segítségnyújtás az egyedül élő idősök számára.	A községben magas az egyedül élő idős személyek aránya, melyen belül főként a nők száma jelentős.	Általános cél, az egyedül élő idős személyek (nők) esetében a magány és a kiszolgáltatottság érzésének mérséklése. Rövid távú cél: A biztonságérzet javítása. Középtávú cél: Számítástechnikai ismeretek oktatásával a távol élő	-	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Idősügyi Nemzeti Stratégia	1. Az egyedül élő idős személyek feltérképezése, pontos adatok rögzítése a számukra és nemükre vonatkozóan. 2. Szomszédai figyelőhálózat szervezése,	Polgármester	2024.06.30.	Az informatikai oktatásban részt vevők száma. A kidolgozott programok száma.	Humán és pénzügyi erőforrás, pályázati forrás, valamint a tárgyi feltételek biztosítása.	Az intézkedés eredményes és fenntartható, ha az idősök jól érzik magukat, azaz a szabadidejük hasznos eltöltése valósul meg az oktatáson

			családtagok „könnyebb elérése”.			kiépítése. 3. Informatika i ismeretek szerzésére oktatás szervezése, szórólapok készítése. 4. A diákok bevonásával oktatás megindítása .					való részvétellel.	
4.	„Vissza a munkavilágába!”	A községben élő az 55 év feletti regisztrált munkanélküliek és tartós munkanélküliek aránya.	Általános cél, az 55 év feletti munkához jutása. Rövid távú cél: A hasznosság érzésének növelése az érintett személyek esetében. Középtávú cél: A foglalkoztatást segítő programok felkutatása. Hosszú távú cél: A munkaerőpiacon való megjelenése az 55 év felettieknek.	-	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Idősügyi Nemzeti Stratégia	1. Az érintett személyek felkutatása, adatbázis készítése a végzettségére vonatkozóan. 2. Hiányszakmák feltérképezése, kapcsolatfelvétel a munkaügyi központtal a munkaerőkereslet, illetve az induló programok vonatkozásában. 3. Munkáltatókkal való kapcsolatfelvétel. 4. Szükség szerinti képzés,	Polgármester	2024.06.30.	Az 55 év feletti regisztrált munkanélküliek és tartós munkanélküliek arányának csökkenése 10 % alá. A képzésre jelentkezők száma. A képzést eredményesen elvégzők száma.	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása, pályázati támogatás.	Az intézkedés eredményeinek fenntartását a hiányszakmákra épülő képzések szervezése biztosítja.	-

						átképzés szervezése.						
5.	„Idősen is egészségesen!” – egészségmegőrzéshez és fejlesztéshez szükséges programok szervezése.	A községben hiányoznak az idősek egészségmegőrzéséhez és egészségfejlesztéséhez szükséges programok.	Általános célként jelentkezik az időskori prevenció szemlélet erősítése. Rövid- és középtávú cél: A szükséges partnerek bevonásával előadások, szűrővizsgálatok szervezése.	-	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Idősügyi Nemzeti Stratégia	1. Az előadások témájával kapcsolatos igényfelmérés. 2. Az idősek személyek részvételének ösztönzése. 3. Előadás szervezés, adott témában szakértő személyvel kapcsolatfelvétel (pl. szakorvos). 4. Előadás megtartása, alap szűrővizsgálatok (pl. vérnyomás mérés, vércukormérés) elvégzése.	Polgármester	2024.06.30.	Az előadásokban a 65 év felettiek 60 %-a részt vesz. Az előadások, szűrővizsgálatok száma.	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása, pályázati támogatások.	A fenntarthatóságot az időskorosztály megfelelő ösztönzése biztosítja, a programokon való részvétel tekintetében.	-
V. A fogyatékossgal élő személyek esélyegyenlősége												
1.	Intézmények, létesítmények komplex akadálymentesítése.	A községben nem teljes körű, illetve a legtöbb intézmény, létesítmény esetében hiányzik a komplex akadálymentesítés.	Általános cél a fogyatékkal élők számára teljes esélyegyenlőség biztosítása az akadálymentesített intézmények, létesítmények elérése érdekében. Közép- és hosszú távú cél: A szükséges partnerek bevonásával előadások, szűrővizsgálatok szervezése.	Településrendelési Terv	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Országos Fogyatékossgügyi Program	1. Felmérés, helyzetértékelés. 2. Folyamatos pályázatfigyelés a megvalósítás érdekében.	Polgármester	2024.06.30.	Teljes körűen akadálymentesített intézmények, létesítmények száma	Pályázati forrás.	A fenntarthatóságot az államgőrzés biztosítja.	-

		tés.	távú cél: A község valamennyi intézménye és létesítménye teljes körűen akadálymentesített.			3. Sikeres pályázat esetén kivitelezés.						
2.	Akadálymentes közlekedés biztosítása.	A községben lévő járdák kb. 30 %-a nem felel meg az akadálymentes közlekedésnek.	Akadálymentes közlekedés biztosítása a mozgásukban korlátozott személyek számára. Közép- és hosszú távú cél: A községben lévő járdák 100 %-a alkalmas az akadálymentes közlekedésre.	Településrendezési Terv	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Országos Fogyatékosügyi Program	1. Felmérés a felújításra szoruló járdák tekintetében, kiemelve a legszükségesebben felújításra váró szakaszokat. 2. Folyamatos pályázatfigyelés. 3. Pályázati kiírás hiányában a legszükségesebben felújításra váró járda szakaszok akadálymentesítése tétele közmunkaprogram keretében.	Polgármester	2024.06.30.	A községben lévő járdák legalább 90 %-a megfelelő burkolatú, azaz akadálymentes.	Pályázati forrás, humán és pénzügyi erőforrás biztosítása.	A fenntarthatóságot az elkészült járdák állagmegőrzése biztosítja.	-
3.	A fogyatékkal élők foglalkoztatottságának növelése.	A községben alacsony a fogyatékkal élők foglalkoztatottsága.	Általános cél, a fogyatékkal élők munkához jutásának elősegítése. Rövid távú cél: Pontos adatbázis	-	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Országos Fogyatékosügyi Program	1. Információgyűjtés, adatbázis létrehozása. 2. Képzési igények	Polgármester	2024.06.30.	A munkaképes korú és állapotú fogyatékkal élő személyek	Pályázati forrás, humán és pénzügyi erőforrás biztosítása.	A fenntarthatóságot a fogyatékkal élők sajátos élethelyzetüknek	-

			létrehozása a munkaképes korú és állapotú fogyatékkal élő személyekről. Középtávú cél: Védett munkahelyek kialakításával a foglalkoztatás növelése. Hosszú távú cél: A munkához jutással járó hasznosságérzet erősödésével, javul a fogyatékkal élők életminősége.			felmérése, képzés szervezése. 3. Védett munkahelyek létrehozása. 4. Eredményeik értékelése.			legalább 25-30 %-a foglalkoztatottá válik.		figyelembe vétele biztosítja.	
4.	Akadálymentes honlap biztosítása.	A település honlapjának akadálymentesítése nem biztosított.	Akadálymentes honlap kialakítása és működtetése.	-	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Országos Fogyatékosügyi Program	A www.beleg.hu honlap akadálymentes változatának kialakítása és működtetése.	Polgármester	2022.12.31.	A honlap fenntartása.	Humán erőforrás.	Informatikus foglalkoztatásával az akadálymentes honlap fenntartása és működtetése.	-

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

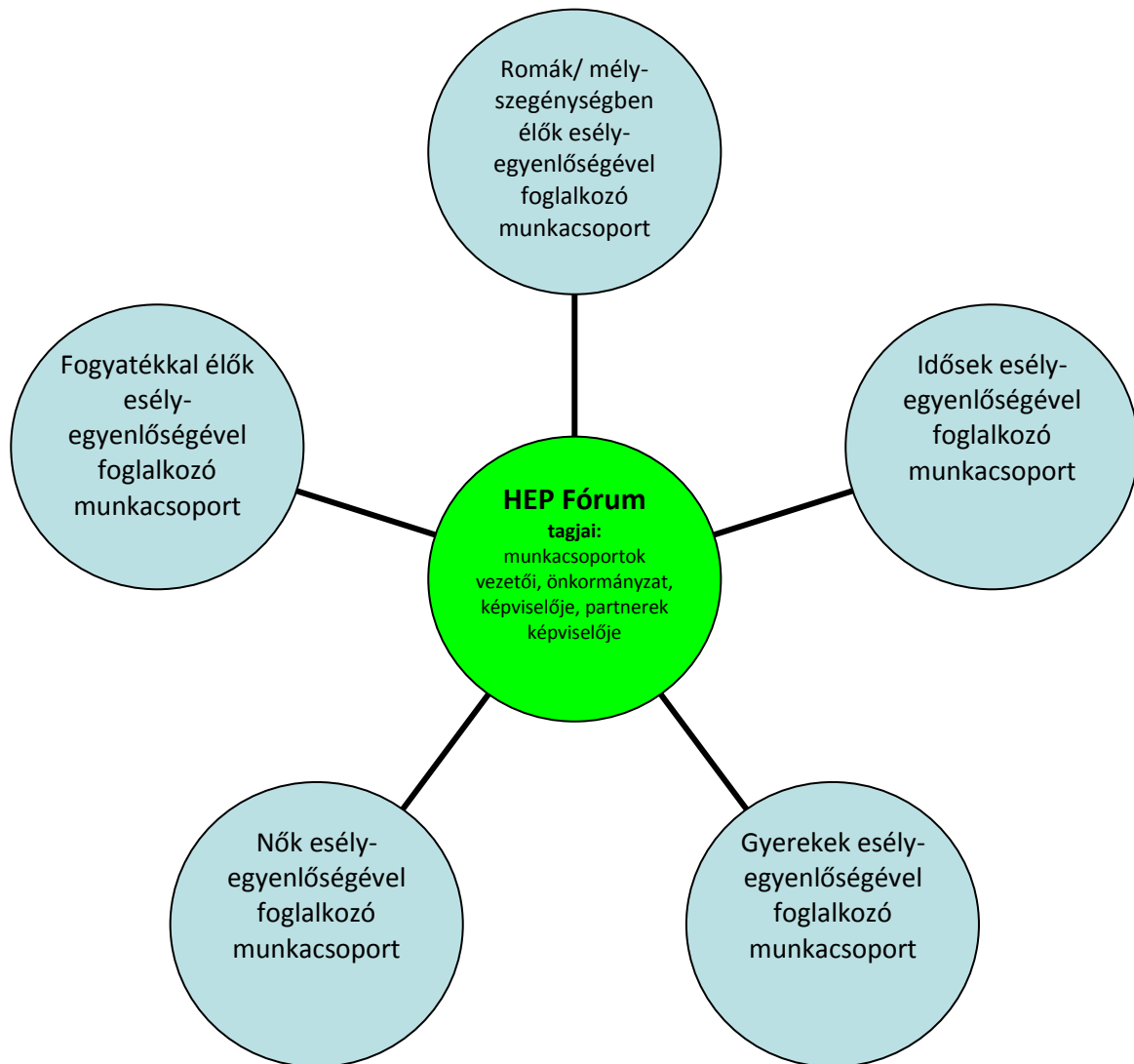
A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása;
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata;
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása;
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre;
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása;

- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább két évente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok:

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak:

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
  - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
  - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az

esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.

- Felelőségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a **HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Beleg község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Beleg község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a 76/2021. (XII. 20.) önkormányzati határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő-testület elfogadó határozatának kivonata

Dátum: Beleg, 2021. december 20.

.....
Vámosi Róbertné polgármester

Határozat kivonat

Beleg Község Önkormányzata Képviselő-testületének
2019. július 8.-i nyilvános ülésének jegyzőkönyvéből

Beleg Község Önkormányzata Képviselő-testületének 82/2019. (VII. 8.)
önkormányzati határozata Helyi Esélyegyenlőségi Program elfogadásáról.

Beleg Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (2019-2023) megvitatta és a jegyzőkönyv melléklete szerint elfogadja.

Határidő: értelem szerint

Felelős: Tamás Csaba polgármester

Kmf.

Tamás Csaba s.k.
polgármester

dr. Varga Katalin s.k.
jegyző

A másolat hitelül:
Segesd, 2019. július 8.

Dr. Varga Katalin
jegyző

Határozat kivonat

Beleg Község Önkormányzata Képviselő-testületének
2021. december 20-i nyilvános ülésének jegyzőkönyvéből

Beleg Község Önkormányzata Képviselő-testületének 76/2021. (XII. 20.)
önkormányzati határozata a Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálatáról.

1./ Beleg Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a 82/2019. (VII. 8.)
önkormányzati határozattal elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Programot 2019-2024.
közötti időtartamra határozza meg.

2./ A Képviselő-testület a Helyi Esélyegyenlőségi Program 2021. évi felülvizsgálatát
megvitatta és a jegyzőkönyv melléklete szerint elfogadja.

Határidő: értelem szerint

Felelős: Vámosi Róbertné polgármester

Kmf.

Vámosi Róbertné s.k.
polgármester

dr. Varga Katalin s.k.
jegyző

A másolat hitelül:

Segesd, 2021. december 21.

Dr. Varga Katalin
jegyző

